B103/C/19/4

DIVISION

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 27 SESTDIENA, 1983. GADA 2. JŪLIJĀ 33. GADS

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

SATURDAY, JULY 2, 1983.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Aleksandrs Vilks

Dziesmu vasarai ieskanot

Tālo zemju malas atkal sašūpotas latviskās dziesmas skaņās. Kā jau daudzās vasarās, tās virmojušas pāri brīviem kontinentiem, ne tikai pacilājot pašu sirdis, bet par dzirdīgu padarot arī svešo vidi, kas tuvāk nākusi pārliecībai, ka nebūt neesam tikai iecelotāji, patvēruma vai laimes meklētāji jaunajā pasaulē, kuŗus bieži vien apmierina alkas pēc materiālām iekārēm. Visām mūsu rosmēm atrodams noteikts pamattonis — domāt, darīt, rīkoties un paust latviešu tautas nesamierināmās ilgas un apņemšanos — atgūt tēvzemei brīvību. To mēs spējam un darām ne tikai politiskā jomā, kuŗas izmēri mums nav sevišķi plaši, bet gan ar savu kultūrālo sparu, nacionālo spriegumu, garīgiem dotumiem un daudzkrāsaino spēju raksturu pierādīt pasaulei, ka esam tiesīgi uz savu valsti un brīvību, kas jau turpat četras dekādas tiek turēta iznīcinošā apspiestībā.

Nav novada tuvumā, tālumā vai ap mums, kur nebūtu paudusies mūsu dziņa pēc brīvības, izstarodama no mūsu rīcības jebkuŗā kultūras nozarē. Dziesmošana ir viena no tām skaistajām, ilgi un dziļi sakņotām tradicijām, ar nepieciešamības nokrāsu, kas iet līdz pa pēdām mūsu paaudžu mūžiem. Ja saucam pēc vienības, tad dziesma ir tā, kas sasaista mūsu gribu un centienus.

Gan ļaunās varas dzēlīgā acs viņā pusē sen saskatīja svešumā un brīvībā izkļuvušās tautas daļas pamirumu, tās rosmju un nolūku izbeigšanos. Bet šīs vēlmes nav īstenojušās un nekad tas arī nenotiks, iekāms vēl zem saules domās un strādās brīvs latvietis. Vēl mūsos spars, izturība, tradiciju cieņa un dzīves spīts.

Taisnība: pie malas pakāpeniski noiet gadu nastas liekti augumi ar lielu pieredzi garīgajā un sabiedriskajā jomā. Bet šo piekusušo aizsegā aug un jau izaugusi jauna paaudze, kas sākusi strādāt, domāt un darboties, lai neapdzistu ugunskurs, ar gala mērķi — reiz atkal piedzīvot gaismas pili uznirstam „no dzelmju pusnaktīm."

Mūsu jaunā audze ne tikai iesaistīta darbā par garīgo apvāršņu izvēršanu personiskā dzīvē, bet arī uzņēmusies sabiedriskā un nacionālpolitiskā darba pienākumus latviešu tautas labākai nākotnei. Pāri tam tā uzņēmusies arī mūsu kultūras pausmi daudzās un dažādās jomās. Vasaras ieskaņā arī viņa dzied un līksmo līdz latviešu dziesmai, kas ar pērles vizuļainību likta mūsu vērtību pūrā.

Vai nav brīnišķīgi un pacilājoši vērot, kā mirdz zīļu vainadziņi, lāsmo saktas un ņirb tautisko tērpu raksts, kas kopumā veido mūsu tautas garīgās bagātības apcirkņus! Vai gan mūsu dzirdi un vēlmes nepacilā dzidrās balsis, kas savā virmojumā izšūpo nākotnes sapņus un cerības? Vienreizējā skaistumā ir dziesmu melodijas, bet tām līdz iet tekstu uzraustā noskaņa. Mēs ienirstam šais dziesmu viļņos, bet tanī pašā brīdī dziļi savās sirdīs uztveŗam un ieslēdzam to, ko mums teic dziesmu vārdi.

Atmiņā uzraušas daudzās un tālās dziesmu vasaras dzimtenē, kad mūsu zemi apmirdzēja brīvības gaisma un paši bijām tie, kas noteica, kā dzīvot, ko darīt un kā cīnīties, lai godam paturētu visas tās balvas, kas nāca līdz mūsu brīvības gadiem. Būdami savas valsts valdnieki, ar savām dziesmām aizlūdzām par tautas likteni. Arī tolaik mūsu dziesmām piemita košums, lepna skaņa un pacilātība. Šodien visam tam jāizraisās ar divkāršu spēku un cerībām, jo mums nav vairs savas zemes un tautai brīvības, kas liek kāpināt enerģiju un uzupurēšanos, lai tā atgrieztos.

Maldās sarkanie vagari, domādami apsikumu mūsu cerībās un apņēmībā. Arī no tūkstošiem jūdžu attāluma un aiz noskrieto gadu apļiem mēs vēl redzam Staburaga asaras, savas Daugavas tumšo tecējumu, dzirdam čukstus un saucienus pēc brīvības, kas nerimtīgi plūst no tālā krasta. Tādēļ mūsu dziesmai svešumā piešķiŗams vēl lielāks spēks un uzdevums, jo skaņās izdziedam savus vēlējumus un cerības, sasniedzamies rokām un sirdīm ar brāļiem un māsām dzimtenē. Ja arī viņi tur dzied (un viņiem jādzied!) pēc vagaru priekšrakstiem, dziesmās slavinot tos, kas viņu dzīvi padarījuši neciešamu un par cietumu pašu zemē, tad no svešuma krastiem uz viņu pusi raidām brīvu dziesmu. Neviens mūsu gara lidojumam un sirds alkām nedraud ar laužņiem.

Vasara svešumā, nu jau kuŗā, atkal pielīst ar dziesmu prieku, kas mums sagādā garīgu veldzi un rosina darbības sparam drūmajam rudenim un ziemas laikam. Jo mums jādomā un jāstrādā tā, lai tas nāktu par labu mūsu visaugstākajam mērķim — brīvības atgūšanai savai piemeklētai tēvzemei.

Varbūt arī reizi par visām reizēm aizvērtos it kā mākslīgi radušās vai radītās plaisas paaudžu iecerēs un domāšanā. Mēs taču esam visi vienā laivā, viena vēja virzīti — ceļā uz sapņu zemi Latviju. Esam sirds un aculiecinieki tam, ka svešumā izaugušā jaunatne pakāpeniski un sekmīgi pārņem darbu un uzdevumus tautas brīvības atjaunošanas labā. Kas par to, ja brīžiem kaut kas aizmetas vai paslīd sāņis. Jo kas dara, tas arī kļūdās. Tādēļ skan un notrīc visi svešo zemju novadi, kur mūsu jaunatne līdz ar dziesmoto pulku veteŗāniem pierāda un izdzied savu gribu un vēlēšanos to pašu mērķu labā, kādi tie mums un mūsu tautai apspiestajā tēvzemē.

Šīs vasaras pirmajām dziesmu dienām ieskanot, lai atplaukstam jaunā priekā un pārdzīvojumā. Dziesmu skaistums un spēks palīdz nojaukt visus aizsprostus ceļā uz labāku nākotni mūsu tautai.

Mākslinieka Ed. Dzeņa zīmējums LA.

Dziesmu svētki mūs aizved garīgā Latvijā, ko nevar okupēt, ko Kremlis nespēj rusificēt, nedz svešums — asimilēt.

Šajos — Septītos Amerikas latviešu Dziesmu svētkos — lūgsim Dievu par mūsu tēvzemi, un liecināsim, ka gribam -

lai Latvija pieder latviešiem!

Arnolds Lūsis,
archibīskaps.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1983. GADA 2. JŪLIJĀ, 27. NUMURS.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

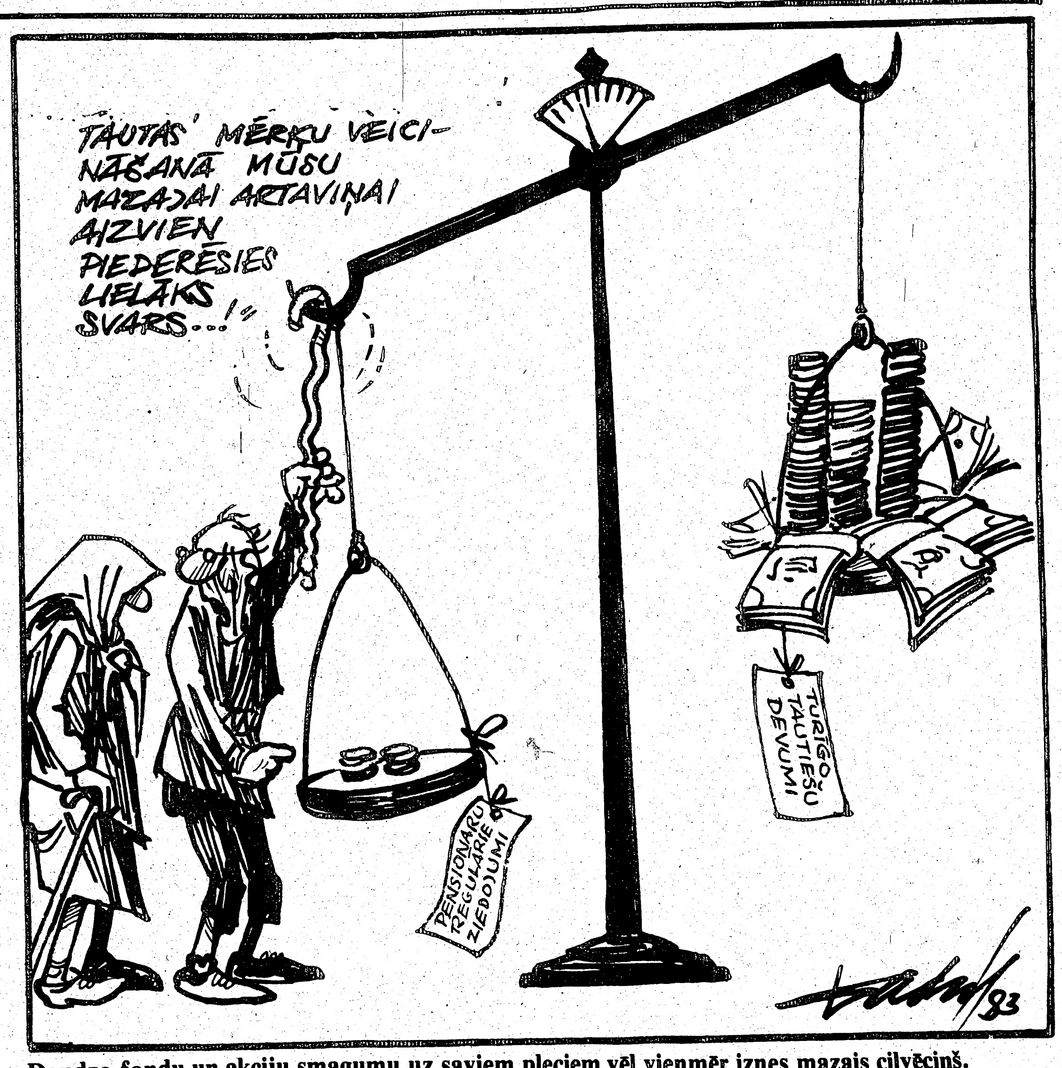

Daudzo fondu un akciju smagumu uz saviem pleciem vēl vienmēr iznes mazais cilvēciņš.
Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Vezums joprojām stāv turpat

Pavisam nesen PSKP Centrālā komiteja Padomju savienības Ministru padome pieņēma lēmumu „Par papildu pasākumiem, kas veicami, lai labāk nodrošinātu iedzīvotājus ar tautas patēriņa precēm 1983.—1985. gadā."

Rodas jautājums, kāpēc „papildu pasākumi?" Vispirms tāpēc, ka šis nav pirmais, un, pazīstot padomju īstenību, varam apgalvot, ka arī ne pēdējais lēmums par veicināšanu, nodrošināšanu, paaugstināšanu u.t.t. Iepriekšējie lēmumi izrādījās bez efekta. Bet kas savā laikā pieņēma tos lēmumus? Tā pati centrālā komiteja un ministru padome. Tātad vispirms pretenzijas par sliktu darbu tām vajadzētu adresēt pašām sev. Tiesa gan, toreiz priekšgalā atradās citi: gan Brežņevs, gan Chruščovs. Bet pamatoti jāšaubās, ka tagadējie vadītāji čekisti Andropovs un ministru padomes priekšsēža pirmais vietnieks Alijevs būs piemērotākie, kas situāciju uzlabos. Spīdzināt disidentus un ražot plaša patēriņa preces ir pārāk atšķirīgas lietas.

Plaša patēriņa preču trūkums pieauga pakāpeniski, sākot ar padomijas pirmajām piecgadēm. Izejot no saviem militārajiem mērķiem, padomju komūnistiskā valdība neproporcionāli attīstīja smago rūpniecību. Pēc Staļina nāves jau 1953.g. augustā toreizējais padomju vadītājs Maļenkovs runā Augstākajā padomē apgaismoja satraucošu ainu un tūliņ solīja, ka stāvoklis krasi mainīsies. Tajā pašā 1953.g. centrālkomiteja un ministru padome pieņēma speciālu programmu, kā paplašināt plaša patēriņa preču ražošanu. No tā laika pagājuši jau trīsdesmit gadi, un nodibinājusies stingra tradicija — katrs jaunais padomju līderis iesāka ar savu plaša patēriņa preču ražošanas straujās augšupejas programmu.

Pēc dažiem gadiem Chruščovs publicēja savu programmu. Pēc viņa solījumiem pēc divdesmit gadiem patēriņam uz katru iedzīvotāju bija jāpieaug: drēbes un apavi — 3,5 reizes, sadzīves un kultūras preces, kā radioaparāti un televizori, ledusskapji un veļas mazgājamās mašīnas — 5,5 reizes, mēbeles — 6—8 reizes. Ar to pieaugšanu bija kā jau nu bija. Toties Latvijai etniskajā ziņā Chruščova programma maksāja dārgi: uzcēla jaunas rūpnīcas un padarīja par vēl krieviskākām vai totāli krieviskām Ogri, Valmieru, Liepāju, Daugavpili.

Neapmierinātība valstī pieauga, Brežņevs, nomainījis Chruščovu, kā jau tas pienākas, izstrādāja savu programmu. Pēdējā tāda bija izsludināta XXVI partijas kongresā un, atšķirībā no „voluntāristiskās" Chruščova, tā bija nosaukta par reālistisku. Bet kā šo reālistisko programmu reālizēja? 1981.g., pēc pašu padomju vadītāju atzinuma, tā saucamās B grupas (plaša patēriņa ražošana) rūpniecības preces bija saražots mazāk nekā paredzēja piecgades plāns. Brežņeva laikos to izskaidroja ar nepietiekamu partijas kontroli, sliktu kadru politiku, vietējās iniciātīvas trūkumu (kaut pats centrs to visādi ierobežoja).

Iemesli būtu jāmeklē citur, vispirms tajā apstāklī, ka vieglai rūpniecībai valsts izdalīja nepietiekami daudz izejvielu un iekārtas. Iekārta vairumā ir bezcerīgi novecojusi. Trūkst darba roku, īpaši sakarā ar zemajām algām. Padomju valdība joprojām piešķīra neproporcionālu prioritāti smagajai rūpniecībai, īpaši pēc militāro avantūru skaita pieaugšanas.

Jaunais padomju līderis iesāka ar to pašu, ko visi iepriekšējie — ar jaunu programmu. Ja 1983.g., tāpat kā iepriekš, neizdosies īstenot plānu plaša patēriņa preču ražošanā, (bet nav nekādu pazīmju, ka tas notiks), tad var teikt, ka 11. piecgade ir izgāzusies un līdz ar to visa padomju sociālā politika.

Jaunais lēmums ne ar ko neatšķiras no līdzīgiem iepriekšējiem: tie paši nodrāztie teikumi un saukļi. Vienīgais reālais pasākums ir „attīstīt nepārtrikas preču komisijas tirdzniecību un šajā nolūkā būtiski paplašināt veikalu tīklu, radīt iedzīvotājiem vairāk ērtību, nododot izstrādājumus pārdošanai komisijā." Nu, ko vēl teikt, ja jau nav iespējams nodrošināt ražošanu, paldies, ka partija atļauj pārdot un pirkt vai nu lietotas vai no ārzemēm atsūtītas mantas.

Lasītāju Vēstules

KĀDĒĻ N. KALNIŅŠ NOKLUSĒJA

Nikolaja Kalniņa recenzija LA 22. jūnija 25. numurā Teici, teici valodiņa autoram godu nedara.

Līdz šim pazinu N. Kalniņu kā krietnu skolotāju un raženu jaunatnei domātu rakstu autoru. Pieminētā recenzijā autors apmetis kažoku uz otru pusi. Tā nevar būt sagadīšanās, ja autors noklusē bēdīgo patiesību, ka latviešu skolas Valodiņa Toronto izdotā grāmata mūsu bērnu audzināšanai ir piesārņota ar okupētās Latvijas dzejdariem — sākot ar Dzimtenes Balss redaktoru Māri Čaklo un beidzot ar okupantu galma trubadūru Ziedoni. Andrejs Eglītis nav uzņemts, bet sakarnieki Velta Toma un Valdis Krāslavietis izraudzīti par nacionālās dzejas paraugiem.

Vai Nikolajs Kalniņš jau sasniedzis trešās bērnības prātu, norādīdams, ka par autoru izvēli spriedīšot paši bērni?

Šī grāmata izdota Internacionālā bērnu gada ietvaros un domāta lasītājiem līdz 12 g. vecumam.

Jācer, ka LNAK skolu daļas vad. J. Mežaks Valodiņas apmeklējumā dzeju krājuma sakārtotājus un izdevējus neuzslavēja, bet gan kritizēja.

Nacionālas latviešu ģimenes mājā šai G. Blūmas sakārtotai jauniešu prāta modrināšanas antoloģijai nav vietas.

Baiba B.
Toronto.

NEBIJA PILNVAROTI

LA 18. jūnija numura 20. lappusē iespiestā rakstā Kā šogad atzīmēs Latvijas dienu minēts, ka 18. novembŗa Toronto rīcības komiteja kritizējusi 7. Vispārējo latviešu dziesmu svētku ASV rīcības komiteju komponista G. Pones darba pieņemšanas dēļ.

Toronto komiteja nav nekāda atsevišķa nacionāla vienība, kā rakstā apgalvots, jo tajā ietilpst organizāciju sūtītie pārstāvji ar vienu vienīgu uzdevumu — izkārtot šogad valstssvētku atzīmēšanas norisi Toronto.

Šai komitejai nebija pilnvaras ne protestēt, ne slavēt lietas, kas nav tās kompetencē. To gan varēja darīt atsevišķi individi, bet nekādā gadījumā techniskam darbam radīta komiteja. **J. Ezernieks**
Toronto.

PALDIES

Paldies LA par nelokāmo nacionālo nostāju. Laikraksts ir vienmēr gaidīts viesis.

Dr. J. Grīslis
Vinipegā.

PROTESTS

Latvija Amerikā laikraksta golvonajam redaktoram kungam A. Kundrats

Jyusu vadeito laikroksta š.g. 21. maja numerī J. Klīdzēja recenzija par munu gromotu „Maklātoji". Tur ir tendenciozi uzbrukumi Latgaļu izdevnīceibas vadeitojam par burta „y" lītošanu. Tam nav nikaida sakara ar izdevēju, jo latgaļu volūdas pareizraksteiba, kura ari ir munā gromotā, nav nikaidas personas, bet gon 1929. goda Izgleiteibas ministrijas nūsaceitī pareizraksteibas nūteikumi, navys, kai tū recenzents apgolvoj, kadi pošrūceigi radeita pareizraksteiba. Taitod šei burta „y" lītošana ir īvasta jau 53 godi atpakaļ un navys tagad. Par šo burta „y" lītošanu ir M. Bukša un J. Placinska „Latgaļu volūdas gramatika un pareizraksteibas vordneica" 1973.g. kapitaldorbs ar 420 lp. Burts „y" nav aizjāmums nu krīvim, bet tys ir latgaļu volūdas īpašums. Muna gromota ir drukota pēc latgaļu valūdas pareizraksteibas un ar šū protesteju pret napamatotim apvainojumiem ar tendenciozu recenziju volūdas lītā.

Konstantīns Krusts.

Jāzepa Vītola atceres gada zīmē

KOMPONISTA T. ĶENIŅA ATMIŅAS PAR PROFESORU

Šogad varam atzīmēt Jāzepa Vītola 120. dzimšanas dienu (dzimis 1863. gadā Valmierā), tāpat pieminēt viņa 35 gadu nāves atceri (miris 1948. gadā Lībekā).

Latvijas konservātorijā biju viens no pēdējiem profesora audzēkņiem, kad 1944. gada jūnijā konservātorija slēdza savas durvis un traģisko notikumu gaidās kā meistars, tā daļa skolnieku devās svešumā. Kas to varēja paredzēt, ka tas būs uz ilgiem, daudziem, pat mūžīgiem laikiem, un diez' vai to nojauta arī vecais profesors.

Mana pirmā sastapšanās ar J. Vītolu nebija no laimīgām. Vidējo izglītību apgūdams Francijā un ar mūziku nodarbodamies tikai amatieriskos apmēros, patiesībā ļoti maz zināju par profesora stingrajām mērauklām viņa vadītajā Latvijas konservātorijā, tādēļ arī visai nesagatavots uzdrošinājos stāties priekšā viņa prezidētai žūrijas komisijai iestāju pārbaudījumiem, un vienkāršos vārdos, — izbraucu cauri. Profesors līdzcietīgā, taču noteiktā balsī ieteica man mūziku iet mācīties ,,tanī visādi cienījamā iestādē, ko sauc par Tautas konservātoriju, un ko vada mans labais draugs Nikolajs Vanadziņš.'' Šāds satriecošs (un pēc mana ieskata netaisns) lēmums manī izraisīja pilnīgu izmisumu. Mana māte ilgas pazīšanas rezultātā nolēma iet apciemot Vītolu personīgi (savā 25 gadu darbības jubilejā skaņradis it kā saņēmis pēc Latvijas tradicijas pulka lauru vainagu, taču Ķeniņu ģimnazijas dāvātais vienīgais bijis — tīrā sudrabā). Profesors bijis katēgorisks: ,,Kundze, vecāki bieži iedomājas par saviem bērniem vairāk nekā tur ir: es Tālivaldi savā klasē uzņemt nevaru.'' Tad, palikdams iecietīgāks: ,,bet, ja profesors Ābels (Vītola īpatā izrunā) grib pamēģināt, tad i nepretošos.''

Viss turpmākais pieder vēsturei: profesors Ābele pamēģināja gan ar smaidu, gan dažkārt ar sarkasmu, bet vienmēr ar pacietību, un iemācīja zellim teorijas pamatus, kuŗiem pievienojās P. Barisona svētīgā drillēšana solfedžo un mūzikālā diktāta technikās. Tad, kad vēlāk nonācu Vītola rokās kontrapunkta, fūgas un formu klasēs, biju jau tiktāl aptēsts, ka varēju izpelnīties profesora reti izsniegto ,,pieci ar krustu''. Vēl tagad ar nostalģiju aplūkoju meistara pašrocīgi rakstītu papīru, kuŗā tas apliecina, ka jaunais cilvēks kļuvis par visādi apdāvinātu un izglītotu mūzikantu: apliecība bija domāta man aiztaupīt iesaukšanu armijā, kas izdevās tikai daļēji. Lai nu kā, profesoru tajos gados iepazinu tīri labi, it īpaši tādēļ, ka visas mācību stundas notika viņa privātā dzīvoklī Ģertrūdes ielā un mana gada gājuma grupā bijām palikuši tikai divi: Pēteris Sīpolnieks (tagadējais Rīgas Doma baznīcas ērģelnieks) un es. Informālās stundas pie flīģeļa vēl draudzīgākas padarīja mazais papagailis, kas brīžiem ielidoja dzīvojamā istabā un nosēdās savam saimniekam — tieši uz plikās galvas virsas. Dažkārt Vītola kundze mūs pie ārdurvīm apturēja: ,,šodien gan ejiet mājās, profesoru ļoti moka reimatisms''. Tagad, kad šeit universitātes paidagogi aiziet pensijā 65 gadu vecumā, ir grūti saprast, kā Vītols ar visām savām kaitēm varēja 80 gadu vecumā tik lietišķīgā un mērķtiecīgā veidā mums dot skaidri formulētas un kritiski konstruktīvas kontrapunkta un fūgas stundas. Lieki minēt, ka iegūtās zināšanas man ļoti noderēja vēlākās studijās Parīzes konservātorijā.

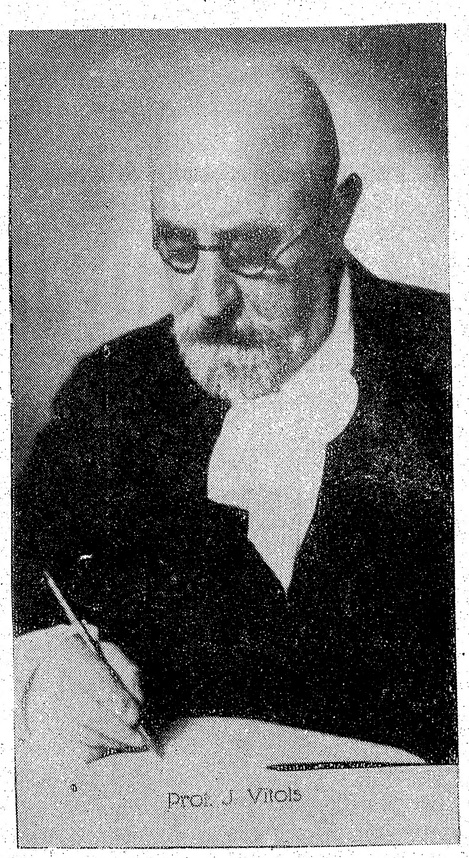

Prof. J. Vītols

Kad J. Vītolam 1943. gadā universitātes aulā svinēja 80 gadu jubileju, man iznāca tur darboties līdz par konservātorijas audzēkņu padomes pārstāvi, un jutos stipri uztraucies, jo latviešu mūzikas dzīvē šis bija itin ievērojams notikums. Profesors pie visādām ,,jubilēšanām'' bija pieradis, vēlīgi smaidīja un uzklausīja apsveikumus, pacietīgi klausoties arī savu darbu atskaņojumus. Sakarā ar šo notikumu iznāca arī paprāvs rakstu krājums, kuŗā daudzie profesora bijušie audzēkņi, tagad ievērojami latviešu mūzikas darbinieki, aprakstīja studiju gaitas Vītola vadībā un deva izcilā paidagoga interesantus raksturojumus.

Tur netrūka arī anekdotu, kas deva dzīvu ieskatu par profesora īpato humora izjūtu. Starp tām viena īpaši palikusi atmiņā, kas stāsta par notikumu, kas atgadījies kādam kollēgam. Tas atnesis formas klases uzdevumu — Menuetu. Vītols to izspēlējis, pakasījis galvu, kādu laiku klusējis, tad teicis: ,,Ziniet, kollēga, dancotājs es neesmu, tādēļ tik vēlu tiku pie sievas, bet vienu lietu es Jums varu apliecināt... Menuets tas nu gan nav.''

Citā reizē kāds jauns kompozicijas kandidāts iestāju pārbaudījumā profesoram patētiski izsaucies: ,,Ja Jūs mani konservātorijā neuzņemsit, man būs tikai viens ceļš — uz Daugavu.'' Uz ko profesors lēnprātīgi atbildējis: ,,Jaunais kollēga, ja es Jūs konservātorijā uzņemu, tad arī man atliek tikai viens ceļš — uz Daugavu.''

1945. gada rudens pusē dabūju Francijas valdības atļauju doties uz Parīzi tālākām studijām Nacionālā konservātorijā. Aizbraucu atvadīties no profesora, kas toreiz ar kundzi uzturējās Lībekā, Vīnertu ģimenes paspārnē. Vītols man vēlēja labu ceļa vēju un sekmes ievērojamās mūzikas skolas starptautiskā konkurencē. Šķita, ka viņa omulība bija kļuvusi tāda kā skumīgāka. Profesoram toreiz bija jau 82 gadi, un vispār bija jābrīnās par viņa dzīves enerģiju, kad tas atstāstīja pārciestās grūtības svešumā, īpaši savā ziņā drāmatisko bēgšanu kritiskajās dienās no Dancigas.

Parīzē par trūcīgiem studenta grašiem man gadījās izdevība kādā nošu veikalā iegādāties vairākas Vītola kompozicijas oriģinālizdevumā, to starpā simfoniskās svītas Dārgakmeņi orķestŗa partitūru. To profesoram nosūtīju uz Vāciju kā mazu pateicību par visu, ko viņš man bija sniedzis. Vītols man atbildēja sevišķi sirsnīgos vārdos (rakstīdams perfektā franču valodā), ka sūtījums viņu esot ļoti iepriecinājis, un viņš varējis ,,vēlreiz apglāstīt savus dārgos akmeņus.'' Cik zinu, tad šī partitūra arī vēlāk tika izmantota skaņraža kompoziciju vakarā Lībekā.

Plašākos vai skopākos vārdos Vītola personība pieminēta vairāku viņa ievērojamo Pēterpils laika kollēgu atmiņās, kas norāda uz viņu kā iespaidīgāko tā laika latviešu skaņradi starptautiskā laukā. Tādā veidā viņa vārds vēl joprojām sastopams daudzās internacionālās enciklopēdijās.

Viņa piemiņa tomēr vissvarīgākā ir latviešiem pašiem, kuŗu mūzikai viņš ne tikai devis neaizmirstamus meistardarbus, bet ievadījis visu latviešu mūzikas dzīvi plašāka vēriena mākslas tradicijās, gan paidagoģijas, gan koncertdzīves novados konservātorijā, Nacionālā operā, dziesmu svētkos un citur. Patiesībā nav tāda aspekta jaundibinātās Latvijas mūzikas attīstībā, kur Vītols nebūtu aktīvi pielicis savu roku vai vismaz devis vērtīgus padomus un ierosinājumus, tādēļ lai šajā 1983. gadā cienīdami un ar pateicību pieminam aizgājušo sirmo meistaru, bez kuŗa latviešu mūzikas dzīves pagātne un nākotne nemaz nav iedomājama.

Tālivaldis Ķeniņš

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus

var pirkt Toronto

latviešu veikalos

un DV grāmatnīcas nodaļās,

Latviešu Namā un Centrā,

kā arī spiestuvē.

Iznākusi

DV vīru koŗa Kanadā

Latviešu kaŗavīru dziesmu

astotā

skaņu plate

Cena: $10.00; piesūtīšana $1.50

Pieprasait: I. Helguts, 77 King Street,
Weston, Ont. Canada M9N 1L4

Rita Gāle

Artūra Krūmiņa Baņuta

„Mūzikālā drāma man šķiet augstākais operas piepildījums, un tikai tur, kur drāma un mūzika sakūst vienā veidā, var būt runa par ideālu skatuves darbu."

Alfrēds Kalniņš.

Daudz reižu daudzinām Alfrēda Kalniņa vārdu sakarā ar operu Baņuta, bet kaut kur palicis neatbildēts kluss jautājums, kur radusies Baņutas ideja, kas ir sarakstījis libretu, kas libretu ierosinājis rakstīt.

1903. gadā Rīgas Latviešu biedrība noorganizējusi konkursu, kuŗā 1. godalgu saņēmis 24 g.v. architektūras students Artūrs Krūmiņš no Jaunpiebalgas par libretu operai Baņuta. Par pašu Baņutu kā radošas iedvesmes tēlu pats A. Krūmiņš raksta savās autobiografiskās piezīmēs:

„Kad mājās visi literātūras krājumi, kā Skolas maize, Kaudzīšu Matīsa dzejas, „Krievu-turku kaŗš" u.c. bija izlasīti, sameklēju kaut kur bēniņos vai uz klēts augšas novāktos vecu avīžu gadu gājumus. Starp tiem bija arī illustrētā Rota. Atceros labi, kādu koka griezumu: zema, krēslaina telpa, vidū trauks ar ūdeni, apgaismots — pār trauku noliekušies ļaudis, notiek zīlēšana, pašreiz zīlē — Baņuta. Šis vārds kaut kā dziļi iegūlās atmiņā, un kad pēc ilgiem gadiem sāku domāt par libretu, tad galvenās personas vārds nebija jāmeklē, jo atmiņā pieteicās Baņuta."

Artūra Krūmiņa interese par dzeju audzēta jau Vecpiebalgas draudzes skolā. Skolotājs Jēkabs Purkalītis pats dzejojis un tulkojis no citu tautu dzejas, piem. Šillera Zvana dziesmu. Skolas pārzinis Jānis Sliede licis dzejoļus mācīties, izskaidrodams to formu un saturu. Arī no krievu un vācu autoriem mācījušies no galvas gaŗu gaŗos gabalus.

No dzejas Artūrs neticis vaļā arī brīvdienās. Krustmāte Marija kādreiz bijusi Ausekļa skolniece un ļoti mīlējusi dzeju grāmatas. Krusttēva Dr. Lībieša mājās vienmēr bijusi interese par jaunākajiem notikumiem kultūras dzīvē. Tā Fausta tulkojuma parādīšanās radījusi lielu satraukumu un gaŗas pārrunas. Arī labs paziņa skolotājs, tulkotājs un dzejnieks Ceriņu Pēteris pa reizei iegriezies, lai pārrunātu dzeju. Visai populārs bijis arī Andrejs Pumpurs, kuŗa vārds un dzejas darbi arī Jaunpiebalgā Artūra skolas laikā bieži daudzināti. Vēlāk ar valodas apgūšanu pieejamas kļuvušas arī brāļa Jāņa vācu un krievu klasiskās dzeju grāmatas.

1894. gadā Artūrs Krūmiņš uzņemts Nikolaja ģimnazijā Rīgā. Grieķu un latīņu valodas stundās mācīja arī dzejas teoriju. Tā radusies vēlēšanās izmēģināt klasiskās dzejas pantmērus latviešu valodā. Viņa Olava dzīvoklī toreiz nelegāli pulcējās plaukstošie literāti un izdeva rokrakstā pat savu žurnālu Vārpa. Vēlāk ar Jēkaba Janševska atbalstu Artūrs Krūmiņš varējis arī dažus no saviem darbiem publicēt.

Tēva brālis, Alūksnes draudzes skolotājs un draudzes ērģelnieks, Artūru ievadījis arī mūzikas pasaulē. Nozīmīgas šajā ziņā bijušas tikšanās ar R. Blaumaņa lugas Skroderdienas Silmačos mūzikas autoru Aleksandru Būmani, klusu cilvēku, kas dzīvojis gandrīz kaimiņos, tāpat ar jūsmīgo Emīlu Dārziņu. Cēsu reālskolā Artūrs klausījies jauniņo Alfrēdu Kalniņu spēlējam harmoniju rīta lūgšanās. Ģimnazista gados Rīgā Artūrs mācījies spēlēt klavieres, dzirdējis pirmos koncertus un Vāgnera operas, kuŗu spēcīgā mūzika viņu, tāpat kā daudzus citus tajā laikā, ļoti aizrāvusi.

No teātŗa ļaudīm viņš tuvāk pazinis Jēkabu Duburu, Teodoru Valdšmitu un Aleksi Mierlauku, kuŗi pa reizei bijuši režisori studentu uzvedumiem.

Gaŗus gadus Baņutas libretu nogulējis Rīgas Latviešu biedrības archīvā un Alfrēda Kalniņa atvilknē. Kaŗa apstākļi ļoti traucēja komponistu. 1920. gadā Baņuta piedzīvoja pirmizrādi. Tajā pašā gadā A. Krūmiņš pēc 13 gadiem atgriezies no Krievijas atpakaļ dzimtenē. Baņutu viņš pirmo reizi klausījies 1921. gada janvārī. Par savām izjūtām gadus vēlāk A. Krūmiņš raksta:

„Kaut gan mana dzīves taka aizliekusies prom no operu libretiem, tad tomēr Baņutas librets man līdz pat mūža rietam palicis tuvs un dārgs, jo tajā es sadzirdu saucam savu tālo jaunību."

Savos brieduma gados Artūrs Krūmiņš ir bijis Latvijas pilsētu izbūves komisijas priekšsēdis un ļoti daudz rakstījis par architektūras jautājumiem, arī par koka baznīcu celtniecību Latgalē. Pēc viņa projekta celts tautas nams Stelpē, sēravotu dziedinātava Baldonē un Krustpils cukurfabrika.

Par Artūra Krūmiņa mūža rietu man nav tuvāku ziņu. 1950. gadā viņš pensionējies, pirms tam bijis profesors Latvijas valsts universitātē. Miris 1969. gada 4. martā.

Baņutu dziedot un klausoties, ļausimies viņu abu — Artūra Krūmiņa un Alfrēda Kalniņa jaunības jūsmai. Abi viņi dzimuši vienā 1879. gada vasarā, Krūmiņš 11. jūlijā Jaunpiebalgā, Kalniņš 23. augustā Cēsīs. Viņš dvēseļu valoda skan vēl mūsu dienās ar pirmās latviešu operas mūziku un vārdiem.

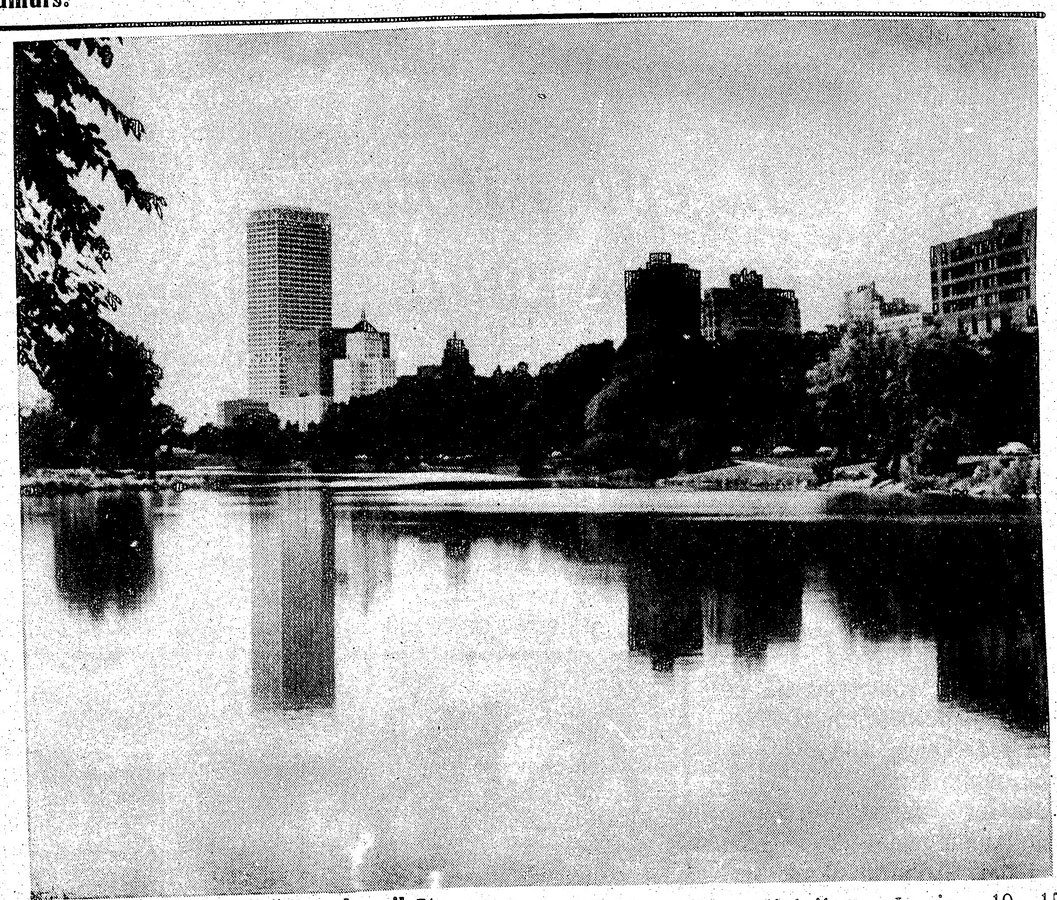

Milvoki — lielo latviešu svētku pilsēta.

Raimunds Čaks

Latvieši Milvokos

Milvoki atrodas apm. 90 jūdzes ziemeļos no Čikagas, Mičigenas ezera rietumu krastā, vietā, kur ezerā saplūst trīs nelielas upes -- Milwaukee, Menomonee un Kinnickinnic (pēdējā vārda izrunāšana sagādā grūtības arī iedzimtiem milvokiešiem!). Šo upju krastos vēl 1818. g. bijuši tikai indiāņu vigvami. Franču jezuītu priesteris Markete (Marquette) bijis pirmais baltās rases pārstāvis, kas kādreiz šo vietu apmeklējis. 1918. g. te uz pastāvīgu dzīvi apmetās Kanadas francūzis un zvērādu tirgonis Salamans Džuno (Juneau). Viņš te bija arī pirmais pastmeistars, ciema un vēlāk pilsētas vecākais -- ievērojama persona Milvoku vēsturē.

Milvoki kādreiz ir bijusi ļoti vāciska pilsēta. Jau ap 1845. gadu apmēram trešā daļa no toreizējiem 9000 iedzīvotājiem bijuši vācieši, bet ap gadsimta miju vāciešu procents jau pārsniedzis 72. Milvokus dēvējot par Amerikas Mincheni vai vācu Atēnām Amerikā. Vācieši piešķīra savu „toni" pilsētas sejai un sadzīvei. Viņi organizējās savās dziedāšanas un sporta biedrībās, pulcējās savos krodziņos un kafejnīcās. Vāciešiem arī jāpateicas, ka daudzus gadu desmitus Milvoki bija pasaules lielākā aldaŗu pilsēta. Te atradās lielie brūži -- Schlitz, Blatz, Pabst, Miller High Life, Gettelman, Braumeistar.

Kad pirms 101 gada sāka iznākt tagadējais The Milwaukee Journal, angļu valodas laikrakstu metiens bija uz pusi mazāks nekā tajā laikā vācu valodā iznākošo triju laikrakstu metiens. Divas trešdaļas milvokiešu toreiz (ap 1880. g.) labāk izvēlējušās vācu valodā iespiesto laikrakstu, bet 1982. g. 28. maijā Milvokos iznāca pēdējā laikraksta vācu valodā -- The Milwaukee Herold pēdējais numurs. No kādreiz 23 vāciešu koŗiem tagad Milvokos darbojas tikai trīs. Divi no tiem, koŗi ar slavenu vēsturi -- Liederkranz un Liedertafel, jau vairākus gadus saviem mēģinājumiem telpas īrē Latviešu namā.

Bez kādreiz lielajām alus darītavām Milvokos ir lielas rūpnīcas, kas ražo motorus, traktorus, turbīnas, celtņus un ceļu būvju mašīnas. Viskonsīna savukārt pazīstama ar piensaimniecību un tās produktiem -- sviestu un sieru. Grīnbejas rajonā atrodas arī vairākas lielas papīrfabrikas. 1970. g. Milvokos bija 717,000 iedzīvotāju, 1980. g. -- 616,000.

Daudzus gadus Milvoki varēja lepoties ar samērā zemu kriminālnoziegumu procentu. Tam savs vēsturisks izskaidrojums. No 1888. līdz 1921. gadam te policijas šefs bijis Vācijā dzimušais Džons Jansens, kas pārorganizējis un vadījis policiju „gluži kā cars". Ar stingrību viņš izskaudis nevēlamas parādības, nodibinājis policijā stingru disciplīnu un augstas morālas prasības, neskopodamies arī ar bargiem sodiem. Viņa rīcības dēļ 1910. g. toreizējais pilsētas vecākais Seidels ar savu privātsekretāru -- vēlāk daudzināto rakstnieku Kārli Sandbergu, nosūtījuši Jansenam vēstuli, aicinot viņu atteikties no policijas šefa pienākumiem „stingrās dūres" taktikas dēļ. Jansens atbildes vēstulē abus pasūtījis -- uz elli!

Arī tagadējā policijas šefa Breiera stingrība patīk daudziem milvokiešiem, ko liecina aptaujas un godinājumi, ko viņam parāda iedzīvotāji un organizācijas, bet nepatīk daļai vietējās preses ļaužu. Arī Breiers ignorē ieteikumus pensionēties, atbildot, ka to viņš pats izlemšot. Jāpiezīmē, ka viņš amatā ievēlēts uz visu mūžu, līdzīgi kā visi agrākie policijas šefi.

Paši amerikāņi bieži nav skaidrībā, kā Milvokus dēvēt: par lielu mazpilsētu vai -- mazu lielpilsētu? Šo rindiņu rakstītājam šķiet, ka pēdējos 10-15 gados Milvoki tomēr kļuvuši -- lielpilsēta. Ja pirms 10 - 15 gadiem te bija klusa un mierīga dzīve un tikai retumis varēja avīzēs lasīt par kādu slepkavību vai „lielāka stila" laupīšanu, tad tā tas vairs nav šinīs laikos. Pasaules lielpilsētu nelaime sasniegusi arī Milvokus un padarījusi dzīvi nervozu un bieži vien nedrošu, tādēļ lai brīdināti arī Dziesmu svētku ciemiņi: nestaigājat pa ielām vēlās vakara stundās un naktīs!

* * *

Pirmie latvieši Viskonsīnā ieradās 1890. gados un Linkolna apriņķa Merilles, Glisonas un Blūmvilles pagastos ieguva un apsaimniekoja prāvu skaitu lauksaimniecību. 1900. g. jūlijā viņi Blūmvillē noorganizēja Mārtiņa Lutera latviešu draudzi, kas vairākus gadu desmitus bija viņu vienotāja un pulcinātāja. Ap 1914. g. latviešu ierašanās te apsīka. Pēc dažu vērtējuma Linkolna apriņķī kādreiz mituši ap 2000 latviešu, taču dokumentāri pierādījumi ir tikai par 377. -- 1939. g. jūlijā, prof. M. Kasaka ģimenes pavadīts, kolonijā pāris dienas pavadīja arī Latvijas sūtnis Vašingtonā Dr. A. Bīlmanis. Kad Viskonsīnā ieradās 2. pasaules kaŗa bēgļi, viņi Linkolna apriņķī 50-to gadu sākumā vēl sastapa kādu pusduci latviešu vectēvu, kuŗi vēl atcerējās laikus, kad te bija bijusi rosīga latviešu kolonija un draudze. Taču viņu bērni un mazbērni jau tad vairs latviski nerunāja. Tagad nomiruši arī šie vectēvi. Draudzes dievnams pārdots un nojaukts (1958. g.), un par latvietību šeit liecina vienīgi dažu amerikāņu latviskie uzvārdi un ieraksti kapu krustos un piemiņas plāksnēs Blūmvillē. Nojauktā dievnama altāŗa krustu ar Pestītāja tēlu ieguva Milvoku Kristus draudze, bet zvanu -- Mineapoles latviešu ev. lut. draudze.

Milvokos starp 1. un 2. pasaules kaŗu dzīvoja tikai kāds pusducis latviešu ģimeņu, to skaitā medicīnas prof. Dr. Mikeļa Kasaka (1884. - 1968.) un filoloģijas prof. Dr. Kārļa Puriņa (1872. - 1957.) ģimenes.

(Turpinājums 15 lp.)

Dziesma vieno! Dziesma mudina!

Vēlējumi Dziesmu svētku rīkotājiem un dalībniekiem

Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs A. Dinbergs savā apsveikumā atgādina skumjo faktu, ka ,,Laika nepielūdzamajā tecējumā'' daudzi agrāko dziesmu svētku rīkotāji un dalībnieki aizsaukti mūžības ceļos un viņi mums jāpiemin pateicīgām sirdīm. Ar gandarījumu konstatējis, ka ,,Viņu vietā stājušies jauni latviešu dziesmas mīļotāji'', mūsu sūtniecības vadītājs norāda, ,,...ka arī svešumā izaugusi un nobriedusi paaudze turpina kopt latvju tautas simtgadīgo tradiciju, kuŗai arvien ir bijusi un vēl jo vairāk tagad ir tik ļoti liela nozīme mūsu tautas dzīvē. Visos laikos šī tradicija ir bijusi nozīmīga ne tikai mākslas jomā vien — tā ir arī veicinājusi un rosinājusi latvju tautas nacionālos centienus un brīvības alkas.''

,,Atstājot tēvzemes krastu — mēs neviens nezinājām, ka tik ilgi būs jāpaliek svešumā'', liecina archibīskaps A. Lūsis. ,,Un tomēr — daudzi gadi ir aiztecējuši kā straujas upes ūdeņi. Paaudze, kas bija brieduma gados, kad teica ardievas mātei Latvijai, jau ir aizgājusi aizsaulē vai arī staigā mūža rudens rēnās saules gaismā. Aizgājušo vietā ir stājusies jauna audze, dzimusi un uzaugusi svešā zemē. Bet — maiņās un pārvērtībās — dziesma dzīvo! Dziesma vieno! Dziesma mudina, mudina, ved atpakaļ pie latviešu tautas! Paldies visiem, kas dod mums iespēju — dziesmā satikties!'' nobeidz savu apsveikumu archibīskaps.

O. Pavlovskis, Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības valdes priekšsēdis: ,,Dziesmu svētki ir mūsu tautas esamības visspilgtākā izpausme! Lai spēks un tautiskā apziņa, ko tik bagātīgi smelsimies šajos svētkos, pavada mūs, atgriežoties ikdienā, un dod spēku tālākam darbam par mūsu tautas nākotni un brīvu Latviju. — Lai līgo lepnā dziesma!''

,,Dziesmu svētkos tālumi sasaucas'', liecina latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T. Kronbergs. ,,Mēs atsaucamies latvisko skaņu aicinājumam un dziļā saviļņojumā esam viena draugu saime. Bet šim latviskās dziesmas spēkam jāiet tālāk, jābūt vēl dziļākam. Ne tikai vienotiem dziesmu svētkos, bet vienotiem katru dienu, ko vada latviskās kultūras apziņa un tautas lielāko ilgu aicinājums — Latvijas brīvība. Pastāvot latvietībā, par jaunu gūstot stiprinājumu dziesmu svētkos, paliksim vienota saime vienmēr, īstenodami mums uzlikto vēsturisko sūtību latviešu tautas likteņgaitās.''

Visvaldis Klīve, Amerikas Latviešu Apvienības valdes priekšsēdis: ,,Dziesmu svētki atklāj mūsu tautas stiprumu un mūsu nelokāmo vēlēšanos palikt Latvijas dēliem un meitām. Dziesmu svētki izteic mūsu kopējo vēlēšanos — mēs gribam brīvu un neatkarīgu Latviju. Dziesmu svētki izteic mūsu tautisko vēlēšanos — mēs gribam būt latvieši. Dziesmu svētki izteic mūsu sirds vēlēšanos — mēs gribam, lai latviešu kultūra pastāv un iet uz priekšu. Senais un jaunais savijās Dziesmu svētkos. — Celsim augstu mūsu dziesmu. Būsim stipri un lepni kā latvieši!''

Ē. Krūmiņš, Septīto vispārējo latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis, kas iemieso to svešumā uzaugušo un nobriedušo paaudzi, kuŗu savā apsveikumā piemin sūtniecības vadītājs A. Dinbergs, apsveikumu dziesmu svētku dalībniekiem sāk ar vairākiem jautājumiem: ,,Brīvais latvieti, kāpēc tu šodien esi dziesmu svētku lielajā apmeklētāju un dalībnieku pulkā? Kāpēc tu meklē saviešus tūkstošiem jūdžu projām no Dzintarjūras baltajiem krastiem? Vai tevi dzen kāda asiņu balss, kas tevī un Tavos senčos dun jau gadu simteņiem?

,,Atbilde ir ļoti skaidra'', turpina Ē. Krūmiņš. ,,Tu esi šo tūkstošu tautas brāļu un māsu vidū, jo te ir dzīvības avots, bez kuŗa Tu nespēj dzīvot. Te vēl skan brīvā latviešu dziesma, kas slavē visuvareno Dievu un prasa brīvību svešu okupantu apspiestai tautai Latvijā. Mūsu tautai dzimtenē liek dziedāt svešas dziesmas un slavēt svešus kungus, bet mums, brīvajā pasaulē esošiem, ir svēts pienākums runāt un cīnīties viņu vietā.''

,,Mātes un tēvi'', aicina Ē. Krūmiņš, ,,gādājiet, lai arī jūsu meitām un dēliem būtu vēl karsta vēlēšanās turpināt šo cīņu, līdz Daugavas, Gaujas un Ventas krastos atkal atskanēs brīvas tautas dziedāta Dievs, svētī Latviju!''

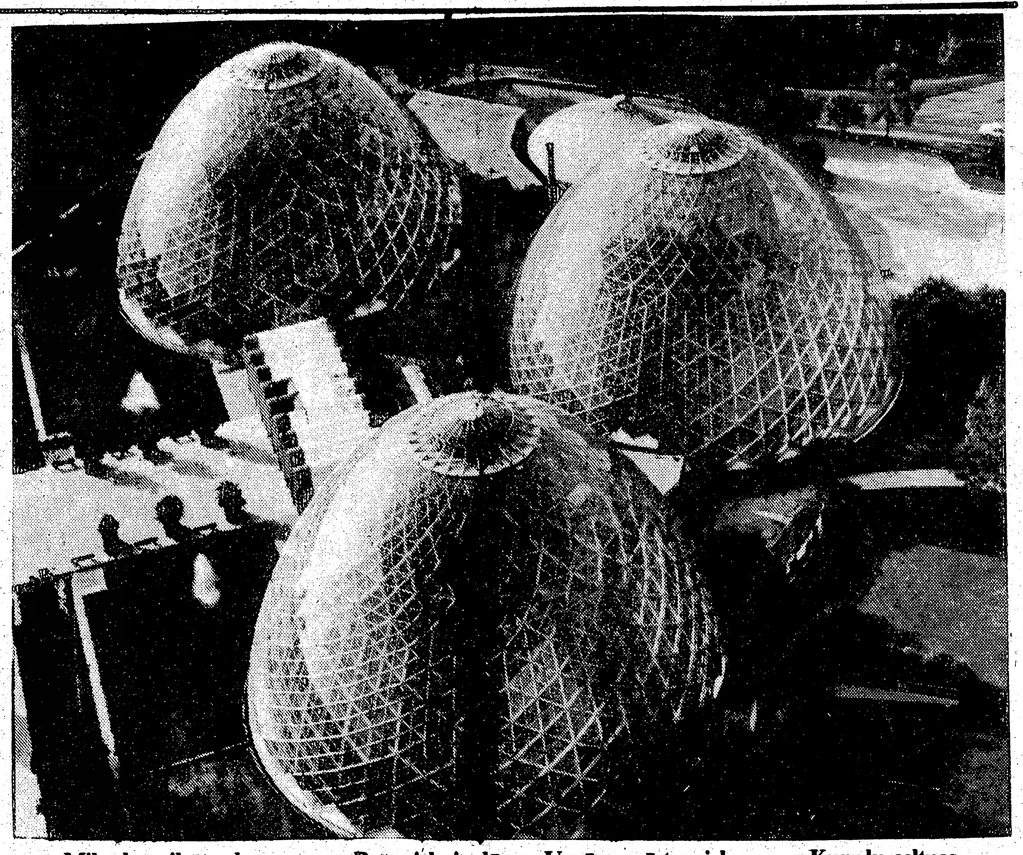

Milvoku pilsētas lepnums — Botaniskais dārzs. Uzņēmumā tropisko augu Kupolu celtnes.

Prezidents Ronalds Rēgens uzrunā latviešu, igauņu un lietuviešu pārstāvjus Baltijas brīvības dienas proklamēšanas svinīgā pieņemšanā.

Baltijas brīvības līgas izkārtotā pieņemšanā Baltā namā klāt bija arī (uzņēmumā no kr.) Gunars Meierovics, Dzidra Lamberga, Silvestrs Lambergs un Osv. Akmentiņš.

DR. EDGARA ANDERSONA

Velna bruņinieki

STĀSTS PAR 17.g.s. PIRĀTIEM

Kāds holandiešu fiedšeris un bārdskuvis Aleksandrs Olivjē Ekskemelīns pasaulei atstājis dokumentu, kurā sīki aprakstīta flibustieru un bukaneru dzīve. Darbs pirmo reizi klajā nācis 1678. gadā holandiešu valodā un saucās De Americaensche Zee-Rovers.

Vispirms bārdskuvis pastāsta par bukanieriem — medniekiem, kas 1—2 gadus pavada džunglos un krūmu apgabalos, tad ierodas Tortugā, kur papildina savus svina, pulvera, šaujamo ieroču, linu audekla, kaņepāju virvju un citu trūkstošo mantu krājumus. Iepirkšanās laikā viņi svin īstus Bakcha svētkus, dzerdami degvīnu kā ūdeni, nopirkdami mucu vīna, ko „sūc" tik ilgi, kamēr tā sausa. Viņi tad neaizmirsa arī labi paēst. Tai pašā laikā viņi nododas arī Vēnus kultam, jo jautra rakstura dāmu Tortugā diezgan. Izpriecājušies un iztrakojušies, bukanieri atkal pazūd mežā.

Bukanieri dzīvoja īpatnēju parazīta dzīvi. Kā ļaunu kukaiņu bars viņi dzīvoja spāņu īpašumos, juzdami pret zemes īpašniekiem grūti saprotamu naidu. Pulciņos pa piecdesmit (t.s. senkānos) viņi siroja spāņu territorijā, to izlaupīdami un izdedzinādami.

Kad par franču Tortugas gubernātoru kļuva enerģiskais un gādīgais D'Ogerons, viņš sāka pārdomāt, kā mežonīgos ļautiņus atkal pieradināt kultūras dzīvei. Viņam radās doma par sievietes misiju šai vientuļajā kaktā. D'Ogerons nolēma savvaļīgajiem bukanieriem apcirpt spārnus, viņus appreciņot. Domāts — darīts. Pateicoties gubernātora enerģiskai propagandai, no Francijas ieradās vairāki precību kāri meiteņu transporti.

Dominikāņu priesteris Ditertess par šīm bukanieru precībām raksta, ka dedzīgie vīri nemaz neesot interesējušies par līgavu skaistumu, tikumību un sabiedrisko stāvokli, bet ņēmuši par sievām, kas pirmās pagadījušās. Prieki tomēr bijuši īsi. Jaunajām sievām tikumības skaistums nav bijis svēts, un arī mežonīgie vīri savu iedabu tik ātri nav varējuši grozīt, kādēļ cienījamā D'Ogerona kunga pūles radījušas vairāk ļaunuma nekā labuma.

Kad zvēri un lopi plašā apkaimē bija apkauti, bukanieriem bija jāsāk domāt par jaunu nodarbošanās veidu. Atlika tikai medīt cilvēkus. Tortugā un Jamaikā saplūda angļu, franču, holandiešu, dāņu un citu tautu kapteiņi, kas savos kuģos kreisēja gar maz apdzīvotām salām, meklēdami spāņu kuģus, kas devās uz Eiropu. Šie vīri lepni saucās par „piekrastes brāļiem" (Freres de la cote) vai arī par flibustieriem (free booter — laupītāji). Jaunās un ienesīgās „profesijas" dalībnieki sāka savu karjēru vienkāršās airu laivās. Viņi uzbruka nelielām barkām, kas uzturēja satiksmi starp atsevišķām salām. Barkās savukārt viņi uzbruka lielākiem kuģiem plašākos rajonos un beidzot kļuva par lepnu divkāju īpašniekiem. Ja kuģa klājs kļuva par karstu viņu kājām, franču salās viegli bija gūstams patvērums.

Laikā, kad flibustieru rokās bija vislielākais spēks, kad pat labi bruņoti spāņu cietokšņi un lielas eskadras nespēja atsist viņu uzbrukumus, briesmu radītāju skaits bija tikai ap 3000. Ne skaitliskais sastāvs, bet morāliskās īpašības radīja flibustieru panākumus. Viņu aprindās valdīja ļoti stingra disciplīna.

Pirmais flibustieris, kas sava kuģa mastā uzvilka vēlāk slaveno pirātu karogu — melnā krāsā ar baltu galvaskausu un diviem krustiski saliktiem stilbu kauliem, bija angļu kapteinis Džollijs Rodžers. No šī laika melnais karogs biedēja katra kuģinieka sirdi Atlantijas okeānā un Karaību jūrā.

Katrs pirātu kuģa apkalpes loceklis saņēma, kā jau teikts, zināmu laupījuma daļu, bet virsnieks divkāršu devu. Pats kapteinis — seškārtīgu. Šo kārtību stingri ievēroja.

Ikviens apkalpes loceklis bija balstiesīgs kopējās sapulcēs un visi saņēma vienādas pārtikas devas. Pirātu pārtika pa lielākai daļai sastāvēja no svaigas un žāvētas gaļas, sevišķi cūkas un bruņu rupuču, zivīm, sausiņiem vai arī maizes, ko cepa pat kuģī, putraimiem, zirņiem, degvīna, vīna un svaigiem vai žāvētiem augļiem, sevišķi citroniem. Ļoti svarīgs bija dzeramā ūdens jautājums. To ņēma līdz lielos vairumos mucās un kannās. Ūdeni pārzināja sevišķi uzticams un lietpratīgs cilvēks, t.s. ūdens meistars. Nereti sirojumos uz kuģa pietrūka ūdens, kas bieži radīja t.s. slāpju dumpjus, slepkavības un asiņu dzeršanu. Uz kuģa bija arī speciāls feldšeris un bārdskuvis, kas primitīviem paņēmieniem ārstēja slimos matrožus. Parastākais ārstēšanas veids — „ādeņu laišana" resp. slimo asiņu nolaišana.

Kapteinis ar nāves sodu sodīja katru, kas mēģināja dezertēt. Kas aizkāra cīņas biedru mantu, tam nogrieza degunu, vienu vai abas ausis, raugoties pēc nodarījuma smaguma. Zagļus izslēdza no brālības un bieži izlika vientuļā salā (t.s. marionēšana), dodot līdz šauteni, svinu, pulveri un dzeramo ūdeni. Angļu flibustieru kapteiņi tiesu sprieda pie bībeles, bet franču kapteiņi pie krucifiksa. Kā parodija skan fakts, ka pirāti pirms izbraukšanas jūrā laupīt, iepriekš sirsnīgi lūdza Dievu, lai dod laimi un labu laupījumu. Neizprotama bija viņu domu gaita. „Kristīgie un dievbijīgie" flibustieri spāņu kolonijās neaizmirsa arī izlaupīt baznīcas, kuru sakrātos priekšmetus vēlāk bijīgi un rūpīgi novietoja savu laupītāju bažu baznīcās. Rupjajos, nocietinātajos vīros kādreiz ieskanējās arī kāda maigāka stīga, tāla atskaņa no dzimtenes. Uz kuģa klāja mēnesnīcas naktī atskanēja pa dziesmai vai arī kādas cietas rokas vadīts vijoles lociņš izvilināja instrumentam kādu sen aizmirstu, trauslu vecās Eiropas melodiju.

(Turpinājums sekos.)

Lielajās dienās

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lielajām latviešu kultūras manifestācijas dienām — 7. Latviešu dziesmu svētkiem ASV — kopā ar apmeklētāju tūkstošiem Milvokos seko latvieši visā pasaulē. Lai pateicība rīcības komitejai par labā apziņā brīnumaini paveikto milzīgo darbu.

Mūsu pašu mājas sīkajām ķildiņām, protams, šajās svētku dienās nav vietas. Šie svētki nav tikai gara un kultūras tradiciju saglabāšanas izpaudums vien. Šiem svētkiem ir jākalpo mūsu nacionālpolitiskiem mērķiem, lai mēs stiprinātos ticībā Latvijas lietas taisnai uzvarai. Šajos svētkos mūsu tautas lielākam ienaidniekam Kremlim no jauna mēs atgādinām, ka brīvās pasaules latvieši nav atteikušies no cīņas pret mūsu tautai nodarīto varmācīgo netaisnību un nekad neatteiksies.

Šajos svētkos mēs ar aukstu prātu apsveram, ka ienaidnieka sētām samulsuma viltus sadarbības nezālēm mūsu starpā nav vietas. Laikā, kad pasaules lāpītāji, komūnisma līdzskrējēji un naīvi pacifisti Kremļa režijā vēdina viltus miera palmas, mēs katēgoriski noraidām jebkādu tirgošanos uz mūsu tēvzemes un tautas nākotnes rēķina. Mēs esam jau tagad kara stāvoklī ar nāvīgo ienaidnieku — sarkanā fašisma karoga nesēju — Kremļa režīmu. Kara stāvoklī jebkāda sadarbība ar ienaidnieku no laika gala bijusi neattaisnojama kauna pilna izrīcība, kas robežojas ar nodevību. Ar kangariem, kas par Jūdasa grašiem vai, godkārības dzīti, nonākuši ienaidnieka kalpībā, mums nav pa ceļam. Ienaidnieka samulsinātiem, vienalga, vai tie nāktu no vecākās vai jaunākās paaudzes vidus, mums jāatdara acis. Acu atdarīšanai nekas nekalpo tik labi kā patiesība.

Paturēsim to prātā tieši lielo svētku dienās, kad draugi un paziņas tiekas no tāliem ciemiem, nesot līdz sev trimdas gadu nepielūdzamo reālitāšu nastu.

Mūsu pastāvēšana, mūsu cīņa un mūsu uzvara ir mūsu pašu rokās. Jautāsim, vai mēs esam šai cīņai pietiekami devuši, vai esam pietiekamus upurus nesuši.

Dieva dzirnavas maļ lēni, mūsu stunda vēl nav pienākusi. Zīmes pie lielo varu konfrontācijas apvāršņiem liecina, ka pagrieziens, ko mēs sirds dziļumos gaidām, nav vairs tikai ilgu sapnis, bet neizbēgama dzīves reālitāte, kas var īstenoties agrāk nekā mēs to domājam. Gatavosimies šai lielajai dienai!

* * *

Pievēršoties starptautisko notikumu arēnai, konstatēsim, ka jauna cerību un ticības uguns spēcīgi iedegusies Austrumeiropas sirdī — Polijā.

Pāvesta Jāņa Paula vēsturiskais Polijas svētceļojums beidzies. Visa poļu tauta klausījās ikvienā Svētā Tēva vārdā. Viņš sāvu tautu nepievīla. Jaruzeļska un pāvesta konfrontācija beidzās ar komūnistu ģenerāļa izsaukšanu uz Krakavu, kur pāvests četras stundas vienatnē tagadējam Polijas valdniekam skaudros vārdos atgādināja komūnistu režīma neskaitāmos pārkāpumus pret cilvēka tiesībām un poļu tautu.

Neaizmirsīsim, ka tagadējais Polijas diktātors nāk no dižciltīgas poļu ģimenes, kas baudījis savu pirmizglītību Jezuītu skolā un tikai Otra pasaules kara norisē nonāca Pad. savienībā, kur Kremlis viņam pavēra durvis caur komūnistu partiju uz varu. Šīs Kremlī iesāktās karjēras dēļ Jaruzeļskis iemantojis poļu tautas naidu un nicināšanu. Neatbildēts paliek jautājums, vai Jaruzeļska poļu asiņu balss kādā dienā būs stiprāka par viņa komūnisma evaņģelija sakropļotām smadzenēm.

Jaruzeļskis jau auj kājas ceļam uz Maskavu, kur pats Andropovs varbūt izšķirs lielā Kremļa sulaiņa tālāko likteni.

Pāvesta pēdējās divas Polijā teiktās runas bija tik izteikti politiska rakstura, ka daudzi poļu nacionālisti gara acu priekšā katoļu baznīcas galvā varēja saskatīt poļu tautas patieso vadoni. Pāvesta zizlim manuprāt tagad pievienots arī nekronētā Polijas valdnieka kronis.

Par pāvesta tikšanos ar Valesu presē jau parādījušās pretrunīgas ziņas. Vatikāna laikraksta Observatore Romane redaktora vietnieku Levi pat atcēla no amata, jo viņš ievadrakstā bija apgalvojis, ka Valesa savu lomu izspēlējis. Pats Valesa Dancigā pēc vairāku dienu klusēšanas tomēr apliecināja, ka turpināšot Solidāritātes vadību. Šis apgalvojums gan vienu otru nepārliecināja.

Šķiet, ka Valesa patiesi savu daļu poļu tautas revolūcijā pret ienīsto režīmu jau devis. Ko viņš nākotnē varētu vēl dot, ja ievēro, ka patiesībā viņš ir Jaruzeļska gūsteknis, kura katru soli uzmana čekas modrās acis. Solidāritāte varbūt nav salauzta, bet nežēlīgais Varšavas režīms to cenšas izjaukt visiem iespējamiem līdzekļiem. Zīmīgi, ka pāvests kādā runā Polijā pieminēja kristīgās revolūcijas vārdu. Tas varētu nozīmēt, ka poļu tautas mērķtiecīgu pretestību uzspiestam režīmam tagad no Dancigas kuģu būvētavas strādnieka rokām pārņems katoļu baznīca.

Tas ir spēks, aiz kura stāv visa poļu tauta. Tālredzīgu taktiķu un gudru galvu vadītā cīņa ne tikai pret Jaruzeļska režīmu, bet arī režīmu, kas vajā ticīgos, apspiež brīvību un cilvēka tiesības visā Austrumeiropā.

Ne Jaruzeļskis, ne Andropovs, bet pāvests Jānis Pauls teiks pēdējo izšķirīgo vārdu. Šo vārdu ticībā Dievam gaida verdzībā nospiesto vergu miljoni, latviešu tautu ieskaitot.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Pazīstamais latviešu grāmatnieks apgāda Grāmatu Draugs un laikraksta Laiks īpašnieks Helmārs Rudzītis šinīs dienās atskatījās uz 80 mūža gadiem.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 85

,,Ļeņina acs'' apjūsmotājam Imantam Ziedonim viņa 50. gadmijā par ,,nopelniem padomju (ne latviešu!) literatūras attīstīšanā'' PSRS Augstākās padomes prezidijs Maskavā piešķīris padomju ,,tautu draudzības ordeni''. Tad nu tikai nenokavējiet iemīļotajam Imantam noklapēt apsveikuma telegrammu! Apgāds Ceļinieks, kas izdod Jauno Gaitu, par vislabāko (Nr.1) moderno latviešu autoru atzinis Ziedoni (Nr.2 esot Kultkomitejas slavētais Gunārs Saliņš, un tikai Nr. 3 Jānis Jaunsudrabiņš). Trimdas māksliniece Maija Šlesere sajūsmā Imantam veltījusi īpašu kolagrafiju, bet pats ,,tautas dzejnieks'' par sevi autobiografiski peršo: ,,Es sevi lēni izlīdzinu un lēni izkūstu kā kausēts svins, lai mani jaunā laimē lej.''

Ja jau Imanta Ziedoņa ,,jaunā laime'' — PSRS jaunais ordenis darināts tikai no svina, vai tad bija vērts, paliekot par nodevēju, dzejā dievināt visredzīgā Ļeņina nemirstīgo aci?

* * *

Kad ALA kongresā Bostonā patapas laikā notika jaunievēlētās valdes pirmā sēde, eksplozīva situācija radās, kad jaunais priekšsēdis ,,pieprasīja'', lai par ALA pārstāvi PBLA ,,ievēlētu'' prof. Dr. Vairu Vīķi-Freibergu. Tā kā demokratijā ievēlēšanu ,,pieprasīt'' nevar, liberālā profesore, kuŗas kādreizējā superliberālā 18. novembŗa runa Ņujorkā vēl arvien sabiedrībā nav piemirsta, PBLA vadībā (pagaidām?) neiekļuva. Citādi tas nozīmētu pašreizējās PBLA stingrās stājas atmiekšķēšanu.

Laikraksti gādīgi noklusējuši, ka vēl nesen Dr. Freiberga bija lepni pieņēmusi ,,Rīgas ciemiņu'' — Kultūrsakaru komitejas ielūgumu viesoties ,,viņu pusē'', kur nodevusi komūnistiem pagodinošas vizītes kompartijas izdotām Karoga un Dzimtenes balss redakcijām. Gorkija ielas tālredzīgie politiķi zina, ka katra publiska paglaimošana un laba uzņemšana pēcgalā šā vai tā atmaksājas.

Kamēr PBLA aicina tautiešus (sk. Tr.P. 77.sleju) uz nopietnu politisku cīņu pret PS, Dr. Vairas Freibergas ,,jaunākās atziņas'': ,,Nīstot savus ienaidniekus, mēs neko neiegūsim. Tautai nodarīto pārestību vajaga zināt, atcerēties, saprast (?), bet nekas nebūs panākts, ilgstošu naidu un īgnumu kurinot! Naids nevar pārestību par labu vērst, naids nevar izdarīto ļaunumu labot... Ja ilgstoši nīstam tos, kas mums pāri nodarījuši, mēs neesam brīvi, mēs sevi nododam emocionālā atkarībā!

Bet uz demokratiski ievēlētajiem mūsu centrālo organizāciju vadītājiem nepārprotami attiecas prof. Vairas stingrās stājas kritika: ,,Tie pašieceltie (?) inkvizītori, kam tik ļoti rūp iztīrīt sabiedrību no dažādiem ,,nevēlamiem elementiem'', būtībā gribētu savus uzskatus un pārliecību uzskatīt par standartu visai sabiedrībai. Atsevišķi gadījumi liecina paranoju, kad ,,tautas nodevējus'' redz aiz katra koka, tādēļ ka pašam sirdsapziņa attiecībā uz nacionālo stāju nav gluži tīra.'' Vai šie Jaunā Gaitā iespiestie liberālās profesores ieskati nav tīra manta pārspiešanai Rīgas propagandas izdevumos? Varam iedomāties, cik ,,gludi'' ritētu PBLA nākotnes darbs, ja tās vadībā būtu iekļuvusi prof. V. Klīves pieprasītā liberāliste...

* * *

Mūsu sociķu ģenerālis Brūno Kalniņš lielās, ka viņa partija esot vienīgā, kas nodeklarējusi, ka krieviem, kuŗi pēc 1944.g. ieradušies Latvijā, tā jāatstāj. Neatkarīgā Latvija var būt tikai nekrievu Latvija. Šī prasība vairāk jāpopulārizējot... Laikam cilvēks nemaz nezina, ka Latvijas Nacionālo patriotu apvienība savos tēvzemes pagrīdē izplatītajos paziņojumos šo jautājumu izgaismojusi daudz sīkāk. Piemēram, ka suverēnā vara atbrīvotajā Latvijā pieder tikai tiem Latvijas pilsoņiem, kas tur bijuši 1939. g. 1. septembrī, un to tiešajiem pēcnākamajiem, bet visiem okupācijas gados iebraukušiem cittautiešiem un to pēctečiem Latvijas zeme ir jāatstāj. Brīva izvēle dodama tikai tām jaukto laulību ģimenēm, kur viens no laulātiem ir Latvijas pilsonis. Komūnistu vajātiem un cietušajiem izkārtojamas dzīves vietas un darbs, nepieciešamos gadījumos tie jāaprūpē valstij. Personas, kas veicinājušas šādu vajāšanu, saucamas pie atbildības. Latvijā dzīvojošiem pilsoņiem atjaunojamas tiesības uz viņu privātīpašumiem un zemi.

Tas, ka trimda nodarbojas arī ar šiem jautājumiem, biedē komūnistu sirdsapziņu un laupa tiem mieru. Vai tādēļ brīnums, ka šeit atkomandētie Rīgas kultūrsūtņi ,,personīgajās draudzīgās pārrunās'' ļoti uzmanīgi izspiego mūsu ieskatus šajā jomā...

* * *

Lielāks skaits liecinieku noliecināja, ka maskavieši šo gāzes vadu aiz Urāliem izbūvē ar politiski notiesātiem padomju vergiem. Zīmīga bija kāda liecība, ka tiklīdz sirdsapziņas cietumnieki sāk saņemt no rietumiem sveicienu vēstules, rupjā izturēšanās pret viņiem tiekot mīkstināta (par Vozņesensku Gulagā). Tas norāda, cik svarīgi, lai mēs rakstītu arī latviešu sirdsapziņas cietumniekiem.

Ja 1985.g. patiesi gribam noorganizēt Baltijas valstu varmācīgā iznīcināšanā nopietnu ,,Nirnbergas Nr.2'' sabiedrisko tiesu Vācijā, tad pēdējais laiks izēsties cauri Nirnbergas Nr. 1 procesa materiāliem un attiecīgajai literatūrai (juristu kritikām u.t.l.) par to un jau tagad stāties pie apsūdzības meta, liecību apzināšanas un nodrošināšanas un sakomplektēt provizorisko tiesas un piesēdētāju sastāvu. Tas prasa pamatīgu un aizrautīgu darbu, bet laiks taču nestāv uz vietas.

* * *

Gadskārtējā tautību festivala Karavānā — Rīgas paviljonā viesus sagaidīja Miss Rīga Dina Kalna un pilsētas galva Pauls Legzdiņš. Foto J. Liģers.

Rīgas paviljonā — koklētāji un dziedātāji — no kr.: Raitis Freimanis, Linda Kronberga, Atis Freimanis un Aelita Brīviņa. Foto J. Liģers.

Toronto Diždancis dejo Rīgas paviljonā Toronto Latviešu Centrā. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto vanadžu koŗa Zīle gada sapulcē 7. jūnijā no 38 koristēm piedalījās 27, kā arī diriģents A. Purvs. Koŗa priekšniece M. Jonāne ziņoja, ka kopš pagājušā gada sapulces, kas notika 25. maijā, koris pulcējies 43 mēģinājumos, sarīkoti 2 koncerti, saviesīgs vakars „Nākotnes iecerei", Dārza svētki un īpašs sarīkojums, kuŗā diriģents A. Purvs ar slīdīšu izrādi stāstījis par savu piedalīšanos Anglijas dziesmu svētkos un iespaidiem Eiropas ceļojumā. Koris piedalījies arī televīzijas raidījumā un tam bijušas arī četras citas dažāda rakstura uzstāšanās. Ieskaitot mēģinājumus, koristes gada laikā pulcējušās kopā pavisam 53 reizes. Kasiere Sandra Kurse ziņoja par kases stāvokli, kas bijis labs. Lai izvairītos no daudzajiem papildmēģinājumiem īsi pirms koncertiem, diriģents A. Purvs mudināja koristes cītīgi apmeklēt kārtējos mēģinājumus. Šogad korim bija jāpārvēl divas valdes locekles, saimniecības vadītājas Anastasija Butāne un Vanda Hejkinga. A. Butānei vairs nekandidējot, aizklāti balsojot uz trim gadiem ievēlēja Ausmu Gugānu un Ilgu Krūmiņu. Līdzšinējai valdes loceklei Tonijai Krūkai pārceļoties uz dzīves vietu ārpus Toronto, atlikušo pilnvaru laikā viņas vietā uz vienu gadu ievēlēja Ženiju Vītolu. Koris šogad piedalās dziesmu svētkos Milvokos un Sidrabenes 30 gadu pastāvēšanas svinībās. Nākošā gada maijā koris rīko savu 12. gadskārtējo koncertu Valtera zālē Toronto, bet augustā piedalīsies Dziesmu dienās Minsterē, Rietumvācijā. Koŗa priekšniece sapulces beigās pateicās diriģentam, koŗa valdei un koristēm, tāpat par atbalstu DV Toronto nodaļas valdei un visiem koŗa labvēļiem. Sapulci vadīja Ženija Vītola, protokolējot Ausmai Gugānai. Pēc sapulces koristes vēl pakavējās pie kafijas, kur apsveica koristi Skaidrīti Leju sakarā ar dēla piedzimšanu, rīkojot bērnu pūriņa vakaru.

● Minsteres dziesmu dienu rīcības komitejas pārstāve M. Jonāne informē, ka organizē koplidojumu uz Dziesmu dienām nākošā vasarā Minsterē, Vācijā. Šim lidojumam ieinteresētie var zvanīt M. Jonānei 536-5235; pasta adrese: 271 Rushholme Road, Toronto, Ont. M6H 2Y9.

● Austrumu draudzes Tālavā Jāņus svinēja 25. jūnijā. Kopēju līgošanu pie ugunskura vadīja Hugo Miķelsons ar pazīstamām un mazāk pazīstamām dziesmām. To mūzikālos pavadījumus bija sabalsojis Alberts Vītols un lentē iespēlējis Jānis Beloglāzovs. Tālavas administrātors Ludvigs Zablovskis un Olga Zablovska, Jāņu tēvs un māte, pacināja līgotājus ar sieru un miestiņu. Tālavas dāmas draudzes mājā bija klājušas cienasta galdu, kur varēja padejot pie skaņu lenšu mūzikas. Līgotāju bija neliels pulciņš, bet toties sirsnīgs, jo visi bija savstarpēji pazīstami, vienas draudzes locekļi un paši tālavieši.

● Sakarā ar kanadiešu „Pensionāru nedēļu" no 19. līdz 25. jūnijam Toronto latviešu pensionāru apvienības koris, ko vada diriģents Jānis Beloglāzovs, 22. jūnijā dziedāja Golden Age klubā, Parkdēlē, vairākas mūsu tautas un līgo dziesmas, kuŗas noklausījās ap simt personu, to vidū ap puse pensionāru. Pārējie bija skolēni, kas mācās mūziku un dzied korī. Paskaidrojumus par mūsu tautasdziesmām sniedza J. Beloglāzovs. Koristus pacināja ar kafiju un cepumiem. Pensionāru koris 23. jūnijā piedalījās arī etnisko grupu pensionāru kopsanāksmē Kvīnsparkā un Makdonalda bloka mūzikas zālē sniedza pus stundu ilgu tautasdziesmu programmu. Zālē ļoti laba akustika, un dziesmas skanēja teicami, sagādājot prieku klausītājiem. Arī paši koristi bija apmierināti par labi izdevušos sniegumu. Klausītāju vidū bija arī parlamenta birojos strādājošie, kur nodarbinātas arī vairākas latvietes. Korī pašlaik ir 34 sieviešu un vīru balsis. Mūsu dziedātājus pacināja ar siltām pusdienām. Abos sarīkojumos klāt bija arī pensionāru apvienības valdes priekšsēdis A. Retigs.

● Toronto Latviešu Kultūras Centrā no 3. jūlija līdz 4. septembrim, vasaras sezonas laikā, svētdienās darbosies kafejnīca, kas būs atvērta no pl. 11 līdz 4 pēcpusdienā. Kafejnīcā izsniegs arī vieglos ēdienus. Labos laika apstākļos pasēdēšana arī pie galdiņiem pie baltajiem bērziem un rožu dārzā, satiekoties draugiem un paziņām un iebraucējiem iegūstot jaunu pazīšanos.

● Mācītājs J. Cālītis kristīja Tatjanu Eriku Plampi, Inta un Ritas, dzimušas Miniates, meitiņu un salaulājis Dianu Valdu Volmeri ar Karlosu Luisu Bērziņu.

● Kristīgās sadraudzības sanāksmē 18. jūnijā Sv. Andreja baznīcā galvenais runātājs bija teoloģijas students Aldis Elberts, kas pašlaik strādā prakses gadu trīs Toronto latviešu luterāņu draudzēs. Viņš runāja par negātīvām parādībām cilvēku sadzīvē, kā arī lasīja dažus citātus no bībeles. Richards Kaņķis un Margrieta Alute savas kokles pavadījumā dziedāja duetus un Ausma Arāja deklamēja. Svētos rakstus lasīja Biruta Celma. Par 14. jūnijā aizvestajiem Sibirijas mocekļiem un cietējiem aizlūdza Matilde Brukšteina-Pīpe. Nākošā sadraudzības sanāksme septembrī Sv. Jāņa baznīcā, kur galvenais runātājs būs inženieris Ernests Kraulis.

● Berijā, Ont., 1. jūnijā no ļaundabīga audzēja mirusi Anna Emīlija Gruzdēna, dzimusi Birzniece. Viņas dzimtā vieta bijusi Gaviezē pie Liepājas, kur šīs zemes gaitas sākusi staigāt 1922. gada 24. oktobrī. Aizgājēju 4. jūnijā uz Mount Pleasant krematoriju izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikei šeit paliek vienīgais tuvinieks krustdēls Jānis Ozoliņš.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas izplānotie Pļaujas svētki ar loteriju 2. oktobrī. Biļetes dabūjamas pie dāmu komitejas loceklēm. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, pēc tam draudzes pēcpusdiena dāmu komitejas izkārtojumā.— Jau kopš maija Saulaines saimnieks ir Pēteris Jekums, ko no septiņiem kandidātiem izraudzījusi īpaša komisija. Viņš tikai pirms diviem gadiem iesvētīts Sv. Jāņa draudzē un tagad sasniedzis 21 gadu. Ir ģimenes cilvēks ar sievu Mišelu un nepilnu gadu vecu meitiņu Amandu.— Sestdien, 16. jūlijā, Saulainē viesosies Toronto latviešu biedrības drāmas kopa ar A. Eglīša lugu Pēc kaut kā cēla, nezināma. Izrādes sākums pl. 19, pēc tam deja ar atspirdzinājumiem.

● Sv. Andreja draudzes vecākā locekle Līne Zīle jau pārkāpusi 95. mūža gadu slieksni. Šinī ievērojamā jubilejā viņu apsveicis draudzes māc. J. Cālītis un dāmu komitejas priekšniece B. Kūla ar citām komitejas loceklēm, pasniedzot dzimšanas dienas kliņģeri. Par to bija lasāms draudzes ziņu jūnija izdevumā.

● Kanadas vanadžu delegāšu salidojumā izteikts, lai vanadzēm nākamā salidojuma laikā rīkotu īpašu sarīkojumu par labu Patiesības Fondam, tāpēc Toronto DV namā notika pirmais saiets rīcības komitejas izraudzīšanai un priekšdarbu veikšanai. Sanāksmi vadīja Kanadas vanadžu vad. Nora Pulciņa ar sekr. A. Kalupnieku. Tajā bija ieradušies pārst. no Sv. Katrīnas, Druvas, Hamiltonas un Toronto. Iecerētā sarīkojuma programmā aicinās piedalīties visas DV kulturālas pasākumu vienības (teātŗus, koŗus, tautas deju kopas). Izraudzīja rīcības komiteju, kas pētīs tuvākās iespējas (telpu jautājumu, programmu u.t.t.), par ko sniegs tuvāku informāciju nākamā rīcības komitejas saietā 12. septembrī, plkst. 19.30 Toronto DV namā. Rīcības komitejā darbosies Ed. Pulciņš — priekš. A. Vītols-vietn. administrātors, A. Kalupnieks—sekr., R. Britāls—kasiers.

● Māc. A. Briedis kristījis Aleksandru Kārli Behan, Jozefa un Sandras, dzim. Perro, dēlu.

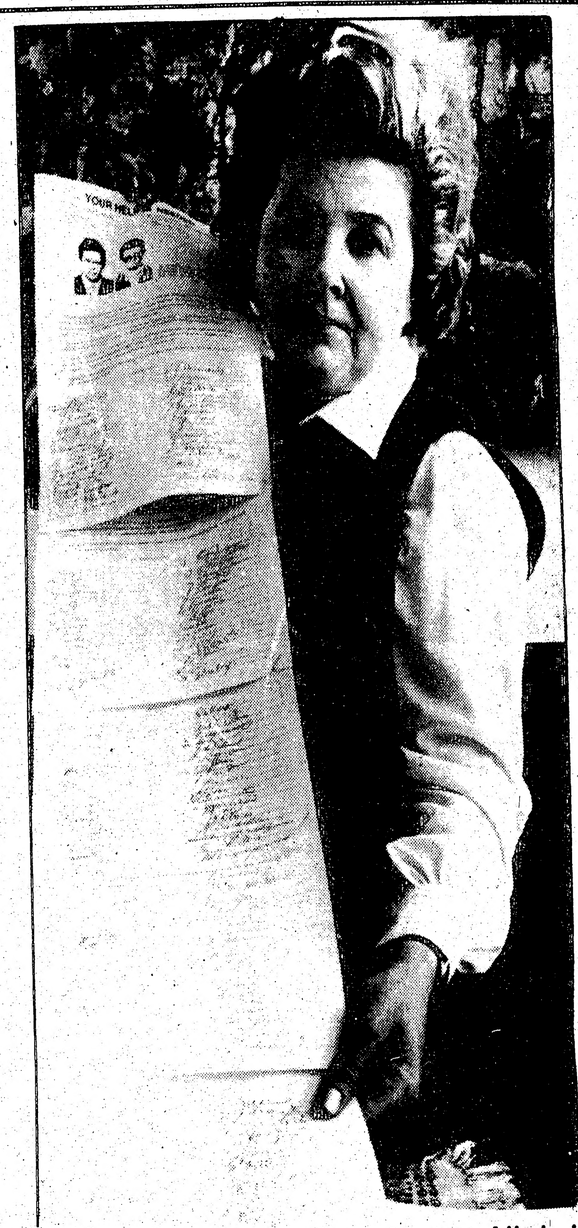

20. jūnijā Hamiltonas izdevumā Spectator bija ievietots Kanadas DV priekšnieces Noras Pulciņas uzņēmums, turot rokā gaŗu parakstu sarakstu, pieprasot dvīņu brāļu Oskara un Viestura izlaišanu no Padomju Latvijas. Dr. Olita Velmere izbraukusi no Pad. Latvijas uz ASV uz bērēm un atteikusies atgriezties Latvijā. Tagad viņa pieprasījusi izlaist arī viņas dvīņu dēlus no Rīgas, ko Padomju iestādes nedara. Kanadas vanadzes bija savākušas 1300 parakstu un iesniedza Padomju sūtniecībā Otavā, prasot Oskara un Viestura izlaišanu pie mātes. Pagājuši vairāki mēneši, bet sūtniecība netur par vajadzīgu pat atbildēt. Cerams, ar publikācijām kanadiešu avīzēs un radio, kā arī kanadiešu palīdzību, izdosies panākt ģimeņu apvienošanu.

Pateicība

Ziemeļnieku valde jo sirsnīgi pateicas visām organizācijām un personām, kas atbalstīja un veicināja Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dienas un Cēsu kauju 64 gadu atceri: DV Toronto nodaļai, nodaļas vanadžu priekšniecei A. Jākobsonei un čaklajām vanadzēm, Toronto latviešu pensionāru apvienībai un tās korim un koŗa diriģentam komponistam J. Beloglāzovam, Latvijas konsulam Dr. E. Upenieka kungam par sirsnīgiem, stiprinošiem atceres atklāšanas runā teiktajiem vārdiem, dzejniecei Birutai Senkēvičai, režisoram Hugo Miķelsonam un Ainai Selgai.

Kas dar' darbu, lai dar' darbu,
Lai dar' darbu dziedādams.
T. dz. 624

Piemini Latviju!

Turi Latviju dziļi ieslēgtu savā sirdī.
Turi to kā lielāko dārgumu, ko nedrīkst pazaudēt.
Jānis Jaunsudrabiņš.

Cīņai par Latvijas brīvību savā 75 mūža gadu atcerē nododu Latvijas Brīvības Fondam čeku par $500.

Krišjānis Puriņš

Paskaidrojums

par 1983.g. Karavānas izstādi

Lietiskās mākslas un LNAK skates organizēja un iekārtoja Ojārs Turķis un Jānis Treimanis ar daiļamatnieku savienības biedru piedalīšanos. Līdztekus citiem rokdarbu demonstrējumiem, jostu aušanas māku rādīja Lilija Treimane ar palīdzēm. Tirdziņu organizēja un vadīja Gunārs Bušs.

Aleksandrs Gugāns.

Ed. Freimanis

Gaŗā ziema neatnāca

(turpinājums.)

Protams, Viesturam bija jāatzīstas, ka pats nebija labāks par citiem. Arī viņš domāja tikai par sevi un savu ģimeni; gribēja aizsteigties citiem priekšā ar glābšanos. Turpretī slimais amatnieks Jancēns bija mierīgs kā pieklājās. Viņš gribēja rāmi apdomāties. Bet vai viņš flegmatiski apdomātos arī tad, ja viņa darbnīca būtu ugunsgrēkā? Vai viņš nebija nonācis tādā sekmības pakāpē, ka uzņēmumu vērtēja uagstāk par savu ģimeni? Nē, Jancēns bija dievbijīgs; viņš katru svētdienu gāja baznīcā. Bet baznīcā ikvienu laida iekšā -- arī tādu, kas ārēju kalpošanu Dievam uzskatīja par labu uzvešanos. Viesturs nekad nebija mēģinājis pārbaudīt Alberta dievbijību.

Nepacietībā degdams, Viesturs atzina, ka jāpārvar nepacietība, jāstāv rindā, kaut arī viņš nokavētu lidmašīnu. Lidot viņš varēs arī rītu, bet naudu varbūt nevarēs vairs izņemt. Ja apstākļi arī turpmāk veidosies šādā garā, tad bankas izputēs dažās dienās. Laime, ka viņš attapās jau šorīt nākt pēc naudas. Patiesībā tā bija sagadīšanās -- bija jāgaida uz lidmašīnu. Vakar viņš nekādu publikas uztraukumu nebija manījis. Tas bija uzvilņojies pēdējās divdesmit četrās stundās. Kas notiks rīt? Vai pilsēta neklūs par trakojošu pūli, kura savaldīšanai vajadzēs izsaukt armiju? Bet vai armijas disciplīna arī nesabruks un katrs karavīrs neskries glābties dienvidos?

Pamazām Viesturs tuvojās kases lodziņam, tomēr bija diezgan laika sevi tirdīt. Kur bija palicis viņa prāts, ka viņš jau agrāk nebija iedomājies par bēgšanu? Viņam piemita tāds pats stulbums kā masām! Vienaldzībā bija domājis tāpat kā citi: divsimt gadu ir garš laiks. Bija iegulējies savā ikdienā kā ola lizdā. Bet ledus laikmeta vēstnese, neraža, parādījās jau tagad, izsēja uztraukumu, kas pāris dienās uzdīga un uzziedēja par šausmu puķi. Tā nogatavosies par trakuma augli. Laudis pazaudēs savaldīšanos. Neviens nespēs domāt par mieru un prātīgu izrīcību. Atskaitot retus izņēmumus, cilvēki skries, trakos, raus, plēsīs, mēģinās viens otram pārrāpties pāri, gatavi pakritušos samīt pīšļos. Vienīgi tādi nedabiskie kā Alberts Jancēns paliks mierīgi un ar nožēlu noskatīsies pūļa vājprātībā. Bet Viesturs juta, ka viņš gan nespēs saglabāt dzīvu savu samīto miera asnu. Viņš bija caurmēra cilvēks, ne tāds Dieva valstības gaidītājs, kāds varbūt bija Jancēns, kas savā teicamajā darbnīcā laikam gribēja uztaisīt jaunas mēbeles debesu valstībai. Viesturs gribēja dzīvot šai pasaulē un sagādāt dzīvošanas iespējas savai ģimenei. Vai šāda nostāja nebija pa prātam Dievam? Protams, ka bija! Dievs taču svētīja veselo prātu un nesagandētas jūtas. Viņš sūtīja pasaulē cilvēkus, lai viņi dzīvotu, vairotos un turētos pie visa labā. Dievam nepatika tie, kas briesmu brīžos nespēcīgi sabruka un sauca pēc nāves kā atpestīšanas. Lēta nomiršana nav nekāda varonība.

Viesturs bija nostāvējis stundu un jau gluži tuvu kases lodziņam, kad ieraudzīja priekšā kādu vicinām dūres. Nākošajā mirklī sadzirdēja nemierīgo skaļi saucam:

„Es nesamierināšos ar piekto daļu! Gribu visu savu naudu!"

Kasiere kaut ko atbildēja, bet tik klusu, ka Viesturs vārdus nedzirdēja. Kad saniknotais turpināja trokšņot, kasiere izsauca bankas vadītāju. Tas atnāca sārts un nosvīdis, uztraucies, bet savaldīgs. Mēģināja iestāstīt, ka saniknotais savu atlikušo naudu varēs saņemt pēc dažām dienām. Nekas nelīdzēja. Daži rindā sāka saukt, lai nemiernieks nekavē citus, lai saņem, ko var dabūt, un vācas projām. Beidzot bankas vadītājs izsauca policiju, kas saniknoto aizveda ar varu. Pār naudas gaidītājiem nolaidās drūmums kā mākoņu ēna bula laikā. Neviens neticēja, ka varēs drīz atdabūt visu savu noguldīto naudu. Bet nebija taču vērts bērnišķīgi blaustīties.

Ringulas lidlauks bija ļaužu pārpilns. Visur nepacietība, visur satrauktas sejas. Jo vairāk visi steidzās, jo vairāk aizkavēja lidmašīnu saskaņotu kustību. Bet Viesturam tā bija laime: arī viņa lidmašīna bija aizkavējusies. Viņš nopirka vienu no pēdējām biļetēm, iesēdās gaiskuģa astē un laimīgs kā Dieva sunītis sasniedza Otavu.

Turpretī galvaspilsētā viņu saņēma neveiksme: Brazilijas sūtniecība neizdeva nevienas vīzas. Sarauktām pierēm noraidītie atstāja sūtniecības ēku. Visi klusēja, it kā baidītos viens no otra. Kāda sieva neizturēja saspīlējumu un sāka bezprātīgi kliegt. Viņas vīrs, pats izmisumu sejā, pūlējās sievu nomierināt. Pavedis viņu uz apstādījumiem, vīrs viņu apkampa un glāstīja, kā apkampj un spiež sev klāt nelaimīgu bērnu. Gaŗāmgājēji labi, ja paskatījās tai virzienā; neviens nesacīja nekā -- katram bija pašam sava nasta nesama.

Viesturs arī būtu varējis kliegt aiz izmisuma. Viņš mēģināja sadabūt taksametru, lai steigtos uz citām silto zemju sūtniecībām, bet visi spēkrati bija aizņemti. Laikam daudzi bija pametuši darbu, lai skrietu kaut ko saķert un saglābt. Sadabūjis kādā degvielu pildītavā pilsētas karti, Viesturs drāzās uz autobusa piestātni. Autobuss bija tik pārpildīts, ka viņš netika iekšā, lai bija cik nekaunīgs un spiedās, citus neievērodams. Bet visi drūzmējās, un iekšā tika tikai nedaudzi, kas gadījās turpat durvja priekšā.

Kad nākošie autobusi bija tikpat pārpildīti, Viesturs sāka skriet kājām. Galvā bija aizdegusies izmisīga doma: ja viņš netiks uz citām sūtniecībām šodien, tad rīt būs par vēlu! Bet viņš nekā nesasniedza. Paskatījies pulkstenī, redzēja, ka bija nokavējies: tas rādīja piecas minūtes pēc pieciem. Gribējās vēl skriet, bet viņš nosauca sevi par muļķi un pavisam slābans sāka apskatīties pēc viesnīcas, kur pārlaist nakti.

Sekoja neciešami garš vakars, vēl gaŗāka nakts un rīts tik gaušs kā uts. Viesturs piezvanīja uz mājām, centās runāt ar bērniem jautri, bet gandrīz sabruka, kad sāka runāt ar Helenu:

„Sievuk, es neticu, ka tiksim uz kādu tropisku zemi, par Braziliju pat nerunājot. Turienieši jau aptvēruši stāvokli. Noslēguši savas robežas, tāpat kā amerikāņi. Varbūt vienīgi ar kukuļošanu varētu ko panākt, bet es no bankas dabūju pārāk maz naudas. Un tev nav arī dārgu rotas lietu. Bez tam -- man trūkst sakaru: nezinātu, kam ar kukuļošanu tuvoties."

„Ja būs jāpaliek, dzīvosim tepat Ringulā. Nebūsim vienīgie; vairums ļaužu nekur netiks. Izceļos tikai neliela daļa, un tie arī nebūs laimīgi jaunajās mājās. Svešums ir hiēna, kas kauc tuksnesī."

„Jā, Helen, varbūt vēlāk, kad pirmais izceļošanas trakums pāries, varēsim tikt uz Savienotajām Valstīm. Hm, kad padomāju, varētu pacensties pārzagties pāri robežai jau tagad. Tur dzīvot ar viltotiem dokumentiem. Bet rītu gribu vēl mēģināt dabūt kādu vīzu, lai prāts būtu mierīgs, ka darīts viss iespējamais. Šonakt tāda nakts, kad gribas piesaukt Dievu par palīgu. Varbūt Alberta nostāja ir pareizā."

3.

Kaut arī komūnistu valdība slēpa nevaldāmo satraukumu Kanadā un citās ziemeļu zemēs, ziņas tomēr sasniedza Latvijas iedzīvotājus. Vēstules pastiprināti kontrolēja, bet bija daudzi, kas vairāk vai mazāk prata angliski un klausījās ārzemju raidītājus. Anglijā un Kanadā runāja politiķi un mācītāji, rūpnieki un tirgotāji, dodot ļaudīm padomu paturēt mieru, domāt loģiski un nedarīt nekā pārsteidzoša vai muļķīga.

(Turpinājums nāk. n-rā)

Marija Andžāne

Tēvzemei

Kad tālums runā un klusums dzied
Un ilgu pali uz dzimteni iet,
Tad zinu: es redzēšu tevi!

Kad visi strauti sāk sudrabu liet
Un saules zvani par ziedoni dzied,
Tad zinu: es aizsniegšu tevi!

Kad laime sāk dzintara balsīm smiet,
Un krūtīs mīla kā lilija zied,
Tad zinu: es skūpstīšu tevi!

* * *

Ilze Liepiņa-Šīmane

Sveiciens dziesmai

Milvoku Dziesmu svētkiem!

Skani, latvju dziesma,
Vergu naktī melnā,
Saules dienā brīvā.
Skani, latvju dziesma,
Zemē tuvā, tālā
Dzird lai tauta dzīvā.
Skani, latvju dziesma,
Iededzies kā liesma,
Cerība mums kļūsi.
Skani, latvju dziesma,
Zudīs žņaugu briesma,
Brīva biji, būsi.
Skani, latvju dziesma!

* * *

Edvarts Tūters

Bagāts esmu

Latvis būdams
Bagāts esmu:
Mirdz man divi
Auseklīši,

Vienu Dieviņš
Pats man laidis,
Otru — mana
Latvju tauta.

Viens man zemes
Takas gaismo,
Otrais — mielo
Dvēselīti.

... Kad zied migla —
Neredz gaismas,
Tad pie rīta
Zvaigznes eju;

Latvju zvaigznes -
Auseklīša.

* * *

Veronika Strēlerte

Dziesma

Kad tava dvēsle viena
Un skumja klejot ies,
No mana pieskāriena
Tā pēkšņi satrūksies.

Un kvēlē kādreizējā
Tā mani satvert alks,
Bet aizpasaules vējā
Kā sapnī priedes šalks.

* * *

Metimne

Liepas zied

Vai liepu ziedu smarža rēnā
Ir mīļās mātes klusā balss
No viņas saules bārim ēnā?
Vai liepu ziedu smarža rēnā
Nāk visur līdzi glāstā lēnā
Lai sāpes pārklāj sapnis palss...
Vai liepu ziedu smarža rēnā
Ir mīļās mātes klusā balss?

Kad partija vēlē jaunu vadoni

ALEKSANDRA PIEZĪMES KANADAS KONSERVĀTĪVO PARTIJAS KONGRESĀ

Kanadas konservātīvo partijas kongress Otavā deva iespēju vērot, kā emocijas, auksti aprēķini, tirgošanās un personiska godkāre sit augstu vilni arī demokratiskā iestādījumā un partijā, kas sevi dēvē par konservātīvu.

Tas, ko skatītāji redzēja televīzijā vai dzirdēja radio raidījumos, bija tikai niecīga un bieži vien septītās lielvalsts pārstāvju ietekmēta bieži vien tendencioza raibo notikumu atskaites daļa.

Ja konservātīvo partijai tik ļoti rūp Kanadas valsts un Kanadas pilsoņu labklājība, kā gan lai izskaidro, ka partijas vadības dēļ — kailas varas dēļ septiņi politiķi darīja visu iespējamo, lai nobīdītu savus pārējos sešus sāncenšus.

* * *

Kongresam sekoja pāri par tūkstoš žurnālistu no visas Kanadas. To starpā bija arī amerikāņi un Maskavas pārstāvji. Pazīstamais kanadiešu redaktors Pēteris Vortingtons lielajā žurnālistu darba zālē man jautāja:

,,Kādēļ neejat sasveicināties ar savu draugu?''

,,Ar kādu?'', es jautāju.

,,Andreju Sardakovu — Novostji aģentūras redaktoru. viņš nupat man apjautājās, vai Kanadas latviešu fašistu redaktors esot jau ieradies.''

,,Bardakovu...?'' es izbrīnījos.

,,Netaisiet jokus, es teicu Sardakovu''. Vortingtons taču Maskavā dzīvodams šo to vēl nebija aizmirsis no krievu valodas.— Pa to laiku Kremļa korespondents bija jau pazudis. Vortingtons pasniedza man mazu lapiņu:

,,Te viņa adrese. 400 Stuart St., 15. stāvā. No viņa dzīvokļa loga Hallā atklājās skaists skats pāri upei.''

* * *

Protams, ka jau no pirmās dienas žurnālistu starpā netrūka zīlētāju par to, kas īsti uzvarēs. Toronto laikraksta Sun parlamentārais korespondents Lubors Zinks tiekoties man iedeva rūpīgi salocītu zīmīti: ,,Te ir mans politisko zirgu skriešanās sacīkšu iznākuma pareģojums. Ja vari savaldīt ziņkārību, tad lasi pēc vēlēšanām.''

Ziņkārību pārvarēju, un sestdienas vakarā salīdzināju gaišreģa Zinka pareģojumu ar vēlēšanu rezultātiem. Zinks bija trāpījis naglai uz galvas: Malrūnijs, Klārks, Krosbijs.

Tagad es uz Zinku raugos daudz lielākā godbijībā...

* * *

Kongresā kā goda viesis — novērotājs bija ieradies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, bet otavietis Dr. J. Pārups pārstāvēja DV Kanadas valdes priekšsēdi Guntaru Brikmani, kas šoreiz savu saņemto ielūgumu nespēja pieņemt. Protams, mūsu laikraksts bija vienīgais latviešu periodiskais izdevums, kas bija izpelnījies kongresa rīkotāju uzmanību.

Pašu delegātu vidū aktīvi darbojās Māra Amoliņa. No karstuma bēgot, vēsajā bufetes telpā uzdūros Dr. J.Dreifeldam, kam gan balstiesību nebija, bet acīm redzot turēja ikšķus par Klārku.

Lielajā ļaužu jūrā nebija iespējams atrast vēl divus latviešu delegātus no provinces. T. Kronbergam un arī piemīnētiem latviešiem bija izdevība tikties ar jaunā līdera Malrūnija dzīvesbiedri Milu. Ar savu vienkāršību, humora sajūtu tā varbūt ietekmēja vairāku delegātu noslieci nekā viņas izskatīgais, droši vien spējīgais, bet ārēji švītīgais vīrs. Mila ir serbiete, kuŗas vecāki, bēgot no komūnisma Dienvidslavijā, nokļuvuši brīvībā Kanadā.

Aiz katra stipra vīra stāvot vēl stiprāka sieva. To mums derētu iegaumēt, un ciešas draudzīgas saites ar Milu Malrūniju vispirms būtu jāuzņem Baltiešu sieviešu apvienībai.

* * *

Žurnālistu ložā lielajā arēnā man gadījās sēdēt starp New York Times, Ottawa Citizen un Los Angeles Times un mums draudzīgā televīzijas raidījuma The Journal pārstāvjiem. Amerikāņi, kas redzējuši vēl lielākus politiskos cirkus, interesējās par Malrūnija līdzšinējo karjēru. Viņi arī nemaz neslēpa savu politisko noslieci un veltīja vienu otru zobgalīgu komentāru par prezidenta Rēgena politiskiem soļiem, Diemžēl, Rēgens pārspīlējot bruņošanās lietas un briesmas no krieviem. Ja viņiem būtu teikšana, Rēgens jau atrastos lidmašīnā ceļā uz draudzīgām brokastīm Kremlī ar Andropovu.

Televīzijas raidījuma The Journal reportieris savas simpatijas man apliecināja vārdiem: ,,Some of the Lithuanians are my best friends.''

* * *

Kur gadījies, kur ne, konservātīvo kongresā man blakus nostājās no seniem laikiem pazīstams liberāļu partijas politiķis:

,,Vai atceraties mūsu tikšanos Baltiešu vakarā?'', viņš mani uzrunāja. Protams, ka es neatcerējos, bet atbildēju: ,,O, jā''.

,,Vai jūs zināt, ka latviešiem drīzumā senātā būs savi pārstāvji?''

,,Netaisiet jokus!''

,,Nē, esot pieteikušies, vai labāk sakot, kandidē trīs latvieši — kāds Laivinieks, kāds Preiļups un arī Upenieks. Vai jums šie vārdi kaut ko izteic?''

Es biju apmulsis: ,,Upenieka vārds ir ļoti populārs. Viens Upenieks pat mani kādreiz draudēja sūdzēt tiesā. Pats populārākais Upenieks, apdāvinātais architekts, kas projektējis daudz celtņu, ne tikai Kanadā, bet arī Amerikā, un ir slavenā Niagaras ūdenskrituma torņa autors, pag. vasarā šķīrās no dzīves. Tad vēl ir divi ārsti.''

,,Nu jau jūs esat uz pareizāka ceļa'', mans draugs iebilda.

,,Konsuls Upenieks nevarētu būt'', es zīlēju, jo, kas gan uzdotu diplomāta amatu pret senātoru, pie tam vēl laikā, kad runā par senāta reformēšanu un pat likvidēšanu. Tā ir nenoskaidrojām.

Atbraucot Toronto, man piezvanīja draudzīgs Latvijas žīdu izcelsmes miljonārs: ,,Vai jūsu rīcībā ir kādi dati par senātora amata kandidātu...?''

* * *

Malrūnijs uzvarēja, pateicoties politiskai rotaļai, Vilsonam, Poklingtonam un Krombijam pārejot viņa pusē. Klārka liktenis ar to bija apzīmogots. Man patiesībā Klārka bija žēl, vēl jo vairāk tādēļ, ka viņš savā laikā skolojies ar manas meitas radiem. Bet tad atcerējos Klārka un Daltona Kampa lomu cienījamā konservātīvo partijas līdera Dīfenbēkera gāšanā.

Dīvaini politiskais tirgus tomēr beidzās ar pareizu rezultātu. Malrūnijam jātiek tikai vēl parlamentā,un tad viņš varēs pārņemt pilnu konservātīvo partijas vadību. Runas par Trudo demisiju un Ternera nākšanu liberāļu partijas vadībā pagaidām ir tikai baumas. Manuprāt Trudo vēl nav teicis pēdējo vārdu.

* * *

Pēc Otavas kongresa man tagad pašu māju politiķu koalicijas un opozicijas izliekas kā bērnudārza rotaļas. Lielajā politikā arī šodien visu izšķir nauda. Mūsu politiķi, pēc goda cenšoties, izdod savu pašu naudu.

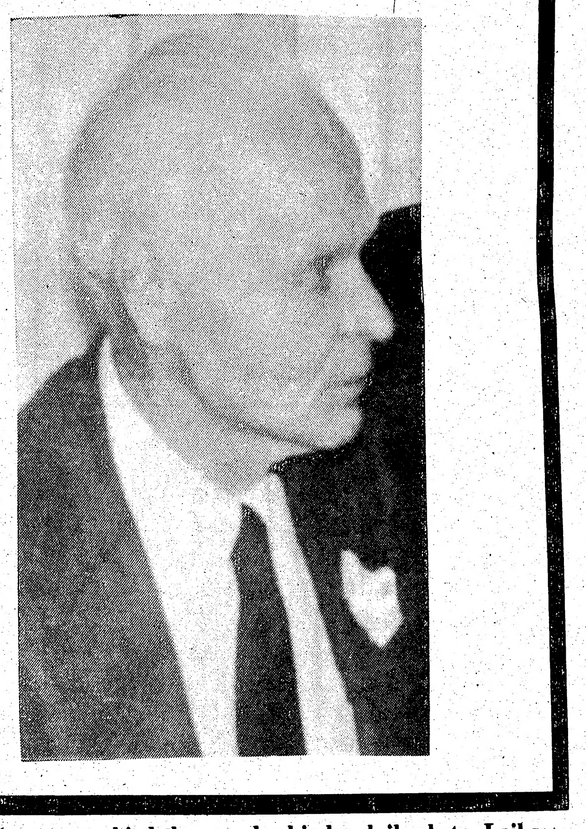

Latviešu preses biedrības goda biedrs laikraksta Laiks ilggadējais redaktors dzejnieks Kārlis Rabācs pēkšņi miris pie darba galda naktī no 20. uz 21. jūniju. Nelaiķi pēdējā gaitā 23. jūnijā izvadīja māc. R. Zariņš.

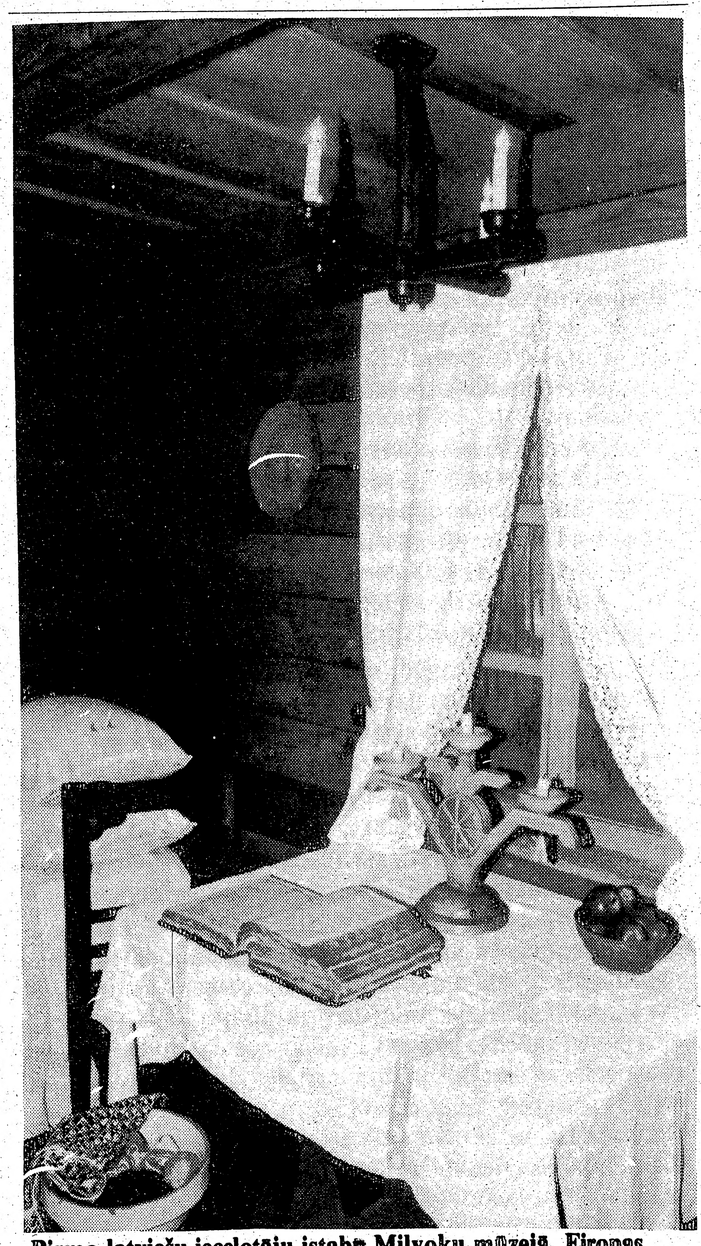

Pirmo latviešu iecelotāju istabu Milvoku muzejā, Eiropas ciema Baltiešu ēkā. Foto Ā. Peniķis.

Konservātīvo partijas jaunais līderis Braiens Malrūnijs sarunā ar latviešu delegāti Māru Amoliņu.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

SIDRABENE

9. un 10. jūlijā Sidrabenes 30 gadu jubilejas sarīkojums.

SAULAINE

16. jūlijā pl. 19.TLB drāmas kopa izrādīs Anšlava Eglīša lugu Pēc kaut kā cēla, nezināma.

LATVIEŠU PAGASTS

13. augustā pl. 15 DV Druvas nod. dārza svētki A. Kalniņa mājā.

MEŽCIEMS

30. jūlijā Rudzpuķu balle.

15. oktobrī — Rudens groziņu vakars, pirms tam darba talka.

RAIBĀ NEDĒĻA

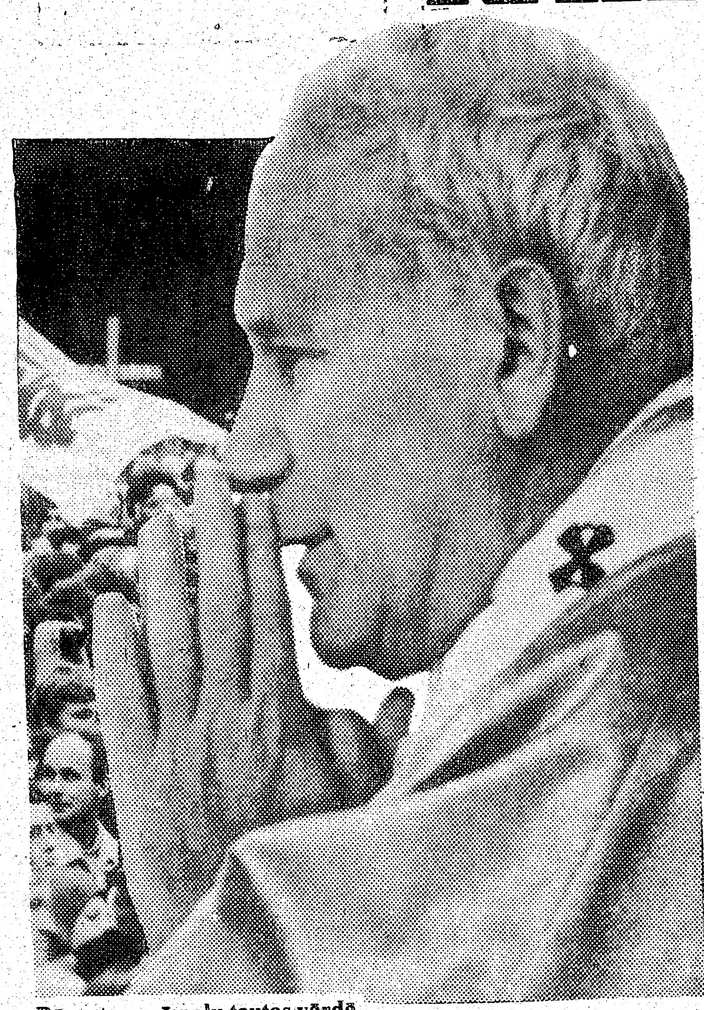

Pāvests runā poļu tautas vārdā.

PĀVESTA SVĒTCEĻOJUMA ATSKAŅAS

Vēl pāragri pilnībā izvērtēt pāvesta Polijas svētceļojuma nozīmi. Pasaules presē jau parādījušies vairāki minējumi, un daži no tiem atsaucas uz Vatikānam tuvu stāvošām aprindām. Runā, ka Jaruzeļskis vēl šoruden apsolījies atcelt Polijas karastāvokli un arī īstenot daļēju politisko apcietināto amnestiju. Solidāritātes stāvoklis vēl joprojām ir neskaidrs, lai gan Valesa britu žurnālistiem izteicies, ka viņš nepametīšot kā žurka kuģi, kas ir briesmās.

Ja Andropovs tiešām atļaus Jaruzeļskim brīvākas rokas, tad tā būs likteņa ironija, ka ne Kremlis, bet rietumi palīdzēs Polijai izrausties no saimniecisko sarežģījumu purva. Bez šaubām, izšķirīga nozīme būs arī poļu strādniekiem, par cik tie uzklausīs tās balsis, aiz kurām turpmāk nestāvēs neviens cits kā pats pāvests.

Vatikāna katoļu baznīcas augstie priesteri nebūt nav pārāk sajūsmināti par pāvesta iekāpšanu laicīgā politiķa kurpēs Polijā. Viņi norāda, ka katoļu baznīca ir universāla un ka tās galva nevar ļaut sevi ietekmēt nacionālu jūtu emocijām. Divas pāvesta Polijā teiktās runas esot bijušas politiskas opozicijas līdera deklarācijas, kam ar baznīcas teoloģiskām dogmām esot bijis ļoti maz kopēja. Laiki, kad no pāvesta žēlastības atkarājās laicīgo valdnieku likteņi, piederot vēsturei. Pāvests Jānis Pauls nemēģina pagriezt laika ratu par gadu simteni atpakaļ, Nav jāaizmirst, ka viņš pašreiz ir visu ticīgo un apspiesto aizstāvis.

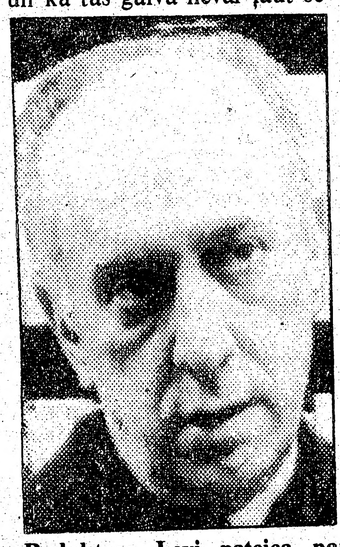

Redaktors Levi pateica par daudz.

Nevienam polim nenobirtu lieka asara, ja pāvests par poļu tautas nodevību nolādētu vai izslēgtu no baznīcas pašu sarkano politģenerāli Jaruzeļski.

Zināmu izbrīnu radīja priestera Levi ievadraksts Vatikāna oficiozā. Šī raksta dēļ viņu atcēla no amata, bet ļoti iespējams, ka tas bija tikai diplomātisks gājiens vai sods par Vatikāna tradiciju ignorēšanu. Levi rakstīja, ka Solidāritātes līderis Valesa savu lomu esot izspēlējis un ka turpmāk katoļu baznīcas nozīme būs lielākā konfrontācijā ar Varšavas režīmu. Grūti pieņemt, ka priesteris Levi būtu šo informāciju grābis no zila gaisa. Nenoliedzami, pāvesta Polijas apmeklējums ir radījis poļu tautā jaunas cerības un apņēmību, kuŗas būs jāņem vērā Jaruzeļskim un viņa paklausīgiem funkcionāriem.

ARAFATA NEDIENAS

Palestīniešu līdera Arafata politiskai karjērai liels pārbaudījums viņa pēkšņā izraidīšana no Sirijas. Aiz šī gadījuma nestāv Sirijas prezidenta Asada personiskā nostāja vien. Par šķelšanos PLO vadībā runāja jau labu laiku. Te jāievēro, ka Arafata vadītā palestīniešu organizācijā rīvēšanās starp dažādu politisku nosliecu vadoņiem pastāvējusi jau gadiem, jo palestīniešu nacionālistiem te līdzās sēž marksisti, ļeņinistiskos komūnistus ieskaitot. Arafata sāncenša Habaša PLO terroristi 1976. gadā Lebanonā nogalināja

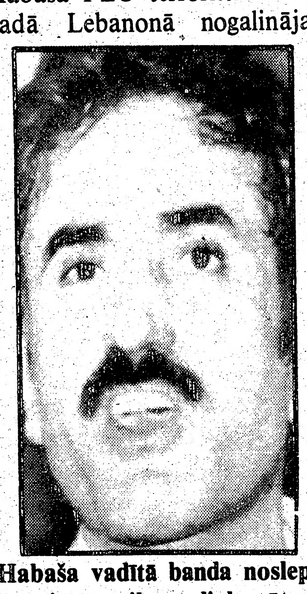

Habaša vadītā banda noslepkavoja amerikāņu diplomātus.

ASV sūtni. Nav brīnums, ka Arafatam, kas pārstāv mēreno virzienu, tagad radušās grūtības, kas var izrādīties liktenīgas viņa cīņā par palestīniešu valsts suverēnitātes restaurēšanu. Viens spārns pārmet Arafatam neattaisnojamu piekāpību Izraēlas priekšā Lebanonas problēmā, bet otrs tanī pašā laikā iestājas par tūlītējām sarunām ar Jeruzalemi. Protams, Izraēlai palestīniešu iekšpolitiskā krize nāk tikai par labu.

Palestīniešu vadoņi dumpojas.

KANCLERA KOLA BEZDELĪGA

Savā Eiropas diplomātiskā misijā ASV viceprezidents Bušs iegriezās arī Rietumvācijā, kur Krēfeldā amerikāņu un vāciešu draudzības biedrības izkārtojumā teica runu, pieminot pirmo vācu iecelotāju ierašanos Ziemeļamerikas kontinentā pirms 300 gadiem.

Komūnistu uzkūdīts, aizsardzībai domāto atomieroču noraidītāju pūlis Buša viesošanos izmantoja skandalozām pretamerikāņu demonstrācijām — viceprezidenta un kanclera Kola automašīnas ceļā uz svētku vietu radikāļu algotņi apmētāja ar pudelēm un akmeņiem. Kad kanclers Kols atvainojās viceprezidentam Bušam par neglīto starpgadījumu, Bušs atbildēja: „Es nemaz neņemu ļaunā. Varat iedomāties, kur viņi rīt atrastos, ja iedrošinātos to pašu darīt Maskavā Kremļa laukumā."

No Rietumvācijas Bušs devās neoficiālā vizītē arī uz Oslo, Stokholmu, Helsinkiem un Kopenhāgenu. Acīm redzot, Buša uzdevums ir Ziemeļeiropas valstu politiķus informēt par amerikāņu jauno aizsardzības ieroču novietošanu Rietumeiropā šī gada beigās. Zīmīgi, ka Bušs šoreiz iegriezās Somijas galvaspilsētā — pilsētā, kas kopš 2. Pasaules kara beigām guļ smagā Kremļa ēnā.

Viceprezidenta Buša misija liecina, ka amerikāņi grib uzklausīt ne tikai NATO, bet arī neitrālo valstu balsis, iekāms sāk konkrēti veikt priekšdarbus Rēgena un Andropova varbūtējam dialogam.

Tagadējais kanclers Dr. Kols pagājušā nedēļā atklāti pateica to, ko neviens no viņa priekšgājējiem līdz šim nebija iedrošinājies deklarēt: „Mēs, vācieši, nekad nesamierināsimies ar mūsu tēvijas sadalīšanu divās daļās. Pašreizējais stāvoklis nav paliekams. Sadalīta Vācija reizē nozīmē sadalītu Eiropu."

Ja ievēro, ka Kols drīzumā dosies uz Maskavu, lai tiktos ar Andropovu, šiem vārdiem nav tikai simboliska nozīme vien.

BEGINA POPULĀRITĀTE KRĪT

Vidējos austrumos atgriezies Rēgena īpašais sūtnis Habibs. Jeruzalemē viņš tikās ar Izraēlas ministru prezidentu Menachemu Beginu un vēlreiz mēģināja atrast formulu Lebanonas un Izraēlas attieksmju normālizēšanai. Piedauzības akmens ir okupācijas karaspēka atvilkšana. Pašā Izraēlā arvien skaļākas kļūst protesta balsis, kas prasa Beginam atsaukt vēl tur atstātos bruņotos spēkus. Lebanonā kritušo izraēliešu skaits jau pārsniedz 500.

Begina popularitāte krīt.

Paša Begina popularitāte varbūt tieši Lebanonas dēkas dēļ tautā sāk strauji krist. Aizvadītā nedēļā izdarītā aptaujā tikai 50 proc. domājuši, ka Begins rīkojas pareizi. Ne tikai Begina Lebanonas problēma vien sagādā viņam galvassāpes. Izraēlas ārstu streiks ilga vairākas nedēļas, un ārsti nekādā gadījumā nav lielākie cietēji valstī, kur inflācijas koeficients pieaudzis pāri par 130 proc.

RĒGENS DOSIES UZ TĀLAJIEM AUSTRUMIEM

ASV ārlietu ministrs Džordžs Šulcs devies divu nedēļu ceļojumā uz Tālajiem austrumiem, kur sarunās ar nekomūnistisko valstu politiķiem apliecināja amerikāņu gribu pretoties komūnisma ekspansijai šajā pasaules daļā. Viņš norādīja, ka komūnisma agresija Indoķīnā pamatos ir līdzīga pašreizējiem notikumiem Centrālamerikā. Ideoloģiskā konfrontācijā laiks tomēr strādājot brīvo demokratiju labā. Bangkokā Šulcs paziņoja, ka novembrī prezidents Rēgens apmeklēs Dienvidkoreju, Japānu un Indoneziju. Labi informētas aprindas domā, ka nākamgad iespējama arī Rēgena iegriešanās Ķīnā.

Japānā notikušās parlamenta vēlēšanās amerikāņiem draudzīgā liberāļu demokratu partija, kuŗas līderis ir tagadējais ministru prezidents Nakasone, ievērojami palielināja savu deputātu skaitu. Ar to Japānas vēlētāji Nakasonem izteikuši uzticību, un viņš varēs stāties pie tālu ejošu reformu īstenošanas.

PĀRSTEIGUMS ITALIJĀ

Pārsteigumu politiskiem viziņiem sagādāja parlamenta vēlēšanas Italijā. Kristīgo demokratu partija cerēto panākumu vietā noturējās tikai vienā līmenī ar komūnistu partiju. Kā jauns politiskais faktors Italijā tagad parādījusies jaunfašistu Sociālā kustība. Domā, ka jaunās koalicijas valdības sastādīšanā ministru prezidenta amatā pēc ilgiem gadiem nāks sociālistu partijas loceklis.

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Vasaras mēnešos veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 17 un sestdienās līdz pl. 15.
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

RM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
NSM
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Jaunie autori!
Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.
* Izvērtē
* Novērš valodas kļūdas
* Rediģē
* Sagatavo salikumu
* Iekārto manuskriptu iespiešanai
* Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.
Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

BALTIC PLASTERING
Lic. 10586
izdara **apmetumu darbus** un veic citus **mazākus māju remontus.** Šinīs darbos 30 gadu prakse.
Lūdz zvanīt **Lielbārdim 536—4496**

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Dāmu un kungu **DRĒBNIEKI**
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466—1514 465—7902

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.
A. E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR
Maria Tiltins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

GRĀMATA LABĀKAIS DRAUGS BRĪVDIENĀS

K. Ķezbers — Skābaržu nams, rom.	$13.50
E. Alka — Gaigala — Dzīves mozaīka, dz.	$12.00
V. Kārkliņš — Vēstule no dzimtenes, rom.	$15.50
I. Gubiņa — Uz vienpadsmito stāvu.	$13.00
These Names Accuse.	$25.00
J. Babre — Svētā gara baznīca, mīl. der.	$14.00
L. Venta-Dobrovoļska — Mīlestība, dz.	$12.00
E. Dunsdorfs — Muižas.	$15.00
Edg. Andersons — Latvijas vēsture 1920—1940 Ārpolītika I d.	$41.00
V. Strēlerte — Pusvārdiem, dz.	$12.00
Ceļa zīmes Nr. 62.	$ 5.00
Rūgtais Apīnis Nr. 55	$ 3.50
A. Eglītis — Mana banka.	$16.50
Z. Mauriņa — Trīs brāļi, rom.	$15.50
E. Grīslis — Dievs Kungs ir latvju stiprā pils, esejas.	$15.50
Z. Liepa — Divas saules, dzej.	$ 8.50
A. Balode — Mirkļu meti, dzej.	$12.00
A. Eglītis — Caur daudzām zemju zemēm.	$ 7.00
A. Ivaska — Gaisma ievainoja, dzej.	$13.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej.	$12.00
I. Liepa — Vēja slotas, stāsti un nov.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
I. Gubiņa — Pār plašu jūru, dzej.	$12.00
K. Siljakovs — Mana atbilde, atm.	$14.00
L. Kalniņa — Valentīns un viņa sievietes.	$12.50
P. Kalniņš — Viesuļi — Virpuļi, atm.	$22.00
A. Plensners — Vecā liesma, mīl. st.	$ 4.60
VERONIKA STRĒLERTE, sakārt. M. Gūtmane.	$12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

HERCOGA PĒTEŅA ĢIMNAZIJAS
1943. gada reālās (b)
klases absolventi, satiksimies Milvokos dziesmu svētkos. Saziņai rakstīt P. Anstratam vai G. Šulcam — 3804 N. Panama Ave, Chicago, Ill. 60634.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

PĀRDODAMAS DIVAS VASARNĪCAS
50 jūdzes no Toronto, Kesvikas rajonā, netālu no Bērzainnes. Tel. (416) 961-2517 vai (416) 923-1936.

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKA un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$40.00
☐ 6 mēnešiem	$21.00
☐ 3 mēnešiem	$12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

scout roofing
• repairs •
• shingles •
• flat roofs •
929-9088
E. Matiss
33 Rose Ave., Toronto. m4x 1n7

Dievs savu mīlestību uz mums pierāda ar to, ka Kristus par mums miris, kad vēl bijām grēcinieki (Rom. 5:8).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Mans mīļais vīrs

Maksis V. Kazaks

šķīrās no mums 1983. gada 19. jūnijā.

Bij' tālos ceļos nogurušas kājas un svešos vējos piekususi sirds.

Daina

Mūžībā aizsaukta mūsu mīļā

Lonija Lucs, dzimusi Sepp

dzimusi 1897. gada 3. jūlijā Igaunijā,
mirusi 1983. gada 3. jūnijā Vilavdēlē, Ontario.

**Mīļā māmiņ, saldu dusu
Novēlam tev kapsētā.
Savās sirdīs klusi, klusi,
Turēsim tev' piemiņā.**

Par viņu sēro
dēls, vedeklas, mazbērni un mazmazbērni.

Ar dzimtenes ilgām sirdī aizgājusi lielajā mierā

Mag. pharm. Alma Vilmanis, dzimusi Tauriņš

dzimusi 1899. gada 10. maijā Latvijā,
mirusi 1983. gada 23. jūnijā Kanadā.

Mīlestībā piemin
vīrs, bērni ar ģimenēm un mazbērni.

Latvijas Kara aviācijas pulka bij. lidotājs

ltn. Arnolds Runka

dzimis 1912. gada 25. jūnijā Latvijā,
miris 1983. gada 6. jūnijā Detroitā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Aviācijas pulka bijušo karavīru saime.

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6; tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

Draudzes mācītājs jūlijā un augustā nebūs parastajās stundās kancelejā. Draudzes kancelejа atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17.

Sākot ar 10. jūliju līdz augusta beigām dievkalpojumi dievnamā būs pl. 19, bet jūnijā un atkal septembrī tie ir pulkst. 11.

3. jūlijā dievkalpojums nenotiks. Šajā svētdienā pl. 10 dievkalpojums Sv. Andreja dievnamā.

10. jūlijā Saulaines vasaras nometnes atklāšanas svētbrīdis pl. 12.00. Saulainē; Pl. 19.00 dievkalpojums dievnamā.

17. jūlijā dievkalpojums Saulainē pl. 10.30.

24. jūlijā dievkalpojums Saulainē pl. 10.30, dievnamā pl. 19.

31. jūlijā Bērnu svētku dievkalpojums Saulainē pl. 10.30; dievkalpojums dievnamā nenotiks.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8. Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

Vasaras mēnešos draudzes mācītāja kārtējās biroja stundas nenotiek. Mācītāju var satikt katrā laikā, iepriekš piezvanot: baznīcā — 924-1563; Sidrabenē — 1-335-9038; mājā — 482-8403; māc. Em. Ā. Čops — 249-6593.

3. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums.

10. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē 30. gada svētkos. Dievkalpojums dievnamā nebūs.

17. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums ar dievgaldu. Plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

24. jūlijā plkst. 10 Sidrabenes bērnu svētku dievkalpojums. Dievkalpojums dievnamā nebūs.

31. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums. Sidrabenē dievkalpojuma nebūs.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ontario M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

3. jūlijā Tālavā pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma kafija un atspirdzinājumi.

10. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

17. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Pēc dievkalpojuma atspirdzinājumi.

24. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

31. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

7. augustā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Svētdienas skola un Bībeles studiju lūgšanas sanāksmes jūnija, jūlija un augusta mēnešos nenotiks.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 28 Wilgar Rd., M8X 1J4, tālr. 239—5741. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

3. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

10. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6, P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

10. jūlijā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

17. jūlijā pl. 11.00 vasaras nometnes dievkalpojums Tērvetē.

24. jūlijā pl. 11.00 vasaras nometnes dievkalpojums Tērvetē.

31. jūlijā pl. 19.00 dievkalpojums baznīcā.
baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

3. jūlijā dievkalpojums nenotiks.

10. jūlijā pl. 18.00 dievkalpojums Pēteŗa baznīcā.

17. jūlijā pl. 11.00 dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas.

24. jūlijā pl. 11.00 Kapu svētku dievkalpojums Beechwood kapsētā. Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā pl. 18.00 Pēteŗa baznīcā.

31. jūlijā dievkalpojums nenotiks.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS „BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
28. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.50

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
Klubs no 19. jūnija līdz 28. augustam svētdienās slēgts.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

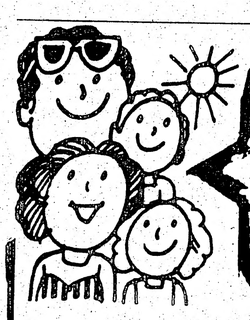

Speciāls
Iidojums uz Milvoku dziesmu svētkiem, ja grupā būs 10 vai vairāk, Can. $188, plus takse.

Austrālija
Visi, kas vēlas braukt organizētā veidā uz Latviešu jaunatnes vispasaules kongresu Austrālijā, lūgti pieteikties jau laikus, lai varētu izkārtot lētāku un izdevīgāku lidojumu.

Vasaras cenas

Londona	**no**	**$639**
Frankfurte	**"**	**$739**
Parīze	**"**	**$749**
Losandželosa	**"**	**$299**

Kanadas $ plus takse.

Cenas mainīgas, atkarībā no braukšanas datuma un personu skaita. Zvanīt Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.
HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL	AVENUE RD. N.	UNION STATION
884-2122	**789-5304**	**368-7451**
10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza	1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)	65 Front St. West Arrivals Concourse

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Alcan Building Products
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

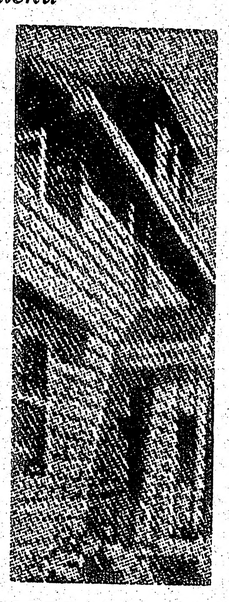

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19. 2/3 märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

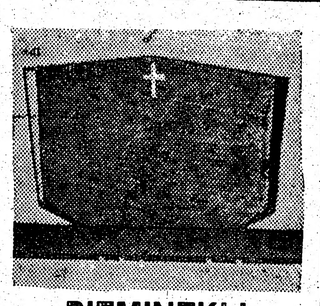

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Latvieši Milvokos

(Turpinājums no 4. lp.)

Kad bija beidzies 2. pasaules karš, prof. Kasaka dzīvesbiedre Lauma Kasaka atjaunoja vēstuļu kontaktus ar vairākiem pazīstamiem tautiešiem, kas tolaik mita Vācijā, un sāka viņiem sūtīt palīdzības sainus. Kad 40 gadu beigās latviešu bēgļiem radās iespēja no Vācijas izceļot uz ASV, Lauma Kasaka sagādāja daudziem tautiešiem iecelošanai nepieciešamos „galvojumu dokumentus". Tā ar prof. M. Kasaka, viņa dzīvesbiedres Laumas un meitas Nenijas (tagadējais uzvārds -- Detienne) atbalstu un gādību no Vācijas Viskonsinā iecelo|a 674 tautieši, bet 97 ģimenes, kas ASV bija nonākušas sliktos dzīves apstākļos (īpaši ASV dienvidos), ar viņu atbalstu pārvietojās uz labākiem dzīves un darba apstākļiem Milvokos.

Pirmie latviešu jauniecelotāji pēc 2. pas. kara Milvokos ieradās 1949. g. aprīlī, un māc. E. Lamberts jau tā paša gada vasarā prof. M. Kasaka mājā vadīja pirmo dievkalpojumu. 23. oktobrī 14 jauniecelotāji nodibināja Viskonsīnas Latviešu biedrību, par tās prezidenti ievēlot Laumu Kasaku. Jau pēc nepilna mēneša jaunā biedrība noorganizēja 18. novembŗa svinības, bet 3. un 4. decembrī latviešu vārds tika pirmo reizi daudzināts Milvoku sabiedrībā, kad neliela grupa tautas dejotāju J. R. Inveisa vadībā piedalījās tautību svētkos (Folk Fair). VLB bieru skaits strauji pieauga un sākās rosīgs sabiedrisks un kultūrāls darbs. Rež. P. Ozola vadībā notika daudzas teātŗa izrādes, biedrība rīkoja koncertus, priekšlasījumus. Kasaku mājas lielajā dārzā vairākus gadus notika bērnu svētki. 1951. g. darbu sāka arī Latviešu skola (tagad -- Pulkv. Kalpaka latviešu skola), skautu un gaidu vienības.

1950. g. 26. martā noorganizējās Latviešu ev. lut. draudze. Tagad bez tās darbojas arī Sv. Jāņa latviešu ev. lut. draudze un Kristus draudze. Pirmām divām draudzēm kopš 1961. g. pieder kopīga baznīca; savs dievnams kopš 1959. g. ir arī Kristus draudzei. Līdztekus saviem tiešajiem uzdevumiem šīs draudzes veic arī nozīmīgu un ievērojamu kultūras darbu, bieži rīkojot glezņu izstādes, koncertus, referātus un literārus sarīkojumus. Darbojas arī Katoļu draudze, neliela baptistu kopa un Dievtuŗu draudze, kas 1982. g. pabeidza dievnama -- Dievsētas celšanu Varrenā.

Ap 1955. g. ļoti rosīgās Viskonsīnas Latviešu biedrības darbība apsīka. Kopš tā laika par laicīgo organizāciju, kas ar savu lielo biedru skaitu (1983. g. sākumā -- 245) un neitrālo nostāju apvieno tautiešus, kļuva DV apvienība. To 1951. g. nodibināja E. Peniķis, bet kopš 1953. g. vada V. Aparjods. DV apvienības teātŗa ansamblis M. Valteres-Einbergas vadībā savā laikā iestudēja daudzas lugas un ar tām viesojās arī kaimiņu tautiešu sarīkojumos. Pie apvienības darbojas arī vīru koris un vanadžu dubultkvartets, tautas deju kopa „Metieniņš", šaušanas sporta kopa, Gaujas (11.) skautu un Tālavas (15.) gaidu vienība. Pirmajos 30 darbības gados apvienība aprūpei sagādājusi 60,000 dol. Apvienība Milvokos noorganizēja arī ASV DV dienas 1959. un 1972. g. un DV ASV delegātu sapulci 1968. g. 13 gadus apvienības aizvējā darbojās arī koncertu komiteja. Kopš 1959. g. apvienībai ir savs neliels nams.

Kādreiz rosīgi darbojās 1954. g. noorganizētā Milvoku aktieŗu kopa, bet kopš rež. P. Ozola saslimšanas tās darbība, nu jau vairāk kā piecus gadus, ir apsīkusi. Vēl Milvokos darbojas jaukts koris „Dzimtene" un 1952. g. Milvokos darbību atjaunojušais Brusubārdas koris. Vēl Milvokos darbojas Viskonsīnas Latviešu kreditsabiedrība, Amerikas Latviešu Palīdzības fonda nodaļa, Sporta kopa „Auseklis", Mednieku un makšķernieku klubs.

A. Bolšteina vadītās rīcības komitejas noorganizētās Novada dziesmu svētkos 1955. g. 28. un 29. maijā pulcējās ap 400 dziedātāju un 4000 klausītāju. Vairākkārt mūsu tautieši, kopā ar amerikāņu u.c. tautību grupām piedalījušies lielākās pretkomūnistiskās demonstrācijās. Ikgadus pāris simti latviešu ar trim novietnēm un „Metieniņa" tautas dejām piedalās lielajos Tautību svētkos (Folk Fair), kuŗus pēdējos gados apmeklē ap 65 - 70 tūkst. lielas ļaužu masas. Latviešu novietnes un „Metieniņa" dejas aizvaditajos gados vairākkārt izpelnījušās rīkotāju naudas balvas, bet šādā sakarībā par latviešu kultūru un latviešiem neskaitāmas reizes stāstīts un rādīts vietējā televīzijā, radiofonos, rakstīts presē. Milvoku mūzejā, Eiropas ciema ietvaros, pēc Laumas Kasakas un Nenijas Detiennes ierosmes un ar J. Mintika, Ilgas Strazdiņas u.c. čaklo roku darbu iekārtota arī latviešu istaba.

1953. g. Milvokos notika plašas jaunatnes dienas, 1962. g. -- ALA kongress, 1964. g. -- studentu kongress un sporta svētki, 1965. -- šachistu turnirs, 1967. -- skolotāju konference, 1970. -- ALJA kongress, 1972. -- Preses balle, 1975. -- katoļu kongress, 1978. g. -- ALA valdes sēde. Milvokos notikušas arī vairākas Vidienas apgabala mācītāju un draudžu darbinieku konferences.

Taču lielākais Milvoku latviešu kopīgais veikums ir -- Latviešu nams, ko iesvētīja 1972. g. 13. maijā. Nama celšanu ierosināja Dr. Ansis Karps (1892. - 1970.), bet idejas īstenošanā lielākie nopelni ir arch. A. Kreišmanim. Viņš bija nama valdes priekšs. līdz 1982. g. Tagad šos pienākumus veic P. Pelcis.

Citi mazāki latviešu centri Viskonsīnā ir: Apletonā, Fondulēkā, Viskonsīnas Rapidos, Tomā, Rasīnē un Medisonā. Viskonsīnas universitātē Medisonā par mācības spēkiem strādā kāds pusducis latviešu zinātnieku. Tustinā, pie Poigona ezera un pie Delavānas ezera vasarnīcas un ziemas mājas pieder vairākiem latviešiem. Paprāvs latviešu ciemats „Dzintari" izveidojies Mičigenas ezera krastā -- Ostburgā. Pie Vandavēgas ezera kopš 1961. g. latviešu katoļu Marijāņu tēviem pieder plašāks īpašums, ko vasarās sanāksmēm un izbraukumiem izmanto Čikagas un Milvoku organizācijas. Viskonsīnas Memorial kapsētā (Milvokos) iekārtots arī atsevišķs nodalījums Dieva mierā aizsauktajiem tautiešiem. To milvokieši sauc par Latviešu kapiem.

Milvokos un tuvākajā apkārtnē dzīvojošo latviešu skaitu lēš ap 2000. Lielākā daļa augstskolas beigušo aiziet darbā uz citām ASV pilsētām. Latviešu demografiskajā sastāvā ASV veidojas tāda pati situācija, kāda bija 50. gadu sākumā, īsi pēc mūsu ierašanās šai zemē. Arī tad mēs bijām izkaisīti pa visām ASV, bet dažu gadu laikā sākām koncentrēties lielākajās rūpniecības pilsētās, lai tur atrastu labākus darbus. Līdzīgu iemeslu dēļ mūsu jaunaudze atkal ir spiesta izklīst.

JELGAVAS VALSTS SKOLOTĀJU INSTITŪTA

absolventu centra sanāksme

Milvoku Hyatt Regency viesnīcā, Soloman Juneau telpā, piektdien, 1. jūlijā, no pl. 12—13.30

Sidrabenē

1983. gada 9. un 10. jūlijā

SESTDIEN, 9. JŪLIJĀ:

Plkst. 9.30
Volejbola turnīrs jauktām vienībām
(2 sievietes, 4 vīrieši)

Plkst. 15.00
Māc. J. Urdzes no Augsburgas referāts — Garīgie strāvojumi Vācijā un Eiropā šodien.

Plkst. 17.00
Sidrabene 30 gados
Ž. Zentiņa referāts

Plkst. 19.30
Mucenieks un Muceniece
DV TK uzvedums, Ādolfa Alunāna operete, režisors — E. Jurševskis

Plkst. 21.00
Deja
Spēlēs Zakuļa kapella

KAFEJNĪCA ———GARŠĪGI ĒDIENI

SVĒTDIEN, 10. JŪLIJĀ:

Plkst. 11.00
Svētku dievkalpojums brīvdabas baznīcā.
Draudzes koris J. Beloglāzova vadībā

Plkst. 14.00
Milvoku dziesmu svētku atskaņas
Kopkoŗu koncerts, diriģents — J. Beloglāzovs
Tautas deju uzvedums Z. Miezīša vadībā

Plkst. 16.30
Futbola meistarsacīkstes Arnolda Grīnberga piemiņas balvas izcīņa

Pl. 17.00
Bērnu nometnes atklāšana Bērnu nometnes kalnā
9. jūlijā no plkst. 15.00—20.00
10. jūlijā no plkst. 12.30—18.00
Valtera Tetera gleznu skate Sarīkojumu zālē

Ieeja vienai dienai (sest. vai svētd.) $6.00
Invalidiem, pensionāriem, skolniekiem $5.00
Ieeja abām dienām $8.00
Jauniešiem līdz 14 g.v. — brīva.

Laipni ielūdz
SIDRABENES PĀRVALDE

Augstas kvalitātes lielizdevums angļu valodā

latvju dzimtenes, tautas un vēstures reprezentēšanai

Pērciet grāmatu LATVIA

Sakarā ar grāmatas LATVIA sagatavošanas darbu nobeigšanu, izziņojam SPECIĀLU SUBSKRIPCIJU PIETEIŠANAS TERMIŅU no 1983. gada 1. jūlija līdz 31. jūlijam

AR PAZEMINĀTU CENU — $50,00
Grāmatas cena pēc 1983. gada 31. jūlija $60,00

PIESAKU GRĀMATAS LATVIA
SUBSKRIBCIJU_____EKSEMPLĀRAM/IEM

Pievienoju čeku/naudas pārvedumu $ _____ vērtībā.
Visi maksājumi kārtojami tikai ASV valūtā.

UZVĀRDS VĀRDS

ADRESE
Vārdu un adresi lūdzu drukāt

Grāmata LATVIA, Inc. ir IRS atzīta bezpeļņas organizācija.

Pasūtinājumi ar attiecīgo samaksu ASV dolāros sūtāmi:
Grāmata LATVIA, Inc., c/o Vitauts Sīmanis
4NO13 Randall Road, St. Charles, IL 60174

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Aizvesto piemiņas dienas atcerei Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Salas novada dāmu komiteja 12. jūnijā bija rīkojusi garīgu koncertu. Anatolijs Bērzkalns atskaņoja ērģeļu mūziku, bet bass baritons Jānis Kļaviņš nodziedāja 12 latviešu komponistu dziesmas, no tām trīs bija jaunās paaudzes komponista Māra Kristapsona darbi. Visi atskaņotie darbi atspoguļoja aizvesto dienas noskaņu. Koncerts beidzās ar L. Garutas komponēto Latviešu ticība ar aizvestā dzejnieka Leonīda Breikša vārdiem. Nobeiguma vārdus teica mācītāja L. Lagzdiņa-Zuševica. Apmeklētāju ap 180.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes kopējā vidusskolēnu absolventu izlaidumā 10. jūnijā Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē skolu beidza 8 Bronksas (mācības notiek Jonkeros) un 4 Longailendas vidusskolas skolnieki. Runāja Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks V. Kreicbergs. Skolu beidzēji par sekmēm un centību saņēma balvas no abu novadu dāmu komitejām, Ņujorkas latviešu organizāciju padomes, DV apvienības un Ņujorkas latviešu katoļu draudzes. Skolu audzēkņi priekšnesumos izrādīja Ainas Vāveres lugu „Bez sistēmas" —par skaitļotāju lietošanu latviskuma kopšanā. Bronksas vidusskolas audzēkņi bija sagatavojuši žurnālu Darbi un nedarbi. Skolas absolventi skolas bibliotēkai pasniedza piecas Latvijas vēstures grāmatas, bet skolotājus apveltīja ar ziedu veltēm. Skolēni, skolotāji un viesi pakavējās pie vecāku sagādātā cienasta un atspirdzinājumiem.

● Tautas sēru dienā 14. jūnijā, Ņujorkā notika trīs latviešu dievkalpojumi. Betlēmes baznīcā Bruklinā piedalījās māc. R. Zariņš ar solisti R. Zaprausku un ērģelnieku A. Bērzkalnu. Jonkeros solists Jānis Kļaviņš nodziedāja trīs dziesmas, pie ērģelēm Aldis Lagzdiņš, kas atskaņoja piemērotu ērģeļu priekš- un pēcspēli. Salas baznīcā dievkalpojumu vadīja māc. L. Lagzdiņa-Zuševica, bet aizvesto dienas koncerts baznīcā notika 12. jūnijā. Lai gan bija darbdienas vakars, visās trijās vietās dievkalpojumi bija neparasti labi apmeklēti — Jonkeros gandrīz 200 personu.

● Ņujorkas latviešu biedrības sapulcē 18. jūnijā DV namā pārrunāja biedrības 90 gadu jubilejas sarīkojumu. Paredzams, ka biedrībai par šīm svinībām būs jāpiemaksā ap 1000 dol. Priekšnieks R. Egle atsevišķā mapē sakārtojis šī notikuma aprakstus presē —viesu sarakstu, ielūgumus, runu tekstus. Sēdes dalībnieki sevišķi apmierināti bija ar ēdieniem Igauņu namā jubilejas sarīkojumā. Biedrība uzņēma jaunu biedru, jūrnieku Pēteri Mediņu, kas Latviju atstājis 1977. gadā, pēc tam kā jūrnieks apbraukājis daudzas zemes Centrāl un Dienvidamerikā, bijis Japānā, Hongkongā un citās tālu zemju ostās. Tagad apmeties uz dzīvi Ņujorkā. Viņš īsumā pastāstīja par apstākļiem Rīgā pirms 1977. gada. Pēc viņa ieskata tur dzīvo trīs šķiras ļaužu. Vieni strādā vai spiesti strādāt un pelnīt savu ikdienas uzturu, otri ir dzērāji, kas neko nedara, ieradušies pa lielākai daļai no Iekškrievijas, un trešā ir privilēģētā šķira, KGB darbinieki un komūnistu partijas biedri, kam visas durvis vaļā. Tie iepērkas speciālos veikalos bez rindām, kur var iekļūt tikai ar speciālām kartītēm. Nākamā biedrības sanāksme septembrī. Jūrnieks Mediņš tad apsolījis dot plašāku stāstījumu par Rīgu un Latviju. Vk.

ČIKAGA

● Čikagas latviešu ev. lut. Sv. Jāņa draudzes iesvētes jauniešu dievkalpojums notika 5. jūnijā Vuddeles baznīcā. Iesvētīja 7 jauniešus: Haroldu Pēteri Gaiķi, Lindu Silviju Gaiķi, Edmundu Albertu Kļaviņu, Kārli Jāni Muižnieku, Olitu Strautiņu, Edvartu Hariju Švalbi, Edgaru Dāvīdu Tumu. Piedalījās mācītāji G. Straumanis un A.Rautenšilds. Ievadliturģiju un uzrunu teica māc. G. Straumanis, svētrunu māc. A. Rautenšilds. Paši jaunieši dziedāja — „Ak, kā es vēlētos daudz labāks būt" pirmo pantiņu, bet pārējos visa kuplā svētku draudze. Šo skaisto un nozīmīgo dziesmu paši jaunieši izvēlējušies. Jaukas un patīkamas bija arī M. Mozgas dziedātās dziesmas (mecosoprāns), ērģeles spēlēja M. Vanaga.

Jaunos draudzes locekļus sirsnīgi sveica abi mācītāji, draudzeş priekšnieks pasniedza katram Jauno Derību un draudzes 30 gadu jubilejas izdevumu, dāmu komitejas priekšniece I. Rungule pasniedza ziedus.

● Čikagas latviešu draudžu kopējais aizvesto piemiņas dievkalpojums notika 14. jūnija vakarā Sv. Jāņa baznīcā Montrozē, piedaloties bapt. dr. māc. V. Landmanim, Ciānas dr. māc. V. Vārsbergam, Sv. Jāņa dr. māc. A. Rautenšildam, katoļu prāv. B. Baginskim. Liturģiju vadīja māc. V. Vārsbergs. Svētos rakstus lasīja prāv. B. Baginskis, lūgšanu māc. V. Landmanis un svētrunu teica māc. A. Rautenšilds, uzsverot, ka Tēvzemes mīlestībai jāsakņojas pašā Dievā. Mums visiem jāzina sava valoda un vēsture, it sevišķi jauniem. Lai nebūtu tā, kā daži jaunieši izteikušies, ka 14. jūnijs esot bijis vajadzīgs. Dievs ir mūs saudzējis un devis spēku izturēt un izvedīs brīvībā. Dievs svētību dod arī ciešanām. Dziedāja Ciānas draudzes koris — diriģenti R. Kalnmalis un S. Aistare. Klavieru pavadījumus spēlēja S. Aistare, ērģeles M. Vanaga.

Mūsu svēts pienākums ir apmeklēt šos piemiņas dievkalpojumus, jo mēs esam parādā tiem cietējiem, mūsu tautas brāļiem un māsām.

● Čikagas DV apvienība, kā ik gadus, arī šogad, 14. jūnija notikumus atceroties, vāc ziedojumus mūsu tautiešu atbalstam aiz dzelzs aizkara. Aicinājumi jau izsūtīti. Ja kāds nav saņēmis anketi un tomēr vēlas ziedot, laipni lūgts savu ziedojumu nosūtīt līdz 1. jūlijam apvienības kasierim I.Priedulājam, 5455 N.Natchez Ave. Chicago, Il.60656.

● Čikagas vanadžu kopas šīs sesonas pēdējās vakariņas notika 13. maijā vanagu mītnē Latviešu namā. Bija arī filmas izrāde par Ķīnu, Elza Maurīte iepriekš paskaidroja par savu ceļojumu un apstākļiem šai tālajā zemes stūrī. Sarīkojums bija labi apmeklēts.

● Vidienes apgabala Daugavas Vanagu apvienību izbraukums notiks 16. jūlijā uz Gaŗezeru, izbraukšana plkst. 10 no rīta. Čikagas DV apvienība aicina biedrus ierasties kuplā skaitā, jo varēs satikt vecos cīņu draugus un paziņas. Tuvāka informācija pie apv. priekšnieka A.Bārdas.

Čikagā iesvētītie jaunieši. 1.rindā no kr.: māc. A. Rautenšilds, Edmunds Kļaviņš, Lolita Gaiķe, Olita Strautiņa, Harolds Gaiķis, māc. G. Straumanis, ērģelniece M. Vanaga, dāmu kom. priekšn. I. Rungule; 2.rindā: draudzes priekšn. A. Birkens, Kārlis Muižnieks, Edvarts Švalbe, Edgars Tums, pērmindeŗu kopas vec. A. Zaube.
Foto A. Birkens.

● ČLOA rīkotais aizvesto piemiņas akts notika 12. jūnijā Latviešu namā, ko ar lūgšanu ievadīja māc. V. Vārsbergs. Uzrunu teica ČLOA priekšsēdis A. Kandrovičs, citējot prez. Dr. K. Ulmaņa vārdus, pieminot mūsu kritušos 1937. gadā. Nedziestoša lai ir mūsu pateicība un mūžīga lai ir piemiņa kritušajiem varoņiem! Aktā runu teica Daumants Hāzners. Atceroties šos Baigā gada notikumus, viņš uzsvēra, ka nav zināms, kas šo vārdu ir izgudrojis, bet priekš dažiem gadiem Laika ievadrakstā A. Braunfelds to nosaucis par Baigā gada visbaigāko nakti. Runājot par deportācijām, viņš teica, ka deportējamo sarakstu sastādīšana sākās jau 1940. g. beigās un 1941.g. sākumā. Šis tautas iznīcināšanas process nav nekas cits kā genocids. Deportācijas turpinās vēl šodien, un kopā ar Otrā pasaules kaŗa zaudējumiem kopsummā esam zaudējuši apm. trešo daļu mūsu tautas locekļu. Neesot noslēpums, ka latvieši jau tuvojas mazākuma tautībai. Nobeidzot runu, viņš uzsvēra, ka mums jādara viss iespējamais, lai saglabātu savu tautu. Mums jābūt vienotiem un jāseko savu organizāciju vadītājiem, tad Dievs svētīs Latviju! — Pēc tam sekoja koncerts. Koncertā dziedāja soprāns Laimdota Gleške-Anšmite trīs latviešu tautasdziesmas, klavieŗu pavadījumus spēlēja Sarmīte Aistare. Čellu spēlēja Māra Leonarda. Koncerts beidzās ar Br. Skultes Sapņu zemi un Lūgšanu no kantātes Tēvija.Tas bija vienreizēji jauks un patīkams koncerts ļoti labā izpildījumā. Par to sirsnīga pateicība ČLOA. Priekšsēdis A. Kandrovičs pasniedza arī ziedus. A. Z.

LINKOLNA

● Jaunatnes pulciņa rīkotais jaunā pianista Pēteŗa Zariņa koncerts 11. jūnijā bija saistījis necerēti daudz klausītāju. Pēdējos gados šāda veida koncerti lielāko tiesu bijuši samērā vāji apmeklēti, bet šoreiz Nebraskas universitātes mūzīkas aulā bija pulcējušies skaitā pāri par 60 mūzikas mīļotāju, gan vecākā, gan jaunākā paaudze.

Pianists savai debijai Linkolnā bija izvēlējies latviešu komponistu darbus:Tālivalža Ķēniņa Sonātu, Alfreda Kalniņa variācijas par Grīga tēmu, Volfganga Dārziņa sonātīnu un Jāzepa Vītola Variācijas par temu „Ej,saulīte, drīz pie Dieva." Piedevām Zariņš vēl sniedza trīs īsākus Alfrēda Kalniņa komponējumus un atkārtoja jau programmā nospēlēto tā paša autora Šūpļa dziesmu.

Noklausoties jaunā mūziķa labi sagatavoto koncerta programmu, klausītāju vidū šoreiz varēja vērēties vairāk vecākās paaudzes, sevišķi tos,kas bieži vien mēdz izteikt savu neapmierinātību par jaunatnes darbu, nostāju un panākumiem.

Pēteris Zariņš ir dzimis un uzaudzis Kanadā, beidzis Toronto Karalisko konservātoriju ar skolotāja un brīvmākslinieka gradu, Toronto universitātes mūzikas fakultāti ar bakalaura gradu un Mičigenas universitātē ieguvis maģistra gradu mūzikā. Pašreiz Zariņš strādā par mācībspēks Toronto Karaliskajā konservātorijā. Viņš aktīvi darbojas arī latviešu sabiedrībā un pagājušā gada vasarā strādāja par audzinātāju un mācībspēku, mācot latviešu mūzikas vēsturi Gaŗezera vasaras vidusskolā.

Nav šaubu, ka Pēteŗa Zariņa personā latviešu tautai šeit svešumā aug jauns un spējīgs māksliniek. **Aivars Ronis**

KLĪVLANDE

● Pēc ilgas slimošanas mirusi 80 g.v. Anna Damberga, dzimusi Saukas pagastā. Savā laikā darbojusies vanadzēs, draudzes dāmu komitejā u.c. Uz Saulesrieta kapsētas krematoriju viņu izvadīja māc. L. Grendze. Atvadu vārdus teica DV apvienības priekšnieks V. Zemesarājs, no draudzes dāmu komitejas N. Balode u.c. Sēro vīrs un divas meitas ar ģimenēm un citi tuvinieki.

● Pensionāru apvienība apaļos gadus atzīmēja Marijai Miķītei. Svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis. No pensionāru apvienības sveicināja T. Spīgeris un pasniedza goda diplomu. Dāmu komitejas pārstāve H. Rušmane pasniedza ziedus.

● Vasarsvētku dievkalpojumā māc. L. Grendze iesvētīja piecus jauniešus. Dziedāja draudzes koris diriģentes Ausmas Pirktiņas vadībā. Draudzes priekšnieks T. Berkulis apsveica jauniešus par pilntiesīgiem draudzes locekļiem un uzdāvināja katram Jauno Derību. Iesvētīti A. Auzenbergs, I. Balodis, K. Dinbergs, S. Rolle un M. Zaķis.

● Klīvlandes latviešu biedrības koris rīkoja savu gadskārtējo koncertu 14. maijā. Apvienotās draudzes namā. Korī 53 dziedātāji, un tos vadījuši 3 diriģenti: Ausma Pirktiņa, Jēkabs Ūdris un Andris Ūdris. Koncerts sākās ar T. Ķeniņa Dieva kalpa vakars un beidzās ar J. Kalniņa Cel mani, dziesma. Solo daļā dziedāja Zaiga Tērauda, Andris un Druvis Ūdri Līgas Zemesarājas klavieŗu pavadījumā. Paredzams, ka turpmāk koŗa vadību pārņems Andris Ūdris. Dziesmas pieskaņotas nākošo dziesmu svētku programmai. Korī vairums gados jaunu dziedātāju. Koncerts bija labi apmeklēts un klausītāji to uzņēma atsaucīgi — aplausi un ziedi. Pēc koncerta sekoja viesīga sadzīve ar vakariņām un loteriju.

● Latviešu baptistu draudze 29. maijā atskatījās uz 32 pastāvēšanas gadiem. Svinības ievadīja ar dievkalpojumu māc. V. Ukstiņa vadībā Beteles baznīcā. Atceres aktā runāja Olģerts Cakars no Čikagas. Dziedāja soliste Marta Cakare un draudzes koris diriģentes Benitas Ukstiņas vadībā. Māsu pulciņa izkārtojumā notika sadraudzības brīdis pie kafijas galda. J.E.

DZIESMĀ VIJU LATVIJU!

Isa galveno sarīkojumu informācija sarīkojumu apmeklēšanas izvēlei:

ATKLĀŠANAS AKTS UN KONCERTS: Koncerta daļā apvienoto vīru koŗu kopkoncerts — 8 vienības no ASV un Kanadas. Diriģ.R. Balodis, R. Zuika un V. Maksiņa. Vijoles solo — E. Kļaviņš.

LATVIJAS 65. GADU DIB. ATC. DIEVKALPOJUMS: Piedalās archibīskaps A. Lūsis, prāv. A. Voitkus un citu konfesiju latviešu augstākā garīdzniecība.

OPERAS *BAŅUTA* KONCERTUZVEDUMS: Pirmuzvedums ASV vidienē. Dir. A. Jansons. Solisti M. Niska (Metr. Opera), A. Grigas (Lyric Opera), K. Grīnbergs, V. Ģedulis, P. Lielzuika, I. Paupe un M. Fiacca (Santa Fe Opera). Papildināts Ņujorkas latv. koris un Milvoku simfoniskais orķestris — nedalīta vienība.

KAMERMŪZIKAS KONCERTS: Trīs jaundarbi — A. Šturma, T. Ķeniņa un I. Raminja. solisti Rasma Lielmane (vijole) un Anda Zirnīte (klavieres). Samazināts Milvoku simfoniskais orķestris (30 mūziķi).

GARĪGAIS KONCERTS: Trīs kantātes un J. Kalniņa ērģeļu sonātes pirmatskaņojums. diriģē A. Purvs un R. Kalnmals. Solisti M. Mičule (Freiburgas opera), V. Ūsis un A. Rundāne. Septiņas dziedātāju vienības ar apm. 160 dziedātājiem. Samazināts Milvoku simfoniskais orķestris (30 mūziķi).

SIMFONISKAIS KONCERTS: Diriģenti A. Štrombergs un P. Polivniks (Milv. simf.) Solisti M. Mičule (mecosopr.—Freiburgas opera) un Arturs Ozoliņš (klavieres). Piedalās Milvoku simfoniskais orķestris—vienība, kas atzīta par vienu no 7 labākiem ASV simfoniskiem orķestŗiem.

JAUNDEJU SKATE: Vairāk nekā 20 jaundejas labāko tautas deju grupu izpildījumā. Vada M. Simsone.

TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMS: Apmēram 850 dejotāju no 49 grupām. Vada I. Rudzīte. Mūzikālā vadība E. Brusubārdis III. Orķestŗa pavadījums.

Homo novus: Pirmuzvedums latviešu valodā. A. Jansona mūzika, Anšlāva Eglīša teksts. Režisors M. Ubāns. Dziesmu spēle labāko jauno aktieru/dziedoņu izpildījumā.

KOPKOŖA KONCERTS: Vairākas kantātes. Jauno komponistu sacensībā godalgotās A. Kuprisas *Pastorāle* pirmatskaņojums. Virsdiriģenti D. Cilne, R. Zuika, A.Purvs, I. Mežaraups un E. Brusubārdis II. Solisti Irma Kurme un Pēteris Lielzuika. Pieteikti vairāk nekā 1.500 dziedātāju no 49 vienībām — pirmoreiz arī visi rietumkrasta koŗi. Svētku simfoniskā orķestŗa līdzdalība—visi mūziķi Milvoku simfonijas lociņi. Zāles dekorātors Harijs Gricēvičs.

GALVENAIS LITERĀRAIS UZVEDUMS: Tema — Dzejā viju Latviju! Jauna veida uzvedums vārdos, skaņās un ainās. Parādīs dzimtenes Latvijas skatījumu agrāko un tagadējo trimdinieku perspektīvā. Valtera Nollendorfa sakārtojumā un Elzas Tauriņas/Mintikas iestudējumā.

"SENĀS KĀZAS": L. Gleškes abu kāzu daļu apvienots tautisks uzvedums ar vairāk nekā 100 dalībniekiem no ASV un Kanadas. Dekorātors Ardis Vinklers. Ansamblis saņēmis Kr. Barona fonda balvu un 1. vietas godalgu televīzijas raidījumos Detroitā (31 tautību sacensībā).

MELODIJAS KONCERTS: Mūzikālā vadība G. Plostniece. Ansamblis dibināts 1974. gadā Filadelfijā. Pavadītājs I. Mežaraups.

VIDUSSKOLNIEKU KOŖA KONCERTS: Jauniešu kopkoris I. Mežaraupa, L. Ritmanes un E. Brusubārdas III vadībā iepazīstinās Jūs ar Gaŗezerā, Beverīnā, Kursā un Kanadā latviešu jauniešu iemīļotām koŗu dziesmām.

Uz redzēšanos!
RĪCĪBAS KOMITEJA

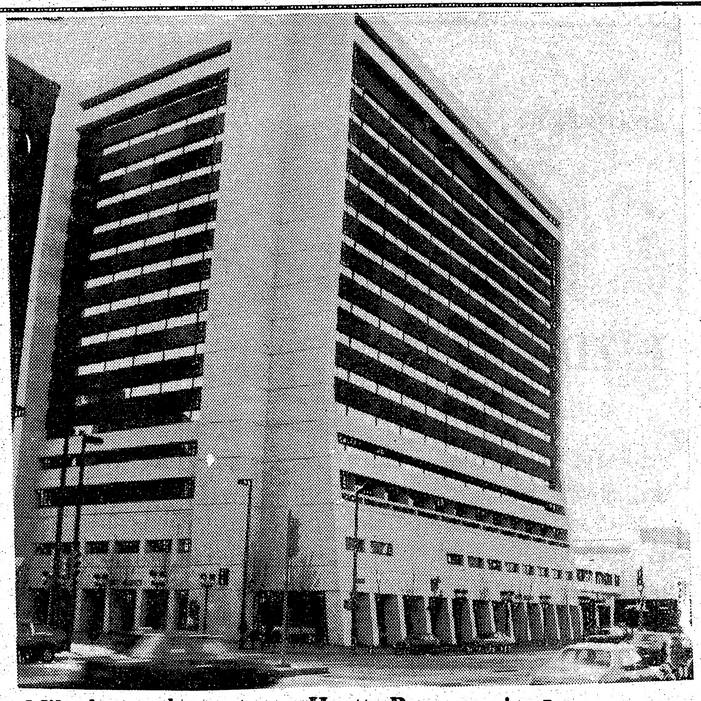

Milvoku svētku centrs — Hyatt Regancy viesnīca.

Laiks	Sarīkojumi
CETURTDIEN, 30. JŪNIJĀ	
16.30—18.30	Latvijas 65.g. dib. atc. dievkalpojums - Gesu baz.
20.00—23.00	Operas "Baņuta" koncertuzvedums - P.A.C.
PIEKTDIEN, 1. JŪLIJĀ	
8.00—12.00	Tautas deju sacensības - MECCA
10.00—12.00	"LARAS" rakstnieku rīts - HYATT
14.00—16.30	Svētku atklāšana un koncerts -PAC
17.30—19.30	Kamermūzikas koncerts - Pabst teātrī
20.30—22.30	Garīgais koncerts - St. John's katedrālē
20.30—23.00	Jaundeju skate - PAC
21.00—23.00	Preses b-bas rakstnieku cēliens-HYATT
21.30	Iepazīšanās vakars - MECCA
SESTDIEN, 2. JŪLIJĀ	
8.00—12.00	Sporta sacīkstes - Marquette University
9.30—10.30	Leļļu teātra izr. Nr.1. MARC PLAZA
12.30—15.00	"Homo Novus" izr. Nr.1 - Pabst teātrī
12.30—15.00	"Trīs no Pārdaugavas" - MARC PLAZA
16.00—18.30	Tautas deju lieluzvedums MECCA/ARENA
19.30—22.00	Simfoniskais koncerts - PAC
21.30	Jautrais vakars - MECCA
SVĒTDIEN, 3. JŪLIJĀ	
9.00—11.00	Atsevišķo konfesiju dievkalpojumi
12:00—14.30	"Homo Novus" izr. Nr.2 Pabst teātrī
12.00—14.30	"Čikāgas Piecīšu" konc. Nr.1 - MARC PLAZA
15.30—16.00	Tautas sapulce - MacArthur Sq. Plaza
17.00—20.00	Kopkora koncerts - MECCA/ARENA
21.30	Svētku balle
PIRMDIEN, 4. JŪLIJĀ	
9.00—10.00	Leļļu teātra izr. Nr.2. - MARC PLAZA
9.30—11.00	Galvenais literārais uzvedums - MECCA
12.00—14.30	"Homo Novus" izr. Nr.3. Pabst teātrī
12.00—14.30	"Čikāgas Piecīšu" konc. Nr.2. - MARC PLAZA
15.00—17.30	Gleškes "Senās kāzas" - Izrāde Nr.1 - PAC
19.30—22.00	Jauno mākslinieku koncerts - Pabst teātr.
19.00—21.30	Gleškes "Senās kāzas" - Izrāde Nr.2. - PAC
21.00	"Joprojām jautri" - balle - MECCA
OTRDIEN, 5. JŪLIJĀ	
11.30—13.30	"Melodijas" koncerts - PAC/VOGEL
15.00—18.00	Vidusskolnieku kora koncerts MARC PLAZA
20.30	Atvadu vakars - HYATT
No 2.—5. jūl.	Tēlojošās mākslas izstāde - MECCA
	Lietiškās mākslas izstāde - MECCA
	Bērnu nodarbības (4—12 g. veciem) - MARC PLAZA

Septīto Vispārējo Latviešu dziesmu svētku ASV rīcības komitejas paziņojums:
programmas maiņa:
Svētku simfoniskā koncertā š.g. 2. jūlijā G. Pones „Avanti" netiks atskaņota.

LATVIA

IN THE WARS OF THE 20TH CENTURY

Visvaldis Mangulis

LATVIJA 20. GADSIMTA KAŖOS.

Iesieta, 228 lpp., 12 kartes. Grāmatu var pasūtīt tieši pie izdevēja.

Mail to: Cognition Books, P.O. Box 329, Princeton Junction, N.J. 08550, USA.

Please send me..... copies of *Latvia in the wars of the 20th century*, US $19.50 per book.....

Postage and handling, US $1.50 for one book, US $0.50 for each additional book.....

Total amount enclosed:

Name:_____

Address:_____

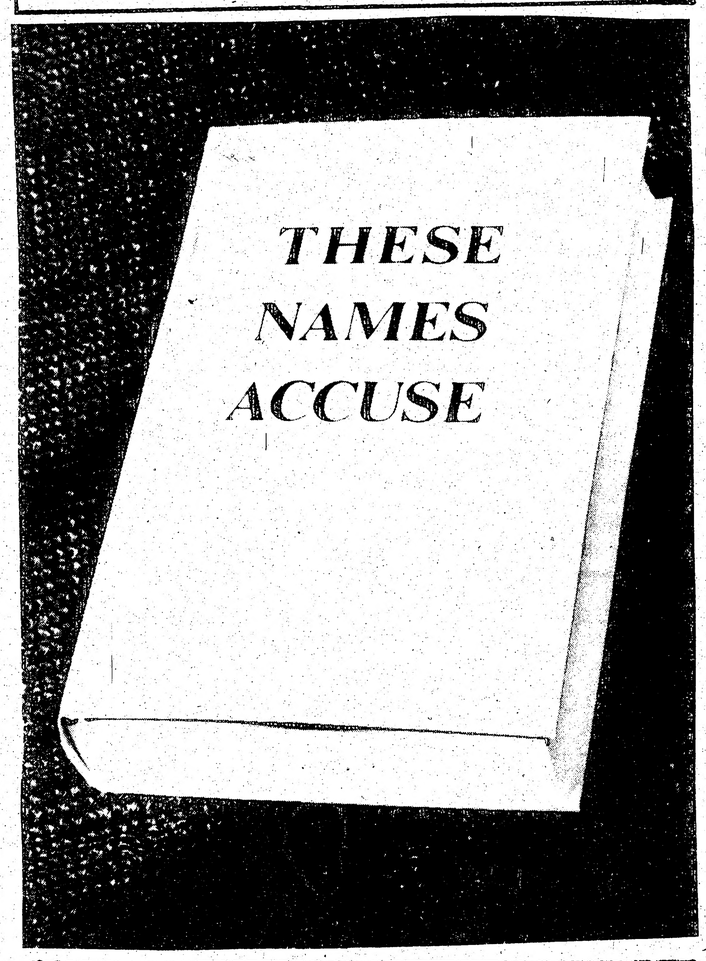

GADA SAPULCE

Latviešu Kreditsabiedrības biedri!

Laipni lūdzam Jūs ierasties Latviešu Kreditsabiedrības gada sapulcē 1983. gada 9. jūlijā pl. 9.30 no rīta Latviešu Namā, College ielā 491, Toronto.

DARBA KĀRTĪBA

1. Ieradušos biedru reģistrēšana
2. Iepriekšējā gada sapulces protokola nolasīšana un pieņemšana
3. Valdes ziņojums
4. Pārvaldnieka ziņojums
5. Aizdevumu komisijas ziņojums
6. Revīzijas komisijas un zvērināto revidentu ziņojumi
7. Pagājušā gada darbība
8. Kandidātu nominācija pārvēlamām amatpersonām un amatpersonu vēlēšanas
9. Turpmākā darbība
10. Sapulces slēgšana

Valdes uzdevumā—
S.D. BULTE, sekretāre

P.S. — Lūdzam ņemt līdz biedru grāmatiņas un uzrādīt tās reģistrējoties.

Knuts Lesiņš

Tēln. Miķelis Geistauts

MONOGRAFIJA

Iznāks jūlija sākumā ar 32 lp. krāsu un 152 lp. melni baltiem attēliem.

Šī grāmata nebūs dabūjama grāmatnīcās.

Pēc 15. jūlija monografija vēl būs dabūjama par iepriekš sludinātām cenām, **pieskaitot $5.-** pasta un sūtīšanas izdevumiem. Pieprasījumus rakstīt uz:

Mikart Co
9042 S. James Ave.
Minneapolis, Minn.
55431

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

SAIŅI UZ LATVIJU

Ja vēlaties sūtīt dāvanu saiņus saviem draugiem un radiniekiem uz Latviju, Jūs varat lietot lētāku, ātrāku un drošāku gaisa satiksmi, kādu sagādā

SAVE-O-WAY Parcel Service Ltd.

Mēs esam lielākā sabiedrība, kas pakalpo Austrumeiropas zemēm, iesk. USSR.

Ietaupait $40 uz 10 kg gaisa pasta saini. Var sūtīt arī pa jūras ceļu.

Tuvākai informācijai lūdzam zvanīt

532-3042 **532-3794**

vai arī apmeklēt mūsu biroju 337 Roncesvalles Ave, Toronto.

Hamiltonā — 747 Barton Str.E., tel. 544-3603.

ALOE VERA
dabīgo augu produkti

veselības kopšanai — diētai — ādas kopšanai
1617 Edgehill Pl., Ottawa, Ont. K1V 7V4
(613) 733—8950

ERNA DZĪTARS
Forever Living Products Inc.
patstāvīga aģente

Humphrey Funeral Home
A.W. Miles Chapel

1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)

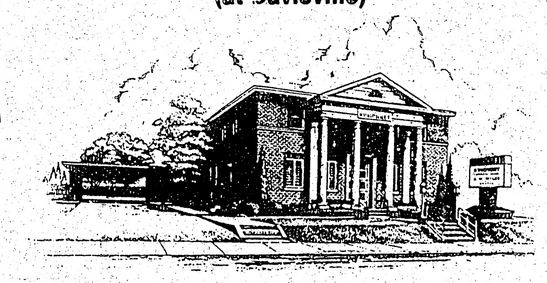

Toronto centrā vislabāk situētais bēru nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēru namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.

487-4523

Anšlavs Eglītis

LIZDA VĒJĀ

Lielajā gadskārtējā Filmex kinofestivālā Lasandželosā, kurā izrādīja vairāk nekā simt filmu no visas pasaules, bija iespēja noskatīties īpatnēju igauņu darinājumu — Lizda vējā. Scenāristu vārdi skan lietuviski: Īzaks Fridbergas un Gregorijs Kanovičius. Režisors un aktieri igauņi. Produkcija apzīmēta kā USSR, nenorādot studiju. Liekas, ka oriģināls darināts igauņu valodā, bet festivālā rādītajam variantam ieskaņots krievu teksts, jo aktieru mutes kustības ne vienmēr atbilst skaņai.

Izrāde tēlo Igauniju drūmajā pēckara laikā ap 1949. gadu, kad Igaunijas mežos vēl turējās nacionālie partizāni, pārvaldīdami plašus apgabalu.Notēlots kādas mežmalas saimniecības kļūmīgais stāvoklis:saimniekam jāpalīdz mežabrāļiem un jāmaksā arī nesamērīgās nodevas komūnistu pārvaldes iestādēm. It pārejas laikmets, kad komūnisti melīgi sludināja, ka zemei jāpieder tiem,kas to apstrādā; zemkopji vēl nebija sadzīti kolchozos un pārvērsti par jauno muižu kalpiem. Lai pierādītu, ka privātsaimniecības ir neizdevīgas, tās apkrāva ar pārmērīgiem nodokļiem.

Igauņi savus partizānus nesauc par bandītiem un fašistiem, kā to dara okupētajā Latvijā. Tos dēvē par ,,mežabrāļiem'' (Forest Fraternity), un kādā vietā tiek nepārprotami paskaidrots, ka meža brāļi cīnās par patstāvīgu un neatkarīgu Igauniju un nevēlas savā zemē redzēt ne vāciešus, ne krievus. Saprotams, netrūkst jau propagandisku motīvu, piem. mežabrāļi nopeļ saimnieku, kad tas nevēlas tiem pilnīgi paklausīt.

Arī Igaunijas viensēta notēlota pagalm primitīva. Pagalms ir īsta dubļu skrīne, kur kājas iegrimst līdz potītēm. Kūtī tikai viena vienīga govs, zirģelis galīgi panīcis. Neredz nevienas lauksaimniecības mašīnas, nav arī augļu dārza. Mājas ļaudis gērbušies pavisam lupataini. Tādas mājas varētu būt kaut kur Krievijā, bet ne jau turīgajā, iekoptajā Baltijā. Propagandiskais nolūks ir caurspīdīgs —ja viensētās tik slikta dzīve, tad kolchozā būs labāka.

Spaidītais saimnieks vēlas tikai vienu, lai viņu liktu mierā un ļautu strādāt. Kādā vietā viņš sūdzas par savu likteni: ,,Atnāca vācieši un spaidīja ar nesamērīgām nodevām, atnāca krievi un žņaudz atkal.'' Zīmīgi, ka neatkarīgās Igaunijas laiks netiek pieminēts, un skatītājs var pieņemt, ka tad — bija labāk!

Mežabrāļi novēlas, ka saimnieks ar labības nodevām atbalsta ,,padomju varu'' bet varas pārstāvji ar bargiem draudiem spiež to darīt.Nabaga zemkopi maļ kā dzirnavās. Kad saimniekam nošauj zirgu, redzam vienīgo ,,padomju varas'' konstruktīvo soli: saimnieka paziņa igaunis, kas kļuvis par komūnistu funkcionāru pagādā viņam jaunu zirgu. Netiek gan teikts, kur tas ņemts. Taču kādam atsavināts.

Saimniecībā ierodas noskrandis mēms klaidonis. Saimnieks to pieņem, jo darba rokas vajadzīgas. Mēmais iedraudzējas ar saimnieka meitu, un atklājas, ka tas ir austrietis,vācu dezertieris, kas palicis slēpties Igaunijā. Viņam ir arī noglabāti ieroči. Ziemā, bada spiesti, mežabrāļi iznāk no meža. Izceļas kauja ar čekas nodaļu, pie kam austrietis cīnās komūnistu pusē. Mežabrāļus padzen. Kaujā ir daudz kritušu. Iet bojā arī saimnieks — pūlēdamies glābt savu vienīgo govi. Komūnistu vadonis saka: ,,Lode,kas trāpīja saimnieku, bija domāta man.'' Saimnieka meita atbild: Cik žēl. ka lode nomaldījās.''Austrieti apcietina. Čekistu vadonis nosaka: ,,Gan čeka zinās, ko ar viņu darīt.''

Filma beidzas ar parasto klišeju,ar pavasarīgu ainu. Dzīve rit tālāk. Saimnieka meitai piedzimis bērns — pus igaunis,pus austrietis, kā norādījums uz komūnistu mūžīgi daudzināto internacionālismu. Par tēva dezertiera tālāko likteni filma klusē. Jādomā, ka viņu, tāpat kā citus kara gūstekņus, nosūta uz darba nometnēm '- ,,atjaunot kara postījumus.''

Savā skrandu un dubļu reālismā izrāde ir konsekventa. Arī komūnistu funkcionāri rādīti rupji un brutāli, panckaini gērbti, tāpat kā zemkopji. Pagasta vai rajona pārvaldes iestāde drīzāk atgādina kādu aizmirstu Krievijas šķirbu, nevis savā laikā spodro Igauniju.

Igauņu filmdariem veicies iedabūt savā filmā vienu otru patiesīgu niansi,bet tie nav spējuši pretoties padomju tieksmei nonivelēt Baltiju ar plašo, nekopto, neglābjama trūkuma un ,,deficitu'' apsēsto Krievzemi.

Filmu paredzēts izrādīt ASV kā ''International Film Exchange Ltd/SovExport Film'' sniegumu un tā sauksies ''A Nest in The Wind.''

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

A. EGLĪTIS — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3

Tel. 537-1401

Jānim Krūmiņam septiņdesmit gadu

DVF Notinghamas nodaļas revīzijas komisijas loceklis Jānis Krūmiņš 26 jūnijā atskatīsies uz 70 mūža gadiem. Viņš dzimis lauksaimnieka ģimenē Bauskas apr., Mezotnes pag. ,,Veczieme|os.'' Beidzis Valsts Bauskas ģimnaziju.Instruktoru rotu beidzis 6. Rīgas k.p. Saimniekojis vecāku mājās, jo tēvs agri miris. 13. Bauskas aizsargu pulka Mežotnes nodaļā bijis grupas komandieris. Arī citādi rosījies sabiedriskā dzīvē, ieskaitot vācu okupācijas laiku.

Aizsargu un policijas vienības sastāvā 1944. g. vasarā piedalījies Bauskas un Lielupes frontes aizstāvēšanā. Kad 14. septembrī sarkanie fronti pārrāva. Sekojusi atiešana uz Rīgu. Oktobrī no Liepājas ceļš vedis uz Vāciju.

1947. g. Līgo dienas rītā izkāpis Anglijas krastā. Deviņas nedēļas pavadītas Market-Harborovas izvietošanas nometnē, līdz deviņu latviešu grupā nosūtīts darbā Stantonas tēraudrūpnīcā pie Notinghamas ar dzīves vietu Kāsle-Doningtonas rūpniecības strādnieku nometnē, pēc gada pārceļoties uz Notinghamu. Te kopā ar trim līdzgaitniekiem 1950.g. vasarā iepirkta māja, kur dzīvo vēl tagad;tā bijusi otrā latviešu māja šai pilsētā. Jubilārs bijis viens no retajiem, kas tai pašā darba vietā nostrādājis līdz pat pensijas gadiem!

1949.g. 11. septembrī piedalījies DVF Notinghamas nodaļas dibināšanā, visu laiku būdams tās aktīvs biedrs. Šogad ievēlēts revīzijas komisijā. Dziedājis nodaļas,vēlāk Notinghamas latviešu jauktajā korī. Darbojies Lutera draudzes valdē, kas gan vēlākos gados darbību izbeigusi.Trimdas dzīvi vada kā vieninieks. Brālis — leģionārs gājis bojā 1944. g. vasarā, kad sarkanie no Lietuvas iebruka Jelgavā un citos Zemgales novados. Lai daudz baltu dieniņu — sirsnīgajam un klusajam zemgalietim! J.F.

VASARA
Cāļa un
(4 pers.)

Apm. 2 1
cāļa, sagriez
neliels gurķis,
2 tases smal
nītes, apslacīt
citrona sulas,
nomazgātas u
tas. Tai viet
sasmalcinātus
Mērce (D
3/4 tases jog
skāba krējum
fijas krējuma
viņas, sasma
nojot nedau
pipari, 1—2 t
Cāli sagrie
liņos, ieliek b
ķa šķēlēm, d
nošanai. Pie
smalcinātās
ļus. Noliek s
Mērcei sa
skābo krējur
jumu, piel

PĀRD
Nīcas ta
divām blū
Zvanīt (41

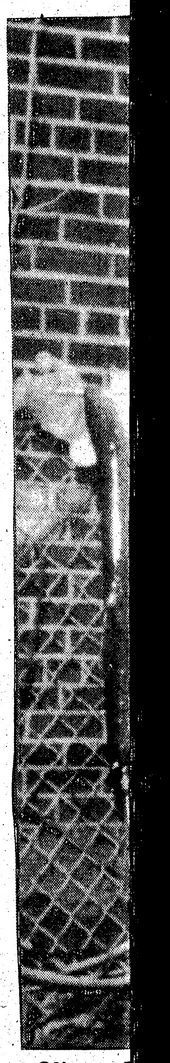

Olivers
ziedojis
izlozei 3
kad neķ
uzturēs,
Ballē sag

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

VASARAS SALĀTI

Cāļa un gurķu salāti

(4 pers.)

Apm. 2 1/2 mārc. vārīta cāļa, sagriezta gabaliņos, 1 neliels gurķis, smalki sagriezts, 2 tases smalki sagrieztas sēnītes, apslacītas ar 2 ēdamk. citrona sulas, nedaudz diļļu, nomazgātas un smalki sagrieztas. Tai vietā var arī lietot sasmalcinātus pētersīļus

Mērce (Dressing)

3/4 tases jogurta, 1/4 tases skāba krējuma, 1/4 tases kafijas krējuma, 2 ķiploku daiviņas, sasmalcinātas, pievienojot nedaudz sāls, sāls un pipari, 1—2 tējk. baltā etiķa.

Cāli sagriež nelielos gabaliņos, ieliek bļodā līdz ar gurķa šķēlēm, dažas paturot grezношanai. Pieliek sēnītes, sasmalcinātās dilles vai pētersīļus. Noliek sānis.

Mērcei sajauc jogurtu ar skābo krējumu un kafijas krējumu, pieliek sasmalcināto ķiploka daiviņu, sāli, piparus un etiķi. Mērci pārlej salātiem un izmaisa, tad trauku apklāj un atstāj salātus 20—25 min. ledusskapī. Pieliek garšvielas, ja vajadzīgs un grezno ar gurķa šķēlēm un dillēm. Salāti iegūst labu garšu, ja pievieno nedaudz sagatavotas olīves.

Svaigu augļu salāti

(4 pers.)

1/4 tases cukura, 3/4 tases ūdens, 1 1/2 ēdamk. citrona sulas, 1 ābols, 1 bumbieris, 1 apelsīns, 1 firziķis, 1 banāns, maza dzeltenā melone (honeydew).

Mazā siltumā katliņā izkausē ūdenī cukuru, pielej citronu sulu un šķidrumu pastāvīgi maisa. Siltumu palielina un vāra 2—3 min. Noņem katlu no ūdens un ļauj sīrupam atdzist.

Noloba un sagriež gabaliņos ābolu, bumbieri, tad noloba apelsīnu un firziķi un arī sagriež; nolobīto banānu sagriež šķērsām. Melonei iepriekš izņem sēklas, tad sagriež. Traukā ielej atdzisušo sīrupu un ieliek sasmalcinātos augļus. Trauku ieliek uz 30 min. ledusskapī pirms likšanas galdā.

PĀRDODAMS

Nīcas tautas tērps ar divām blūzēm un sievas aubi.

Zvanīt (416) 636-1811.

Kad neķeras

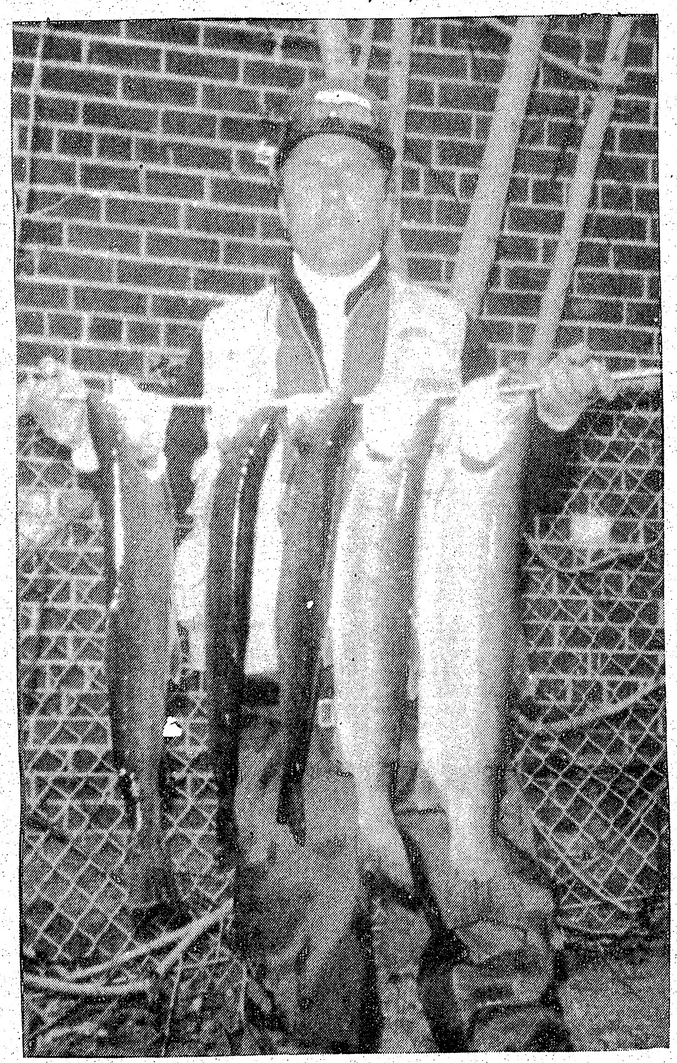

Olivers Lapensons savu pirmo varavīksnes foreļu lomu ziedojis Toronto mednieku un makšķernieku kluba balles izlozei 30. oktobrī. Olivers apgalvo, ka jāmāk noķert, kad neķeras. Kluba biedri foreles svaigas līdz oktobrim uzturēs, mainot divi reizes dienā ledu un uzkaisot sāli. Ballē sagaida cieminus no visa kontinenta.

Gunars Grieze

Kādā rītā augšā cēlies
Un no gultas ārā vēlies,
Jānis, spogulī kad veras,
Neticot, pie brillēm ķeras.

Uzliek tās viņš sev ar švunku
Un tad pēta katru krunku;
Nevar atrast vairs tas prieku —
Saradušās tās pārlieku...

Un, kad paraugās uz leju,
Sāpēs jāsarauj ir seju;
Jaunas formas viņš ir guvis —
Vēders paprāvāks ir kļuvis...

Drūmi nost tas brilles lika
Un pie atrisinājuma tika:
Kad tā apdomā ar prātu —
Sešdesmit un pieci klātu!

Brīvkungs nu ir Jānis ticis
Bet par pienākumu licis —
Nākotnē, tā lēnā garā,
Mazliet nokrāsīties svarā.

Tā joprojām mūsu Jānis
Čukā tā kā mazais bānis;
Un ar apņēmību sejā
Skrien pa trepēm augšā, lejā.

Nesot kastes visvisādas,
Rotas, albumus no ādas,
Krūzes tautiskas un glāzes,
Grāmatas un puķu vāzes.

Tās uz lieliem galdiem krāva,
Tautiešiem tur taustīt ļāva,
Lai pēc tam ar lielu baudu
Iekasētu viņu naudu...

Grāmatniekam Jānim Zītaram — brīvkunga kārtā ieejot!

Gunāra poēmu ar bildēm izskaistinājis Dadzis.

Un, kad tirgošanās cauri,
Nav tam jākasa sev pauri;
Svaigā gaisā ārā speras
Un pie drāzniecības ķeras:

Gurķus, tomātus viņš audzē;
Cūku pupas kaltē, raudzē;
Puķes, augļu kokus stāda
Un tad draugiem plātās, rāda.

Citreiz Jānim domas labas
Doties prom kaut kur pie dabas;
Viņš ar omulīgu prātu
Paķer līdzi makšķerkātu.

Un it bieži, viens un divi —
Noķer kādu mazu zivi;
Lielās Jānim vaļā spruka
Un no viņa projām muka.

Reizi nopirka tas āķi,
Eksperti ko sauc par brāķi;
Lielu tārpu virsū sprauda,
Upē iesvieda un snauda.

Pēkšņi kāts uz zemi liecas,
Jānis ātri piecirst tiecas;
Raujot atsperas ar joni,
It kā vilktu ārā roni.

Bet tas viss tāds vaļīgs tika,
Atpakaļ nāk aukla plika.
Pašā galā, ak tu brāķis —
Nolauzts Jāņa jaunais āķis!?...

Rezultāts nu brīvā dabā —
Viens pret nulli zivju labā
Un, ja Jānis zvejot pošas,
Zivis jūtas visai drošas...

No tās reizes Jānis nēsā
Šņabi, alu kastē vēsā,
Un, kad iziet kādreiz greizi,
Vienu iekrampē uz reizi...

Gadās arī dažu dienu
Vairāk iekrampēt kā vienu;
Tā, ka neklausa vairs kājas —
Aizmirstas, kur bija mājas...

Lai ir Jānim dzīvot bauda
Un lai bieži ietek nauda,
Lai tam veselība turas,
Kaut pa reizei viņš ir burās!

Lai joprojām mūsu Jānis
Čukā tā kā mazais bānis!
Lai tam pazūd ļauki lieki
Un lai dzīvē tikai prieki!

Aicinājums vicināt makšķeres

DV Toronto nodaļas Makšķernieku bataljona komandieris V. Ivans mums piesūtījis šādu telegrammu:

„DV Toronto nod. makšķernieku sekcija rīko svētdien, 10. jūlijā, makšķerēšanas sacensības Simko ezerā pie Miller's Marine. Sākums plkst. 7 no rīta līdz plkst. 12 dienā.

Sacensību galvenā balva ir Kārļa Draules Piemiņas kauss, gan iegūstams tikai DV org. piederīgiem, bet daudzas citas balvas iegūstamas ikvienam makšķerniekam, gan jaunam, gan vecam, kas minētā dienā un laikā ieradīsies Kesvikā, kāps laivā un mēģinās makšķerēt.

Pieminams vēl, ka DV KV sporta daļas vad. J. Treijs izsludinājis līdaku makšķerēšanas sacensības 1983. gadā ar beigu datumu 5. oktobri, gan tikai DV dalībniekiem. Piedalīšanās maksa 3 dol., kas reizē ar zivs pieteikumu esot jāsūtot J. Treijam — līdakai vajagot liecinieka vai notāra apliecinātu svaru, garumu un apkārtmēru.

Patiesā cieņā
V. Ivans."

Juri Kaulu,

Juŗa dēlu, dzimušu 1912.g. Skrundā, meklē piederīgie dzimtenē. Lūdzu rakstīt šī laikraksta sludinājumu daļai.

Meklējam aukli

divām meitenītēm — 3 1/2 un 3 mēn. vecām, sākot ar 18. jūliju. Zvanīt 767-9066.

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

● Ziemeļnieki 18. jūnija vakarā rīkoja Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dienas un Cēsu kauju 64 gadu atceri. Sanāksmi atklāja ar konsula E. Upenieka uzrunu. Pēc tam sumināja klātesošos brīvības cīnītājus. Kā pirmo sumināja igauņu majoru LKOK Borisu Leemani, kuram nesen apritēja 90 gadi. Par viņa nopelniem pastāstīja Alberts Ameriks. Pēc tam atceres vadītājs suminošus vārdus veltīja klātesošam kalpakietim pulkv. LKOK Albertam Liepiņam un LKOK Albertam Amerikam.

Majors A. Ameriks referēja par Cēsu kaujām un to nozīmi Latvijas brīvības izcīnīšanā.

Sanāksmi ar deklamācijām kuplināja rakstniece B. Senkēviča un rež. H. Miķelsons, kā arī Pensionāru biedrības koris diriģenta J. Beloglāzova vadībā. Vanadzes bija gādājušas par azaidu.

● Māc. I. Gaide salaulājis Noru Helēnu Olgu Būmani un Jan Urke. Abi spēlē Edmontonas simfoniskā orķestrī. Laulību svinības kuplināja arpas un flautas mūzika. Jaunlaulāto dzīves vieta Edmontona.

● Aprūpes mājas ,,Kristus Dārzs'' būvplāni pabeigti.Tos valdei 9. jūnija sēdē nodeva plānu architekts Dr. E.Janišs. Vinam šai darbā līdzējis dārzu architets A.Budrēvics ar elektroinženieri A. Kalnu, kā arī Zablonska inženieru firma.Plānus nodos būvsabiedrību cenu aplēsei un tās noskaidrosies jūnija beidzamajās dienās. CMHC vēl nav devusi savu galējo apsolījumu, kaut gan par projektu ir liela intrese arī lai labdarībsd.organizācijas piemēram ,,Kristus Dārzs,''rūpētos par veco un slimo ļaužu mītnēm. Kristus Dārza valde nolēmusi intensīvi atsākt ziedojumu vākšanas akciju, griežoties pie latviešu un kanadiešu uzņēmumiem. No iecerētiem Kristus Dārza iemītniekiem jau ienākušas anketas un vēl vienmēr ienāk.

Tāpat ienāk ziedojumi un mantojumu novēlējumi. Bankas un citas finanču sabiedrības aizdotu naudu, bet vēlas CMHC garantiju. Uz ko ir labas cerības.

SARNIJA

● Šejienes pilsētas slimnīcā 1. jūnijā mūžīgā mierā aizgājis pēdējā kara cīņu līdzgaitnieks kapteinis Jānis Lūsis, 76 g.v. Viņa dzimtā vieta ir Trikāta. Beidzis Valmieras valsts vidusskolu. Pēc kara skolas izlaiduma dienējis 6. Rīgas kājnieku un auto tanku pulkos. Leģiona cīņu laikā ir 19. divīzijas rindās. No Vācijas izceļoja uz Angliju, pēc tam Kanadu 1952.g. Kā speciālists būvniecības darbos bija nodarbināts vairākās Kanadas būvniecības sabiedrībās. Pēdējos gados dzīvoja Sarnijā.

J. Lūsi pēdējā gaitā 2. jūnijā izvadīja māc. Valters Līventāls no Detroitas. O. K.

SUTONA

● 14. jūnija dienā latvieši Sutonā, Džeksona pointā un viesi no Kesvikas pulcējās 14. jūnija piemiņai. Klātesošo sanāksmi uzrunāja kesvikietis J. Treijs. E. Straumers izteicās, ka Latvijas atbrīvošanā liela nozīme ir ticības spēkam. Mājasmāte Jūlija Statkusa pastāstīja par pārdzīvojumiem boļševiku laikā un nodeklamēja kādu dzejoli, kuru bija saņēmusi no okupētās Latvijas.

Sanāksmes otrā daļā bija atvadīšanās no E. Straumera ģimenes. Namamāte kopā ar viešņu Martu Ankuru aizceļotājiem pasniedza divus tautiskos spilvenus. Aizkustinošs bija brīdis saņēmējiem un pasniedzējiem, jo bija jāšķiras no darbīga tautieša, kas pārceļas dzīvot uz Kanadas ziemeļu daļu. Ts.

KESVIKA

● DV Kesvikas nodaļas rīkotajā 14. jūnija piemiņas aktā 11. jūnijā Kesvikas pensionāru namā bija pulcējušies nodaļas biedri, viesi un vietējie latvieši J. Meldera izkārtojumā. Vakara runātājs DV darbinieks J. Treijs citēja bībelē Salamana gudrības grāmatā sacīto: ,,Tā Kunga lāsti klājās pār bezdievju namu, bet taisnīgo nams top svētīts.'' Izejot no šiem vārdiem, viņš norādīja uz notikumiem okupētā Latvijā, boļševiku slepkavībām, cilvēku vajāšanām un deportācijām. Runātājs aicināja ticēt mūsu tautas dzīvajam spēkam un iziet cīņā ar taisnību. Taisnība ir jāzina visiem, lai rastu pretspēku boļševismam.

Pēc tam sākās pārrunas pie vanadžu klātiem kafijas galdiem. A. Leišups stāstīja savas atmiņas par pārmaiņām robežu apsardzības dienestā, bet viesis — DV Druvas nod. priekšs. A. Kalniņš, pakavējās atmiņās par boļševiku nemākulību saimnieciskos un sabiedriskos darbos. Šai laikā viņš bijis nodarbināts lidlauka labošanas darbos. A. Leišups dāvāja DV Kesvikas nodaļai grāmatu Šie vārdi apsūdz, norādot, lai vadība šo grāmatu neturētu pie sevis, bet lai lasītu katrs, kam ir interese. js.

LONDONA

● Latvieši, igauņi un lietuvji, kā arī citu padomju varas apspiesto tautību pārstāvji 12. jūnijā pulcējās pie kritušo karavīru pieminekļa Viktorijas parkā, lai pieminētu 1941.g. 14. jūnijā un citās padomju deportācijās aizvestos tautiešus. Ap pieminekli, pie kura nolika vainagu, stāvēja sešu zemju karogi. Piemiņas runu teica Rietumu Ontario universitātes angļu valodas departamenta profesors igaunis Pēteris Auksi. Vēl runāja arī parlamenta loceklis J. Burghardts un ukraiņu pārstāvis Dr. Rozliekis.

Pēc piemiņas akta pie pieminekļa 14. jūnija atceres dievkalpojums latviešiem, kuru vadīja māc. J. Prauliņš, notika Trīsvienības baznīcā. Tās pašas dienas vakarā vietējā televīzijas programmā rādīja atceres aktu pie pieminekļa, un nākošā dienā The London Free Press bija ievietots pus lappusi garš raksts — Baltic states' darkest hours remembered, kurā sīkāk aprakstīta Londonas lietuviešu biedrības priekšnieka M. Čainauskas ģimenes locekļu u.c. deportācija 1941.g. 14. jūnijā. Rakstā arī atkārtota prof. P. Auksi runas viena daļa, īpaši uzsverot, ka daži ieteic aizmirst pagātni, bet šāda aizmiršana tikai nāk par labu tiem, kas pastāvīgi turpina masu terroru.

HAMILTONA

● Šogad 14. jūniju Hamiltonas baltieši atzīmēja 12. jūnijā ar kopēju sēru dievkalpojumu latviešu baznīcā. Piedalījās visi trīs mācītāji: K. Kuškēvics, T. Nomiks un mācītājs A. Žilinskas. Dziedāja latviešu draudzes koris dir. A. Skudras-Kārkliņas vadībā. Bija arī igauņu soliste. Dievkalpojumā ar saviem karogiem piedalījās baltiešu organizācijas. Baznīca bija dievlūdzēju pilna.

Tieši 14. jūnija dienā Hamiltonas Spektētorā bija ievietots Edgara Dāvidsona garāks raksts — lasītāju vēstule par 14. jūnija deportācijām.

● Jau ilgāku laiku Hamiltonas organizācijas domājušas un lauzījušas galvas, kā no kanadiešiem iegūt līdzekļus organizāciju darbam un mērķu sekmēšanai. Vanadzes mēģināja pārdot lietotas drēbes un mantas Īstgeita centrā, bet sekmes nebija visai lielas. Jāmaksā bija īre par vietu un galdiem, kā arī tālais brauciens uz pilsētas austrumu galu un tālu visas mantas jānes pašā centrā. Hamiltonas gaidas un skauti, kopā ar vecāku padomi, izmēģināja to pašu, bet vairāk ar dažādām mantām un saimniecības priekšmetiem. Viņi tirgu uzrīkoja latviešu baznīcas pagalmā un baznīcas pagrabā, kas, kā zināms, ir gandrīz pašā pilsētas centrā. Rezultāti bija lieliski. Ienākums pirmo reizi bija 600 dol., bet tagad 11. jūnijā ienākumi bija 500 dol. Šai sestdienā ar savām mantām piedalījās arī vanadzes, kurām bija tikai viens galds, bet ienākumi turpat sasniedza 300 dol. Skautiem un gaidām bija arī kafijas galds ar kūkām un latviskiem cepumiem. ,,Utu'' tirgu lielā mērā sekmēja jaukais laiks un arī apstāklis, ka tai pašā laikā pāri ielai lielajā katoļu baznīcā bija tāds pats tirgus, bet tikai daudz mazāks.

Paldies latviešu draudzei par atļauju lietot pagalmu un pagraba telpas.

Atbalstīs Patiesības Fondu

Aizvadītajā DV Kanadas zemes valdes sēdē 18. jūnijā DV Toronto namā par iecerēto DV Kanadas 35 gadu darbības atceres rīcības komitejas priekšsēdi izraudzīja bij. zemes valdes priekšs. V. Plūdoni. Viņš pārstāvēs arī zemes valdi Latviešu Centrā.

Vanadžu vad. Nora Pulciņa norādīja uz notikušo vanadžu kopu pārstāvju saietu 1. jūnijā Hamiltonā. Piedalījušās 22 vanadzes no 6 vanadžu kopām. Iecerētās grāmatas darbu koordinēšanu vadīs Līvija Grīnberga. Sakarā ar pēdējā vanadžu salidojumā pieņemto atzinumu vanadzēm organizēt īpašu lielsarīkojumu par labu Patiesības Fondam nākamā gada DV delegātu un vanadžu salidojuma laikā (31. martā un 1. aprīlī), priekšdarbu veikšanai notikusi pirmā sanāksme 6. jūnijā. Tajā bijuši 18 dalībnieki no Toronto un apkārtnes nodaļām. Rīcības komiteju vadīs Ed. Pulciņš ar vietn. un administrātoru A. Vītolu un sekr. A. Kalupnieku. Kasieris R. Britāls, loc. Margarita Dumpe, Anna Briede, Tonija Krūka un A. Šterns.

Priekšs. vietn. un DV CV loc. A. Kalupnieks piedalās 28. un 29. jūnijā Milvoku dziesmu svētku laikā DV centrālās valdes sēdē. Viņš arī kārto Kanadas DV dzīves aktuālitāšu materiālu sakopošanu 4. grāmatai Laiks, Telpa, Ļaudis. Materiāli ienāk ar nokavēšanos, kādēļ nodaļas lūgtas pasteidzināt to iesūtīšanu. A. Kalupnieks darbosies līdz arī LNAK kultūras padomē.

Ārējās informācijas daļas vad. P. Vasariņš pakavējās pie aizvadītā Politiskā semināra norises un atzinumiem. Tajā piedalījies 41 dalībnieks ar pārstāvjiem no 8 DV nodaļām. Semināra laikā iznākusi ilgi gatavotā brošūra par genocidu Latvijā. Cena $2.- To izsūtīs arī polītiķiem un presei un citās angliski runājošās zemēs. Nobeigts LNF These Ruins Accuse papildināts pārspiedums, kuru izsūta Pasaules baznīcu padomes delegātiem sakarā ar konferenci Vankuverā. Brošūras izplatīšanai delegātiem talkā nāks DV Britu Kolumbijas nod. darbinieki.

P. Vasariņš aicināja tautiešus sekmēt 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju un pateicās Hamiltonas vanadžu kopas vad. Katei Lapiņai par aktīvitāti vēstuļu rakstīšanā šejienes laikrakstos. Tā nesen Toronto Star parādījies kāds viņas ierosinošs raksts brāļu Kaminsku lietā, tāpat arī Hamiltonas Spectator un ziņas turienes raidītājā. Kopā ar DV ASV valdi iecerēts izdot 2 reizes gadā Informācijas biļetenu (angļu val.)

Jaunatnes daļas vad. K. Gulbis informēja par vispasaules jaunatnes kongresu Austrālijā.

Aprūpes daļas vad. Zigrīda Masīte iepazīstināja ar sagatavotām jaunām Ziemsvētku kartītēm (30.000 eks.), cena 50 centi (fotografa J. Liģera foto).

Valdes loc. Elma Miniate informēja par Baltijas sieviešu padomes sagatavoto iešniegumu turpmākai vispasaules garīdznieku konferencei Vankuverā. Tās asambleja notiks no 24. jūlija līdz 10. augustam. Pēc archibīskapa A. Lūša norādītām adresēm nosūtīti 200 eks. attiecīgo materiālu, bet pārējos 500 eks. izdalīs uz vietas.

Kasieris R. Britāls ziņoja, ka nelaika bij. zemes valdes priekšs. K. Purmaļa un viņa dzīvesbiedres Mildas piemiņas fondā par labu jaunatnes darba atbalstam ienākuši 205 dol. Aizgājēji bija novēlējuši fonda pasākumam 2.000 dol. Druvas nodaļa ziedojusi 1.000 dol. vairāku fondu atbalstam.

Biedrzinis V. Kārkliņš ziņoja, ka Kanadā pašreiz 1402 DV biedri, to vidū 56 mūža biedri. Kultūras daļas vad. Milija Zvejniece pakavējās pie karavīru dziesmu grāmatas priekšdarbiem. Tajā komp. Imanta Saksa sakopojumā būs 79 dziesmas.

Sakarā ar dzejnieka Ed. Virzas 100 gadu jubileju, kas aprit šinī gadā, nodaļas aicinātas viņa piemiņai rīkot īpašus atceres vakarus. Iekš. informāc. daļas vad. A. Šterns pieteica kādas atsaucīgas tautietes (Albertas provincē) veltīto 1.000 dol. ziedojumu DV organizācijas mērķu atbalstam. Bērnu žurnālam Mazputniņš novēlēja 500 dol. sakarā ar 25 gadu jubileju. Tuvojošos ABN politiskam semināram piešķīra 250 dol.

Netālu no Saulaines
PĀRDODAMA
MAZA SAIMNIECĪBA
— 4 akri zemes, liels šķūnis, 2 istabu dzīvojamā māja, garāža, 2 akas un zivju dīķis.
Tuvākai informācijai — S. Apenītis, A. Stikuts Real Estate,
752-1770 vai 439-5061.

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD.
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4M 2E9, Canada
Lūdzu piesūtīt laikraksta paraugnumuru
Vārds .....
Adrese.....
Vēlos abonēt LA 3 mēn. ($12), 6 mēn. ($21), 1 gadu ($40). Pievienoju čeku par $.....
Ieteicu bezmaksas paraugnumuru piesūtīt arī:
Vārds .....
Adrese.....
Paraksts.....